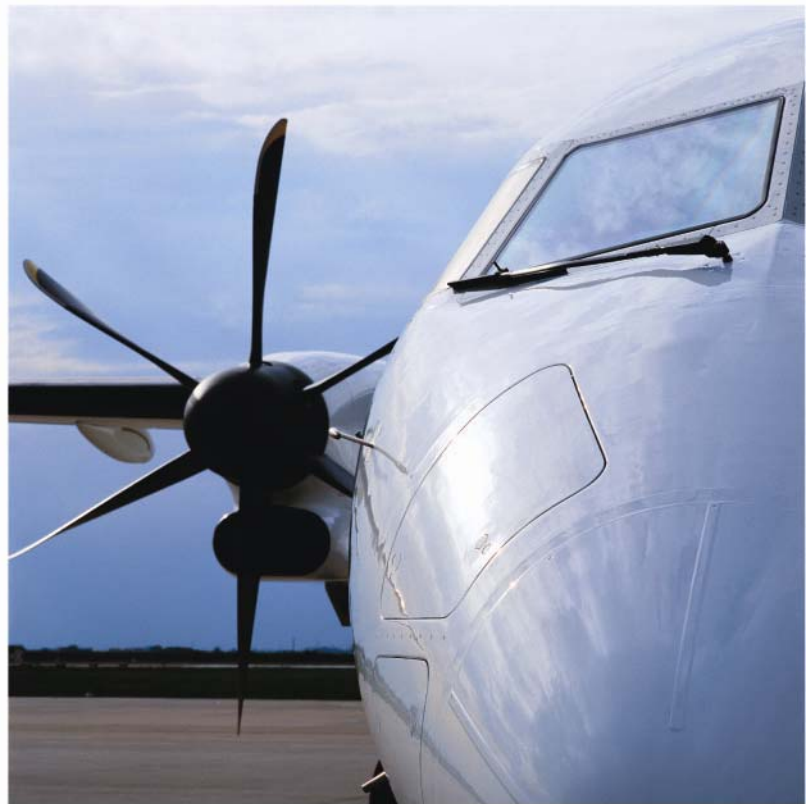

Godišnji i tromjesečni
izvještaji o poslovanju
Grupe Croatia Airlines i
Croatia Airlines d.d.
za 2009. g. i IV Q

Travanj 2010.

SADRŽAJ

Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2009. zajedno sa Izvještajem neovisnog revizora.....	3-69
Financijski izvještaji	70
Račun dobiti i gubitka Grupe Croatia Airlines	70
Račun dobiti i gubitka Croatia Airlines d.d.....	71
Bilanca Grupe Croatia Airlines	72
Bilanca Croatia Airlines d.d.	73
Izvještaj o novčanim tijekovima Grupe Croatia Airlines	74
Izvještaj o novčanim tijekovima Croatia Airlines d.d.....	75
Izvještaj o promjenama kapitala Grupe Croatia Airlines	76
Izvještaj o promjenama kapitala Croatia Airlines d.d.	77
Izješće Uprave o poslovanju Croatia Airlines	78-114
Izjava odgovorne osobe	115

CROATIA AIRLINES D.D.

**Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji
za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.
zajedno sa izvještajem neovisnog revizora**

Odgovornost za financijske izvještaje	1
Izveštaj neovisnog revizora	2-3
Konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe Croatia Airlines	4
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines	5
Račun dobiti i gubitka društva Croatia Airlines d.d.	6
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.	7
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines	8
Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.	9
Konsolidirani izvještaj o promjenama na kapitalu Grupe Croatia Airlines	10
Izveštaj o promjenama na kapitalu društva Croatia Airlines d.d.	11
Konsolidirani izvještaj o novčanim tijekovima Grupe Croatia Airlines	12
Izveštaj o novčanim tijekovima društva Croatia Airlines d.d.	13
Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje	14-65

Sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske ("Narodne novine" 90/92, 146/05 i 109/07), Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku financijsku godinu budu sastavljeni financijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za standarde financijskog izvještavanja, koji pružaju istinit i objektivan pregled stanja u društvu Croatia Airlines d.d. ("Društvo") i Grupi Croatia Airlines ("Grupa"), kao i njihove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi financijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima i
- sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da financijski izvještaji budu u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Ivan Mišetić
Glavni direktor

Croatia Airlines d.d.
Bani 75/b, Buzin
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

31. ožujka 2010. godine

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima društva Croatia Airlines d.d., Zagreb:

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih i odvojenih financijskih izvještaja Croatia Airlinesa d.d., Zagreb (u nastavku: "Društvo") i njegovih ovisnih društava (u nastavku pod zajedničkim nazivom "Grupa") iznesenim na stranicama 4 do 65, a koji se sastoje od konsolidiranog i odvojenog izvještaja o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2009. godine, konsolidiranog i odvojenog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidiranog i odvojenog izvještaja o promjenama na kapitalu i konsolidiranog i odvojenog izvještaja o novčanim tijekovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i bilježaka uz financijske izvještaje.

Odgovornost Uprave za financijske izvještaje

Sastavljanje te objektivni prikaz financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja potpadaju u djelokrug odgovornosti Uprave, a to obuhvaća: ustrojavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivni prikaz financijskih izvještaja bez materijalno značajnih pogrešaka u prikazu, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika te davanje računovodstvenih procjena primjerenih danim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi nalažu da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da financijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške u prikazu.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u financijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, bilo kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole Društva i Grupe koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje financijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene danim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti računovodstvenih politika koje su primijenjene te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza financijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA (NASTAVAK)

Značajke koje utječu na mišljenje

Kako je opisano u bilješci 6, Društvo je višak nastao revalorizacijom, koji predstavlja razliku između amortizacije obračunate na knjigovodstveni iznos sredstva i amortizacije istog sredstva obračunate na izvornu nabavnu vrijednost sredstva u iznosu od 12.745 tisuća kuna, odnosno 1.736 tisuća eura iskazalo u računu dobiti i gubitka i izvještaju o sveobuhvatnim prihodima, u skladu s poreznim zakonima Republike Hrvatske. Međutim, ovakav postupak je odstupanje od Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema" koji nalaže da se višak proizišao iz revalorizacije prenosi izravno u zadržanu dobit. Tako je zadržana dobit u izvještaju o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2009. godine manje iskazana, a neto dobit tekuće godine više iskazana za 12.745 tisuća kuna, odnosno 1.736 tisuća eura.

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev učinka problematike iznesene u prethodnom odlomku, financijski izvještaji prikazuju realno i objektivno financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2009. godine, rezultate njihova poslovanja, novčane tokove te promjene na kapitalu za godinu tada završenu sukladno s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Deloitte d.o.o.

Branislav Vrtačnik, ovlaštenu revizor

31. ožujka 2010. godine

Konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe Croatia Airlines

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	Bilješka	2009.		2008.	
		u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
POSLOVNI PRIHODI					
Putnički promet	4	1.081.830	147.393	1.352.819	187.283
Prijevoz tereta		18.323	2.496	26.348	3.648
Ostali prihodi od prodaje	5	85.596	11.662	85.225	11.798
Ukupni poslovni prihodi		1.185.749	161.551	1.464.392	202.729
Ostala prihodi	6	148.379	20.216	157.043	21.741
TROŠKOVI					
Troškovi letenja		(415.646)	(56.629)	(533.596)	(73.870)
Održavanje		(153.312)	(20.888)	(155.010)	(21.459)
Usluge putnicima		(98.861)	(13.469)	(101.259)	(14.018)
Usluge u zračnom prometu		(355.873)	(48.486)	(338.589)	(46.874)
Promocija i prodaja		(200.080)	(27.260)	(206.333)	(28.565)
Opći i administrativni troškovi		(98.656)	(13.441)	(101.290)	(14.023)
Amortizacija	11,12	(148.179)	(20.188)	(172.883)	(23.934)
Ostali troškovi poslovanja		(28.593)	(3.897)	(42.682)	(5.909)
Ukupni troškovi		(1.499.200)	(204.258)	(1.651.642)	(228.652)
Gubitak iz redovnog poslovanja		(165.072)	(22.491)	(30.207)	(4.182)
FINANCIJSKI PRIHODI/RASHODI					
Financijski prihodi	8	92.615	12.618	97.472	13.494
Financijski rashodi	9	(125.915)	(17.155)	(156.026)	(21.600)
Neto financijski rashodi		(33.300)	(4.537)	(58.554)	(8.106)
Gubitak prije oporezivanja		(198.372)	(27.028)	(88.761)	(12.288)
Porez na dobit	10	(128)	(17)	(129)	(18)
Neto gubitak tekuće godine		(198.500)	(27.045)	(88.890)	(12.306)
Osnovni i razrijeđeni gubitak po dionici u HRK/EUR	25	(39,87)	(5,43)	(17,84)	(2,46)

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti Grupe Croatia Airlines
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	2009.		2008.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Neto gubitak tekuće godine	(198.500)	(27.045)	(88.890)	(12.306)
Odgođene tečajne razlike/zaštitna pričuva	998	138	(2.162)	(295)
Kumulativne tečajne razlike	-	31	-	7.824
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak)	998	169	(2.162)	7.529
UKUPNI SVEOBUH VATNI GUBITAK ZA GODINU	(197.502)	(26.876)	(91.052)	(4.777)

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Račun dobiti i gubitka društva Croatia Airlines d.d.
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	Bilješka	2009.		2008.	
		u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
POSLOVNI PRIHODI					
Putnički promet	4	1.081.830	147.393	1.352.819	187.283
Prijevoz tereta		18.323	2.496	26.348	3.648
Ostali prihodi od prodaje	5	76.718	10.452	75.740	10.485
Ukupni poslovni prihodi		1.176.871	160.341	1.454.907	201.416
Ostala prihodi	6	148.166	20.187	156.978	21.732
TROŠKOVI					
Troškovi letenja		(415.646)	(56.629)	(533.596)	(73.870)
Održavanje		(153.312)	(20.887)	(155.010)	(21.459)
Usluge putnicima		(98.861)	(13.469)	(101.259)	(14.018)
Usluge u zračnom prometu		(355.873)	(48.486)	(338.589)	(46.874)
Promocija i prodaja		(200.080)	(27.260)	(206.333)	(28.565)
Opći i administrativni troškovi		(95.669)	(13.034)	(98.372)	(13.619)
Amortizacija	11,12	(147.889)	(20.149)	(172.440)	(23.872)
Ostali troškovi poslovanja		(22.947)	(3.126)	(36.831)	(5.099)
Ukupni troškovi poslovanja		(1.490.277)	(203.040)	(1.642.430)	(227.376)
Gubitak iz redovnog poslovanja		(165.240)	(22.512)	(30.545)	(4.228)
FINANCIJSKI PRIHODI/RASHODI					
Financijski prihodi	8	92.226	12.565	97.294	13.469
Financijski rashodi	9	(125.765)	(17.135)	(155.923)	(21.586)
Neto financijski rashodi		(33.539)	(4.570)	(58.629)	(8.117)
Gubitak prije oporezivanja		(198.779)	(27.082)	(89.174)	(12.345)
Porez na dobit	10	-	-	-	-
Neto gubitak tekuće godine		(198.779)	(27.082)	(89.174)	(12.345)
Osnovni i razrijeđeni gubitak po dionici u HRK/EUR		(39,95)	(5,44)	(17,92)	(2,45)

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva Croatia Airlines d.d.
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	2009.		2008.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Neto gubitak tekuće godine	(198.779)	(27.082)	(89.174)	(12.345)
Odgođene tečajne razlike	998	138	(2.162)	(295)
Tečajne razlike	-	43	-	3.724
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak)	998	181	(2.162)	3.429
UKUPNI SVEOBUH VATNI GUBITAK ZA GODINU	(197.781)	(26.901)	(91.336)	(8.916)

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju Grupe Croatia Airlines

Na dan 31. prosinca 2009.

	Bilješka	2009.		2008.	
		u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	11	12.441	1.703	7.955	1.086
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	1.319.788	180.639	1.394.522	190.393
Ulaganja u povezano društvo	13	4.513	619	4.333	590
Dani depoziti	14	8.274	1.132	8.210	1.121
Ulaganja raspoloživa za prodaju	15	1.703	229	1.703	229
Dugoročna potraživanja	16	67.755	9.274	59.647	8.144
		<u>1.414.474</u>	<u>193.596</u>	<u>1.476.370</u>	<u>201.563</u>
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	17	38.765	5.306	31.908	4.356
Ostala financijska imovina	18	19.863	2.719	29.230	3.991
Potraživanja od kupaca	19	80.570	11.028	81.130	11.077
Ostala potraživanja	20	51.042	6.986	103.392	14.115
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	22	35.342	4.837	40.539	5.535
Novac i novčani ekvivalenti	21	69.544	9.518	72.084	9.842
		<u>295.126</u>	<u>40.394</u>	<u>358.283</u>	<u>48.916</u>
UKUPNA IMOVINA		<u>1.709.600</u>	<u>233.990</u>	<u>1.834.653</u>	<u>250.479</u>
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionička glavnica	23	989.985	131.150	989.985	131.150
Kapitalne rezerve	24	115.608	15.221	128.293	16.950
Preneseni gubici i ostale rezerve		(587.660)	(75.609)	(499.526)	(63.457)
Neto gubitak tekuće godine		(198.500)	(27.045)	(88.890)	(12.306)
		<u>319.433</u>	<u>43.717</u>	<u>529.862</u>	<u>72.337</u>
Dugoročne obveze					
Obveze po dugoročnim kreditima	26	716.570	98.077	764.772	104.414
Obveze po financijskim najmovima	27	-	-	13	2
Dugoročna rezerviranja	28	3.100	424	5.383	735
Dugoročne obveze prema državi	29	108.450	14.844	24.268	3.313
		<u>828.120</u>	<u>113.345</u>	<u>794.436</u>	<u>108.464</u>
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti		225	31	63.015	8.603
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	26	155.849	21.331	156.281	21.337
Kratkoročni dio financijskih najmova	27	227	31	238	32
Obveze prema dobavljačima	30	224.217	30.689	160.931	21.972
Ostale kratkoročne obveze	31	157.627	21.574	101.085	13.801
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	23.902	3.272	28.805	3.933
		<u>562.047</u>	<u>76.928</u>	<u>510.355</u>	<u>69.678</u>
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		<u>1.709.600</u>	<u>233.990</u>	<u>1.834.653</u>	<u>250.479</u>

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Izveštaj o financijskom položaju društva Croatia Airlines d.d.

Na dan 31. prosinca 2009.

	Bilješka	2009.		2008.	
		u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
IMOVINA					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	11	11.884	1.627	7.388	1.009
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	1.319.453	180.594	1.394.072	190.332
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	13	5.110	682	5.110	682
Dani depoziti	14	8.243	1.128	8.179	1.117
Ulaganja raspoloživa za prodaju	15	1.703	229	1.703	229
Dugoročna potraživanja	16	67.755	9.274	59.647	8.144
		<u>1.414.148</u>	<u>193.534</u>	<u>1.476.099</u>	<u>201.513</u>
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	17	38.765	5.306	31.908	4.356
Ostala financijska imovina	18	19.852	2.717	29.199	3.987
Potraživanja od kupaca	19	78.269	10.713	78.595	10.731
Ostala potraživanja	20	51.039	6.985	103.510	14.132
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	22	35.222	4.821	40.429	5.520
Novac i novčani ekvivalenti	21	67.139	9.189	69.918	9.546
		<u>290.286</u>	<u>39.731</u>	<u>353.559</u>	<u>48.272</u>
UKUPNA IMOVINA		<u>1.704.434</u>	<u>233.265</u>	<u>1.829.658</u>	<u>249.785</u>
GLAVNICA I OBVEZE					
Glavnica i rezerve					
Dionička glavnica	23	989.975	131.150	989.975	131.150
Rezerve	24	114.512	15.073	127.257	16.810
Preneseni gubici i ostale rezerve		(589.102)	(75.828)	(500.926)	(63.664)
Neto gubitak dobit tekuće godine		(198.779)	(27.082)	(89.174)	(12.345)
		<u>316.606</u>	<u>43.313</u>	<u>527.132</u>	<u>71.951</u>
Dugoročne obveze					
Obveze po dugoročnim kreditima	26	716.570	98.077	764.772	104.414
Obveze po financijskim najmovima	27	-	-	13	2
Dugoročna rezerviranja	28	3.100	424	5.383	735
Dugoročne obveze prema državi	29	108.450	14.844	24.268	3.313
		<u>828.120</u>	<u>113.345</u>	<u>794.436</u>	<u>108.464</u>
Kratkoročne obveze					
Kratkoročni krediti		184	25	62.990	8.600
Kratkoročni dio dugoročnih kredita	26	155.849	21.331	156.281	21.337
Kratkoročni dio financijskih najмова	27	227	31	238	32
Obveze prema dobavljačima	30	223.212	30.551	159.877	21.828
Ostale kratkoročne obveze	31	157.323	21.532	100.800	13.763
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg razdoblja	32	22.913	3.137	27.904	3.810
		<u>559.708</u>	<u>76.607</u>	<u>508.090</u>	<u>69.370</u>
UKUPNO GLAVNICA I OBVEZE		<u>1.704.434</u>	<u>233.265</u>	<u>1.829.658</u>	<u>249.785</u>

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o promjenama na kapitalu Grupe Croatia Airlines

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	Dionička glavnica		Kapitalne rezerve		Kumulativne tečajne razlike		Zaštitna rezerva		Preneseni gubici		Rezultat tekuće godine		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće eura	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 1. siječnja 2008. godine	989.985	131.150	194.483	26.094	2.709	759	5.561	(503.642)	(67.009)	1.285	175	687.672	93.878	
Prijenos (sa)/na	-	-	569	77	-	-	-	717	99	(1.285)	(175)	1	1	
Tečajne razlike	-	-	-	-	280	(295)	(2.162)	-	-	-	-	(2.162)	(15)	
Revalorizacija zrakoplova (bilješka 3)	-	-	(66.759)	(9.221)	-	-	-	-	-	-	-	(66.759)	(9.221)	
Neto gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(88.890)	(12.306)	(88.890)	(12.306)	
Stanje 1. siječnja 2009. godine	989.985	131.150	128.293	16.950	2.989	464	3.399	(502.925)	(66.910)	(88.890)	(12.306)	529.862	72.337	
Prijenos (sa)/na	-	-	60	8	-	-	-	(89.132)	(12.321)	88.890	12.306	(182)	(7)	
Tečajne razlike	-	-	-	-	31	998	138	-	-	-	-	998	169	
Revalorizacija zrakoplova i motora (bilješka 3)	-	-	(12.745)	(1.737)	-	-	-	-	-	-	-	(12.745)	(1.737)	
Neto gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(198.500)	(27.045)	(198.500)	(27.045)	
Stanje 31. prosinca 2009. godine	989.985	131.150	115.608	15.221	3.020	602	4.397	(592.057)	(79.231)	(198.500)	(27.045)	319.433	43.717	

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Izveštaj o promjenama na kapitalu društva Croatia Airlines d.d.

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	Dionička glavica		Kapitalne rezerve		Kumulativne tečajne razlike		Zaštitna rezerva		Preneseni gubici		Rezultat tekuće godine		Ukupno	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. eura	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Stanje 1. siječnja 2008. godine	989.975	131.150	194.016	26.031	2.703	759	5.561	(505.364)	(67.240)	1.039	142	685.227	93.545	
Prijenos (sa)/na	-	-	-	-	-	-	-	1.039	142	(1.039)	(142)	-	-	
Tečajne razlike	-	-	-	-	267	(295)	(2.162)	-	-	-	-	(2.162)	(28)	
Revalorizacija zrakoplova (bilješka 3)	-	-	(66.759)	(9.221)	-	-	-	-	-	-	-	(66.759)	(9.221)	
Neto gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(89.174)	(12.345)	(89.174)	(12.345)	
Stanje 1. siječnja 2009. godine	989.975	131.150	127.257	16.810	2.970	464	3.399	(504.325)	(67.098)	(89.174)	(12.345)	527.132	71.951	
Prijenos (sa)/na	-	-	-	-	-	-	-	(89.174)	(12.345)	89.174	12.345	-	-	
Tečajne razlike	-	-	-	-	43	138	998	-	-	-	-	998	181	
Revalorizacija zrakoplova i motora (bilješka 3)	-	-	(12.745)	(1.737)	-	-	-	-	-	-	-	(12.745)	(1.737)	
Neto gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(198.779)	(27.082)	(198.779)	(27.082)	
Stanje 31. prosinca 2009. godine	989.975	131.150	114.512	15.073	3.013	602	4.397	(593.499)	(79.443)	(198.779)	(27.082)	316.606	43.313	

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

Konsolidirani izvještaj o novčanim tijekovima Grupe Croatia Airlines
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	2009.		2008.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Redovne aktivnosti				
Neto gubitak tekuće godine	(198.500)	(27.044)	(88.890)	(12.306)
<i>Usklađena za:</i>				
Amortizaciju dugotrajne materijalne imovine	146.293	19.931	171.234	23.705
Amortizaciju dugotrajne nematerijalne imovine	1.886	257	1.649	228
Neto sadašnja vrijednost rashodovane i prodane dugotrajne imovine	9.827	1.345	21.115	2.916
Tečajne razlike, neto	-	(2.123)	-	(1.036)
Povećanje / (smanjenje) odgođenih pozitivnih tečajnih razlika	998	1.875	(2.161)	(295)
Povećanje dugoročnih potraživanja	(8.172)	(1.142)	(53.977)	(7.370)
Smanjenje / (povećanje) potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	52.909	7.179	(59.398)	(8.111)
Smanjenje plaćenih troškova budućih razdoblja i nedospjele naplate prihoda	5.197	698	17.483	2.386
(Povećanje) zaliha	(6.858)	(949)	(2.906)	(385)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obveza	119.828	16.490	76.907	10.504
(Smanjenje) dugoročnih rezerviranja	(2.283)	(311)	(4.500)	(614)
(Smanjenje) odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja	(4.902)	(661)	(1.686)	(230)
Ostale promjene na kapitalu ¹	(12.927)	(1.712)	(66.759)	(8.173)
NETO NOVAC OSTVAREN POSLOVNIM AKTIVNOSTIMA	103,296	13,833	8,111	1.219
Investicijske aktivnosti				
Povećanje ulaganja u ovisna društva	(180)	(29)	(132)	(18)
Povećanje nematerijalne imovine	(6.371)	(872)	(6.331)	(876)
Povećanje nekretnina, postrojenja i opreme	(82.625)	(11.309)	(79.031)	(10.902)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	1.239	170	129.322	17.656
NETO NOVAC (KORIŠTEN U) / OSTVAREN INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(87.937)	(12.040)	43.828	5.860
Financijske aktivnosti				
Prijenos (dobiti) s glavnice temeljem prodaje revaloriziranog aviona	-	-	47.763	6.521
Smanjenje / (povećanje) kratkoročne financijske imovine	9.367	1.272	(27.269)	(3.723)
(Smanjenje) / povećanje obveza iz kratkoročnih kredita	(62.790)	(8.573)	33.715	4.603
Povećanje/ (smanjenje) dugoročnih obveza	35.967	5.192	(156.826)	(21.399)
(Smanjenje) / povećanje kratkoročnog dijela obveza iz financijskog najma i kredita	(443)	(8)	42.728	5.835
NETO NOVAC (KORIŠTEN U) FINANCIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(17,899)	(2,117)	(59.889)	(8.163)
SMANJENJE NOVCA I NOVČANIH EKIVALENATA	(2.540)	(324)	(7.949)	(1.084)
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA POČETKU GODINE	72.084	9.842	80.033	10.926
NOVAC I NOVČANI EKIVALENTI NA KRAJU GODINE	69.544	9.518	72.084	9.842

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

¹ Ostale promjene na kapitalu odnose se na promjene u revalorizacijskim i ostalim rezervama

Izveštaj o novčanim tijekovima društva Croatia Airlines d.d.

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

	2009.		2008.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Redovne aktivnosti				
Neto gubitak tekuće godine	(198.778)	(27.082)	(89.174)	(12.345)
Usklađena za:				
Amortizaciju dugotrajne materijalne imovine	146.072	19.902	170.861	23.653
Amortizaciju dugotrajne nematerijalne imovine	1.816	247	1.578	218
Neto sadašnja vrijednost rashodovane i prodane dugotrajne imovine	9.827	1.345	21.115	2.915
Tečajne razlike, neto	-	(385)	-	(1.039)
Povećanje / (smanjenje) odgođenih tečajnih razlika *	998	138	(2.161)	(295)
Povećanje dugoročnih potraživanja	(8.172)	(1.142)	(53.710)	(7.333)
Smanjenje / (povećanje) potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja	52.797	7.164	(58.712)	(8.018)
Smanjenje plaćenih troškova budućih razdoblja i nedospjele naplate prihoda	5.209	699	17.516	2.391
Povećanje zaliha	(6.858)	(949)	(2.906)	(385)
Povećanje obveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obveza	119.858	16.494	76.582	10.458
Smanjenje dugoročnih rezerviranja	(2.283)	(311)	(4.500)	(614)
Smanjenje odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja	(4.991)	(674)	(1.833)	(250)
Ostale promjene na kapitalu ²	(12.745)	(1.693)	(66.759)	(8.168)
NETO NOVAC OSTVAREN POSLOVNIM AKTIVNOSTIMA	102.750	13.753	7.897	1.189
Investicijske aktivnosti				
Povećanje nematerijalne imovine	(6.313)	(864)	(6.331)	(876)
Povećanje materijalne imovine	(82.520)	(11.295)	(78.904)	(10.884)
Primici od prodaje imovine	1.239	170	129.322	17.656
NETO NOVAC (KORIŠTEN U) / OSTVAREN INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(87.594)	(11.989)	44.087	5.896
Financijske aktivnosti				
Prijenos (dobiti) s glavnice temeljem prodaje revaloriziranog aviona	-	-	47.763	6.521
Smanjenje / (povećanje) kratkoročne financijske imovine	9.347	1.269	(27.262)	(3.722)
(Smanjenje) / povećanje obveza iz kratkoročnih kredita	(62.806)	(8.575)	33.690	4.600
Povećanje/ (smanjenje) dugoročnih obveza	35.967	5.192	(156.826)	(21.399)
(Smanjenje) / povećanje kratkoročnog dijela obveza iz financijskog najma i kredita	(443)	(7)	42.728	5.835
NETO NOVAC (KORIŠTEN U) FINANCIJSKIM AKTIVNOSTIMA	(17.935)	(2.121)	(59.907)	(8.165)
SMANJENJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA	(2.779)	(357)	(7.923)	(1.081)
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	69.918	9.546	77.841	10.627
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU GODINE	67.139	9.189	69.918	9.546

Popratne bilješke čine sastavni dio financijskih izvještaja

² Ostale promjene u kapitalu odnose se na promjene u revalorizacijskim i ostalim rezervama

1. OPĆI PODACI

Osnovne djelatnosti Croatia Airlinesa d.d., Zagreb („Društvo“) obuhvaćaju pružanje usluga prijevoza putnika, pošte i robe u domaćem i međunarodnom zračnom prometu. Društvo je osnovano 7. kolovoza 1989. godine kao dioničko društvo pod nazivom Zagreb Airlines d.d., a od 23. srpnja 1990. mijenja naziv u Croatia Airlines d.d. Sjedište Društva je u Zagrebu, Bani 75/b, Buzin.

Ovisna društva su Obzor putovanja d.o.o. (u 100%-tnom vlasništvu) i Amadeus Croatia d.d. (u 95%-tnom vlasništvu), dok je Pleso prijevoz d.o.o., Zagreb povezano društvo (u 50%-tnom vlasništvu).

Amadeus Croatia d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Trg kralja Tomislava 9, osnovan je 19. listopada 1993. godine. Osnovna djelatnost Društva je organizacija svih aktivnosti i pružanje tehničke potpore vezano uz korištenje rezervacijskog sustava Amadeus na području Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Amadeus je globalni rezervacijski sustav putem kojeg se diljem svijeta obavlja distribucija i rezervacija prijevoznih i smještajnih kapaciteta, i to preko putničkih agencija i prodajnih mjesta samih aviokompanija.

Obzor putovanja d.o.o. je turistička agencija osnovana 28. listopada 1993. godine s registriranim sjedištem u Zagrebu, Marina Držića bb i poslovnom adresom u Tesloj 5. Osnovna djelatnost ove tvrtke je organizacija individualnih ili grupnih putovanja za sva odredišta Croatia Airlinesa d.d..

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Skupština dioničara društva Croatia Airlines d.d.

Republika Hrvatska	94,76%
Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	2,16%
HPB d.d.	1,46%
Ostali	1,62%
Ukupno	100,00 %

Nadzorni odbor društva Croatia Airlines d.d.

Miomir Žužul	Predsjednik Nadzornog odbora
Karlo Gjurašić	Član Nadzornog odbora
Josip Horvat	Član Nadzornog odbora
Antun Vrdoljak	Član Nadzornog odbora
Bianca Matković	Član Nadzornog odbora
Niko Raić	Član Nadzornog odbora
Ante Nosić	Član Nadzornog odbora
Ratimir Andrijanić	Član Nadzornog odbora
Marija Čačić	Član Nadzornog odbora
Božo Josup	Član Nadzornog odbora
Tonči Peović	Član Nadzornog odbora
Ines Baniček-Vuk	Član Nadzornog odbora

Uprava društva Croatia Airlines d.d.

dr.sc. Ivan Mišetić Glavni direktor

Uprava ovisnih društava

Eugen Šunde Direktor Amadeusa Croatia d.d.
Jadranka Skelin-Hrvoj Direktorica Obzor putovanja d.o.o.

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDARDA

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI"), koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde. Pripremljeni su po načelu povijesnog troška, osim financijskih instrumenata i aviona koji su iskazana po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 39 "Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje". Financijski izvještaji prezentirani su u hrvatskim kunama i eurima, zaokruženo na najbližu tisućicu.

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane, osim tamo gdje je drugačije navedeno. Financijski izvještaji su sastavljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno MSFI-jevima zahtijeva od Uprave da daje procjene i izvodi pretpostavke koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza te objavu nepredviđene imovine i nepredviđenih obveza na datum financijskih izvještaja, kao i na iskazane prihode i rashode tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum sastavljanja financijskih izvještaja, te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Priloženi financijski izvještaji sastavljeni su na temelju računovodstvenih evidencija Društva i uključuju usklađenja i reklasifikacije koje su potrebne u svrhu istinitog i objektivnog prikaza u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Standardi i tumačenja koji su na snazi za tekuće razdoblje

Sljedeće izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde te tumačenja koje je izdao Odbor za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja su na snazi u tekućem razdoblju:

Standardi i tumačenja koji utječu na financijske izvještaje

- MSFI 8 „Poslovni segmenti“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- Izmjene i dopune raznih standarda i tumačenja proizašla iz Projekta godišnje kvalitativne dorade MSFI-jeva objavljene 22. svibnja 2008. (MRS 1, MSFI 5, MRS 8, MRS 10, MRS 16, MRS 19, MRS 20, MRS 23, MRS 27, MRS 28, MRS 29, MRS 31, MRS 34, MRS 36, MRS 38, MRS 39, MRS 40, MRS 41) prvenstveno radi uklanjanja nekonzistentnosti i pročišćenja teksta (većina primjenjiva na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- MRS 1 (prerađen) „Prezentiranje financijskih izvještaja“ – Prerađeno prezentiranje (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.).

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDARDA (NASTAVAK)

Standardi i tumačenja bez utjecaja na financijske izvještaje

- Izmjene i dopune MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI-ja 7 „Financijski instrumenti: objavljivanje“ – dorada podataka koji se objavljuju o financijskim instrumentima (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- Izmjene i dopune MSFI-ja 1 „Prva primjena MSFI-jeva“ i MRS-a 27 „Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji“ – trošak ulaganja u ovisni, zajednički kontrolirani ili pridruženi subjekt (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- Izmjene i dopune MRS-a 32 „Financijski instrumenti: prezentiranje“ i MRS-a 1 „Prezentiranje financijskih izvještaja“ – financijski instrumenti s prodajnom opcijom i obveze temeljem likvidacije (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- MRS 23 (prerađen) „Troškovi posudbe“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- Izmjene i dopune IFRIC-a 9 „Ponovna procjena ugrađenih izvedenica“ i MRS-a 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ – ugrađeni izvedeni instrumenti (na snazi za godišnja razdoblja koja završavaju na dan ili nakon 30. lipnja 2009.),
- IFRIC 13 „Programi očuvanja lojalnosti kupaca“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2008.),
- IFRIC 15 „Ugovori o izgradnji nekretnina“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009.),
- IFRIC 16 „Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. listopada 2008.).

Izdani i još ne usvojeni standardi i tumačenja

Na datum odobrenja financijskih izvještaja, bili su objavljeni sljedeći standardi, prerade i tumačenja koji još nisu na snazi:

- MSFI 9 „Financijski instrumenti“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2013.),
- MSFI 3 (prerađen) „Poslovna spajanja“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- MSFI 1 (prerađen) „Prva primjena MSFI-jeva“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Izmjene i dopune MSFI-ja 1 „Prva primjena MSFI-jeva“- dodatna izuzeća kod subjekata koji prvi puta primjenjuju MSFI-jeve (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2010.),
- Izmjene i dopune MSFI-ja 1 „Prva primjena MSFI-jeva“- ograničeno izuzeće iz usporednog MSFI-ja 7 „Objavljivanje kod subjekata koji prvi puta primjenjuju MSFI-jeve“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2010.),
- Izmjene i dopune MSFI-ja 2 „Isplate s temelja dionica“ – transakcije isplate s temelja dionica Grupe namirom u novcu (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2010.),

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

Izdani i još ne usvojeni standardi i tumačenja (nastavak)

- Izmjene i dopune MRS-a 24 „Objavljivanje povezanih strana“ – pojednostavljeni zahtjevi za objavljivanje subjekata povezanih s vladom i pojašnjenje definicije povezane strane (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2011.),
- Izmjene i dopune MRS-a 27 „Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Izmjene i dopune MRS-a 32 „Financijski instrumenti: prezentiranje“ – računovodstveni postupak koji se primjenjuje na davanje prava (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2010.),
- Izmjene i dopune MRS-a 39 (prerađen) „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ – prihvatljive zaštićene stavke (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- Izmjene i dopune raznih standarda i tumačenja proizašle iz Projekta godišnje kvalitativne dorade MSFI-jeva objavljene 16. travnja 2009. (MSFI 2, MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 18, MRS 36, MRS 38, MRS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) prvenstveno radi uklanjanja nekonzistentnosti i pročišćenja teksta (veći dio se primjenjuje na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2010.),
- Izmjene i dopune IFRIC-a 14 „MRS 19 — Ograničenje na sredstvo iz definiranih primanja, minimalna potrebna sredstva financiranja i njihova interakcija“ – predujmovi minimalnih potrebnih financijskih sredstava (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2011.),
- IFRIC 17 „Raspodjela nenovčane imovine vlasnicima“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- IFRIC 18 „Prijenos imovine s kupaca“ (na snazi za prijenos imovine s kupaca primljene na dan ili nakon 1. srpnja 2009.),
- IFRIC 19 „Namirenje obveza glavnničkim instrumentima“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2010.).

Društvo je izabrao da spomenute standarde, prerade i tumačenja ne primjenjuje prije njihovog datuma stupanja na snagu i predviđa da njihovo usvajanje neće imati značajan utjecaj na financijske izvještaje subjekta u razdoblju njihove prve primjene.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Funkcijska valuta Društva i svih subjekata konsolidiranih na razini Grupe je hrvatska kuna (HRK). Društvo prezentira svoje financijske izvještaje u dvjema valutama, u hrvatskim kunama (HRK) i u eurima (EUR). Preračunavanje eura u kune, kao funkcijske valute i valute u kojoj su evidentirani svi poslovni događaji, se odvija u skladu s relevantnim računovodstvenim politikama.

Sukladno navedenom, financijski izvještaji iskazani su u kunama i preračunati u eure na sljedeći način:

- Važeći tečaj na kraju poslovne godine korišten je za sve stavke aktive i pasive osim za dionički kapital i rezerve, koji su iskazani po povijesnom trošku preračunatom u eure na dan transakcije.
- Za stavke izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti korišten je prosječni godišnji tečaj.

Tečajne razlike nastale preračunavanjem su u financijskim izvještajima iskazanima u eurima evidentirane na teret, odnosno u korist kapitala.

Tečajevi primijenjeni za preračunavanje prezentiranih financijskih izvještaja iz kuna u eure bili su kako slijedi:

EUR / HRK	2009.	2008.
31. prosinca	7,306199	7,324425
Prosječni tečaj	7,33977	7,223400

Financijski izvještaji sastavljeni su primjenom načela povijesnog troška, izuzev financijske imovine i financijskih obveza, koje su iskazane po fer vrijednosti u skladu s MRS-om 39 „Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, te zrakoplova i rezervnih motora, koji su iskazani u okviru dugotrajne materijalne imovine u revaloriziranim iznosima. Računovodstvene politike primjenjuju se dosljedno, osim ako nije drukčije navedeno .

Financijski izvještaji su sastavljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Grupe.

Slijedi prikaz osnovnih usvojenih računovodstvenih politika.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

a) Prihodi od prodaje putničkih karata

Prihodi od prodaje putničkih karata knjiže se kao prihod u razdoblju obavljanja usluge prijevoza. Vrijednost prodanih važećih, ali još neiskorištenih karata uključena je u kratkoročne obveze iz zračnog prometa. Ove obveze se umanjuju po obavljanju usluge prijevoza ili povratom odgovarajućeg iznosa putniku za vraćene karte. Provizije prodajnim agentima priznaju se u troškove prodaje i marketinga u trenutku prodaje prijevoznih isprava. Putnički prihodi uključuju i prihode od code-share ugovora s određenim zračnim prijevoznicima. Prema tim ugovorima Društvo prodaje sjedala na letovima tih prijevoznika, a prijevoznici prodaju sjedala na letovima Društva. Prihod od prodaje drugih zračnih prijevoznika za letove Društva priznaje se u prihode od putničkog prometa u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem je let ostvaren.

b) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunanih kamata na temelju podmirenja glavnice nakon dospjeća i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

c) Najmovi

Najmovi se svrstavaju kao financijski najmovi kad god se većim dijelom svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom nad sredstvom prenose na najmodrimca tijekom trajanja najma. Svi drugi najmovi svrstani su u poslovne, tj. operativne najmove.

d) Grupa kao najmodavac

Prihodi od poslovnog najma priznaju se ravnomjerno tijekom trajanja najma.

e) Grupa kao najmoprimac

Imovina koja je predmetom financijskog najma priznaje se kao imovina Grupe po nižoj od fer vrijednosti na datum stjecanja i sadašnje vrijednosti minimalnih plaćanja najma. Odgovarajuća obveza prema najmodavcu iskazuje se u bilanci kao obveza za financijski najam. Najmnine se raspoređuju između financijskih troškova i umanjenja obveza za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze. Financijski troškovi izravno terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se ne mogu izravno pripisati kvalificiranoj imovini, u kojem slučaju se kapitaliziraju u skladu s općom politikom Grupe vezanom uz troškove posudbe (v. u nastavku).

Najmnine koje se plaćaju u okviru poslovnih najmova terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ravnomjerno tijekom trajanja najma.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

f) Strane valute

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se po tečajevima koji su važeći na datum transakcije. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja monetarna sredstva i obveze izraženi u stranoj valuti ponovno se preračunavaju u domaću valutu po tečaju važećem na taj datum. Nemonetarna sredstva prikazana po fer vrijednosti i denominirana u stranoj valuti preračunavaju se u domaću valutu po tečaju važećem na datum utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarna sredstva koja se prikazuju po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno. Tečajne razlike se priznaju u dobitak ili gubitak razdoblja na koje se odnose osim

- tečajnih razlika u transakcijama zaključenim radi zaštite od tečajnog rizika.

g) Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili izradi kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme da bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, dodaju se trošku navedenog sredstva sve dok sredstvo većim dijelom nije spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju. Prihodi od ulaganja zarađeni privremenim ulaganjem namjenskih kreditnih sredstava tijekom njihovog trošenja za kvalificirano sredstvo oduzimaju se od troškova posudbe koji se mogu kapitalizirati.

Svi drugi troškovi posudbe priznaju se u neto dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

h) Državne potpore

Državne potpore u obliku izravne financijske potpore Društvu bez ikakvih dodatnih povezanih troškova priznaju se u sklopu ostalih dobitaka u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti razdoblja u kojem su primljene.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

i) Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza članica Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilance.

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ, odnosno nadoknativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođene porezne obveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

j) Dugotrajna materijalna imovina

Dugotrajna imovina, osim zrakoplova, knjiži se po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti i eventualne priznate gubitke od umanjenja vrijednosti. Zrakoplovi se iskazuju po njihovoj revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja njihovu fer vrijednost na dan revalorizacije umanjenu za kasniju akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se provodi dostatnom učestalošću kako knjigovodstvena vrijednost ne bi značajno odstupala od one koja bi bila utvrđena korištenjem fer vrijednosti na datum izvještaja o financijskom položaju.

Izdaci nastali zamjenom većih dijelova materijalne imovine Grupe radi povećanja proizvodnog kapaciteta ili znatnog produženja njezina vijeka korištenja se kapitaliziraju.

Dio nabavne vrijednosti zrakoplova Airbus odnosi se na izdatke za redovite preglede zrakoplova. Ovako dobiveni iznosi amortiziraju se u razdoblju od trenutka kupnje zrakoplova do procijenjenog datuma prvog periodičnog pregleda. Troškovi budućih redovitih pregleda kapitaliziraju se u trenutku nastanka troška i amortiziraju kroz razdoblje do sljedećeg pregleda ili preostali vijek uporabe zrakoplova ako je kraći.

Rotirajući rezervni dijelovi koji se odnose na određene tipove zrakoplova, evidentiraju se na isti način kao i zrakoplovi na koje se odnose.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Dugotrajna materijalna imovina (nastavak)

Pri nabavi određenih zrakoplova i motora Društvu je odobren popust za čiji je iznos umanjena nabavna vrijednost zrakoplova. Vežano uz prethodno navedenu nabavu zrakoplova i motora Društvo je također dobilo rezervne dijelove bez naknade. Prihodi od rezervnih dijelova zaprimljenih bez naknade odgođeni su i knjiženi u korist računa dobitka i gubitka proporcionalno radnom vijeku zrakoplova (bilješka 6 i 31).

U nabavnu vrijednost zrakoplova uključen je ostatak vrijednosti za svaku vrstu zrakoplova. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom počevši od prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je materijalno sredstvo stavljeno u uporabu. Oprema i rezervni dijelovi vijeka uporabe duljeg od godinu dana i pojedinačne nabavne vrijednosti više od 2 tisuća kuna se knjiže kao dugotrajna imovina. Pogonski i poslovni inventar vode se kao dugotrajna imovina bez obzira na njihovu nabavnu vrijednost.

Društvo je angažiralo Hrvatsko društvo profesionalnih procjenitelja koje je na dan 31. prosinca 2001. godine obavilo stručnu i nezavisnu procjenu vrijednosti zrakoplova i rezervnih motora primjenom tržišne metode. Učinci procjene vrijednosti knjiže se u korist, odnosno na teret revalorizacijskih pričuva.

Za potrebe iduće revalorizacije Društvo je angažiralo nezavisnog procjenitelja koji je na dan 31. prosinca 2008. proveo stručnu i nezavisnu procjenu vrijednosti zrakoplova korištenjem tržišne metode. Učinci procjene nisu bili značajni, pa u skladu s time nisu evidentirani.

Razlika između sadašnje knjigovodstvene vrijednosti rashodovane, prodane ili na drugi način otuđene materijalne i nematerijalne imovine u odnosu na vrijednost postignutu prilikom prodaje knjiži se po neto principu neposredno u korist ostalih prihoda ili ostalih rashoda (dobit / gubitak od prodaje imovine).

Troškovi zrakoplova ATR 42 bili su amortizirani pravocrtnom metodom tijekom razdoblja od 20 godina, bez ostatka vrijednosti. Zrakoplovi tipa Airbus amortiziraju se pravocrtno tijekom razdoblja od 20 godina (izuzev rabljenog zrakoplova Airbus 320, koji je amortiziran tijekom razdoblja od 12 godina) nakon ispravka procijenjenog ostatka vrijednosti. Trošak amortizacije dvanaestogodišnjeg pregleda obračunava se po stopi od 8,33%, a šestogodišnjeg pregleda po stopi od 16,67%.

Rezervni dijelovi zrakoplova tipa Airbus i ATR 42 iskazuju se u nabavnoj vrijednosti i amortiziraju tijekom očekivanog vijeka uporabe zrakoplova kojem pripadaju (20 godina). Oprema za zemaljske usluge (GSE) i alati iskazani su po nabavnoj vrijednosti i amortiziraju se tijekom 16,6 godina.

Zgrade se amortiziraju tijekom vijeka uporabe koji je procijenjen na 40 godina, dok je vijek uporabe ostale imovine procijenjen na 4 – 10 godina.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

k) Dugotrajna nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvaća software i početno se knjiži po trošku nabave te amortizira pravocrtno tijekom procijenjenog korisnog vijeka u trajanju od dvije godine.

l) Ulaganja u ovisna i pridružena društva

Ovisna društva su društva u kojima Društvo ima kontrolu. Kontrola se ostvaruje ako Društvo ima moć upravljanja financijskim i poslovnim politikama društva u kojem ima svoj udio kako bi ostvarilo koristi iz aktivnosti društva. Pridruženo društvo je društvo u kojem Društvo ima značajan utjecaj, ali ne i kontrolu, sudjelovanjem u donošenju odluka o financijskim i poslovnim politikama pridruženog društva.

Ulaganja u ovisna i pridružena društva iskazana su u odvojenim financijskim izvještajima i prezentirana su metodom troška. Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i njegovih ovisnih društava, sve transakcije unutar grupe, stanja, prihodi i troškovi su u potpunosti eliminirani u konsolidaciji. Rezultat, imovina i obveze pridruženog društva prikazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima metodom udjela.

m) Zalihe

Zalihe su iskazane po trošku ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno što je niže. Trošak obuhvaća direktno utrošeni materijal i troškove direktnog rada, kao i indirektno troškove koji su nastali dovođenjem zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Utrošak navedenih zaliha evidentira se po metodi prosječnih ponderiranih cijena i FIFO metodi. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove marketinga, prodaje i distribucije.

n) Financijski instrumenti

Financijski instrumenti sastoje se od ugovorenih obveza i financijske imovine. Financijski instrumenti obuhvaćaju primarne instrumente, kao što su potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, ulaganja te preuzete financijske obveze i derivativne financijske instrumente, koji se koriste kao zaštita od rizika promjene valutnih tečajeva ili kamatnih stopa. Informacije o fer vrijednosti i upravljanju rizicima vezano za financijske instrumente navedene su u nastavku.

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva kad Grupa, odnosno Društvo postane strana ugovornih odredbi financijskog instrumenta.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

n) Financijski instrumenti (nastavak)

Ugovoreni derivativni financijski instrumenti početno se priznaju po trošku nabave, a kasnije se iskazuju po fer vrijednosti. Na datum sklapanja derivativnog ugovora Grupa svrstava derivativne instrumente kao:

- 1) zaštitu fer vrijednosti priznate imovine ili obveze (zaštita fer vrijednosti),
- 2) zaštitu prognozirane transakcije ili čvrste preuzete obveze (zaštita novčanog tijeka).

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita i koji su visoko učinkoviti, iskazuju se u računu dobiti i gubitka zajedno sa svim promjenama u fer vrijednosti imovine ili obveza koje su predmetom zaštite. Dobit ili gubitak od derivativnog financijskog instrumenta koji se koristi kao instrument zaštite priznaje se ovisno o prirodi stavke koja se štiti. Grupa formalno dokumentira odnose između instrumenta zaštite i predmeta zaštite, kao i ciljeve upravljanja rizicima te strategiju provođenja različitih zaštitnih transakcija. Proces uključuje povezivanje svih instrumenata zaštite sa specifičnim preuzetim obvezama Društva ili očekivanim transakcijama.

Politika Grupe trenutno ne dopušta držanje derivativnih instrumenata za trgovanje ili u špekulativne svrhe. Sljedeći financijski instrumenti iskazani su u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe i izvještaju o financijskom položaju Društva:

o) Novac i novčani ekvivalenti

U svrhu izvještaja o tijeku novca, novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni, sredstva na računima kod banaka i depozite oročene do 90 dana (od datuma oročenja) u nominalnoj vrijednosti.

p) Ulaganja raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju je ona nederivativna financijska imovina koja je predodređena kao raspoloživa za prodaju ili nije klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti ili u kredite i potraživanja. Financijski instrumenti uključeni u financijsku imovinu raspoloživu za prodaju početno su priznati po trošku, a naknadno mjereni po fer vrijednosti baziranoj na tržišnim cijenama ili iznosima izvedenim iz modela novčanog tijeka. Dobitak i gubitak koji proizlazi iz promjena fer vrijednosti priznaje se direktno u kapital u revalorizacijske rezerve, s izuzetkom gubitka od umanjenja vrijednosti. Ako procijenjena fer vrijednost nije pouzdana ili je podložna značajnim promjenama, imovina se priznaje po trošku, tj. nabavnoj vrijednosti.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

q) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja Grupe iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope umanjenom za iznos rezerviranja za eventualno umanjene vrijednosti. Povezana vrijednosna usklađenja priznaju se u računu dobiti i gubitka.

r) Financijske obveze

Financijske obveze namiruju se periodično u novcu ili drugoj financijskoj imovini. To osobito uključuje obveze prema dobavljačima, obveze prema bankama i obveze iz financijskog leasinga. Te su financijske obveze početno mjerene po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a kasnije prema amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

s) Zaštitna rezerva

Zaštitne rezerve, koje se odnose na još neotplaćeni dio dugoročnih financijskih obveza, tretiraju se kao zaštita samo u iznosu koji se odnosi na plaćanja koja dospijevaju u roku 3 godine od dana bilance, dok tečajne razlike na neotplaćeni dio glavnice direktno terete rezultat poslovanja.

Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata koji se označavaju i svrstavaju kao zaštita novčanog toka i koji su vrlo učinkoviti, priznaju se u okviru glavnice. Iznosi odgođeni u glavnici prenose se u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti i prikazuju kao prihod ili rashod u istim razdobljima tijekom kojih zaštićena ugovorena obveza ili planirana transakcija utječu na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Neučinkoviti dio dobiti ili gubitka se priznaje odmah u računu dobiti i gubitka.

Na početku transakcije Društvo dokumentira odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaganja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa koji su označeni kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrsto preuzetim obvezama ili prognoziranim transakcijama. Na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, Društvo također procjenjuje i dokumentira u kojoj mjeri su derivativi korišteni u zaštitnim transakcijama visoko učinkoviti u neutraliziranju promjena fer vrijednosti ili novčanih tokova zaštićenih stavki.

Kreditni i financijski najmovi za kupnju zrakoplova su denominirani u stranim valutama, te je Društvo izloženo riziku promjene valutnih tečajeva. Društvo je svoje devizne prihode procijenilo i utvrdilo da su visoko učinkoviti kao zaštita odljeva novca po osnovi otplate glavnice i kamata u stranoj valuti. Sukladno navedenom, Društvo nerealiziranu dobit i gubitke proizašle iz preračunavanja namjenskih zaduženja u stranoj valuti iskazuje kao zasebnu komponentu glavnice. Uprava prati učinkovitost zaštite redovito tijekom cijelog razdoblja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

t) Rezerviranja i potencijalne obveze

Rezerviranja se evidentiraju ako postoji obveza prema trećim stranama, ako su buduća plaćanja izvjesna i ako se iznos rezerviranja može pouzdano izmjeriti. Ako neki od tih kriterija zadovoljen, tada se takve obveze iskazuju u okviru potencijalnih obveza. Rezerviranja za iznose plative nakon više od godinu dana iskazuju se po neto sadašnjoj vrijednosti. Potreba za rezerviranjima i procjena iznosa rezerviranja se preispituju svake godine prilikom izrade izvještaja o financijskom položaju. Rezerviranja u stranoj valuti preračunata su prema zaključnom tečaju.

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja

Sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja kako ih je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde zahtijeva od Uprave da daje procjene i pretpostavke koje utječu na iskazane iznose sredstava, obveza, prihoda i rashoda te objavu potencijalnih obveza.

Slijedi opis prosudbi i ključnih pretpostavki Društva u primjeni računovodstvenih politika koje su opisane u Bilješci 3 (a-u), kao i drugih glavnih izvora neizvjesnosti procjena na datum izvještaja o financijskom položaju koji nose značajan rizik materijalnih usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u idućoj financijskoj godini ili značajno utječu na iznose priznate u financijskim izvještajima.

Financijska kriza i gospodarska recesija

Uprava Croatia Airlinesa d.d. prati potencijalni utjecaj financijske krize i gospodarske recesije na poslovne aktivnosti Društva. Društvo ostvaruje prihode prvenstveno iz putničkog prometa. U postojećem ekonomskom okruženju nije moguće pouzdano procijeniti buduću razinu putničkog prometa, pa je time neizvjesna i iskoristivost zrakoplova. Tijekom 2009. godine Društvo je primilo državnu potporu temeljem Zakona o državnim potporama („Narodne novine“ br. 140/05.). U skladu s odlukom, Društvo će i dalje primati državnu potporu u ostvarivanju svojih operativnih i financijskih planova.

Financijska imovina i obveze

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza utvrđuje se primjenom općeprihvaćenih metoda. S obzirom da tržišne cijene za veći dio financijske imovine i financijskih obveza Društva nisu dostupne, fer vrijednost tih stavki izvedena je iz pretpostavki Uprave vezano za buduće gospodarske uvjete, iznose i vrijeme nastanka budućih novčanih tijekova i procijenjenih diskontnih stopa. Po mišljenju Uprave, fer vrijednosti sve financijske imovine i svih financijskih obveza iskazanih u bilanci ne razlikuju se značajno od njihovih knjigovodstvenih vrijednosti.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja (nastavak)

Mogući su događaji u budućnosti koji će uzrokovati promjene u pretpostavkama na temelju kojih su dane procjene, a time i promjene u samim procjenama. Učinak bilo koje promjene u procjeni iskazat će se u financijskim izvještajima kad ga bude moguće utvrditi.

Budući da putnički promet čini najveći dio poslovanja Društva, Uprava Društva smatra da izvještavanje prema zahtjevima MSFI-ja 8 u vezi operativne segmentacije nije materijalno.

Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme

Zrakoplovi se priznaju u revaloriziranim iznosima u skladu s revalorizacijskom računovodstvenom metodom iz MRS-a 16, koja je prvi puta primijenjena 31. prosinca 2001. godine. Na dan 31. prosinca 2008. godine Društvo je utvrdilo potrebu za ponovnom revalorizacijom, koju je provelo kako je navedeno u Bilješci 3 pod a) Materijalna imovina.

Revalorizaciju zrakoplova proveo je nezavisni procjenitelj korištenjem metode amortiziranog troška zamjene. Revalorizacija imovine s 31. prosincem 2001. godine rezultirala je povećanjem vrijednosti imovine i odgovarajućim povećanjem kapitala, kao i promjenama u procijenjenom preostalom korisnom vijeku te imovine. Tako iskazane vrijednosti navedene imovine i s njima povezane revalorizacijske pričuve ne predstavljaju nužno vrijednosti po kojima ta imovina može biti ili bi bila prodana. Neizvjesnost povezana s budućim uvjetima poslovanja, tehnološkim promjenama i konkurentskim okruženjem u predmetnom sektoru mogu zahtijevati buduće korekcije procijenjenih revaloriziranih iznosa i vijeka trajanja koje potencijalno mogu rezultirati značajnim promjenama financijskog položaja, kapitala i dobiti, kako je podrobnije navedeno pod u) Korištenje procjena pri sastavljanju financijskih izvještaja, pod podnaslovom „Financijska kriza i gospodarska recesija“.

Gubici od umanjenja nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo je na temelju procjene sadašnjeg korištenja i očekivanih budućih prihoda pretpostavilo da ne postoje značajni gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme. Uprava je pretpostavila da će se putnički promet održati na postojećoj razini kroz korisni vijek trajanja zrakoplova i povezane imovine, te su stoga u budućnosti moguće korekcije s naslova umanjenja vrijednosti imovine ako dođe do znatnog smanjenja ostvarenih prihoda.

Tijekom godine Društvo je primilo izravnu financijsku potporu države u iznosu 119.421 tisuće kuna, odnosno 16.270 tisuća eura (2008.g. 124.753 tisuća kuna, odnosno 17.271 tisuća eura, Bilješka 6)

Uzevši u obzir sve prethodno spomenute činjenice, Uprava Društva zaključuje da će Društvo biti sposobno na vrijeme podmiriti tekuće obveze te udovoljiti zahtjevima ugovora o kreditima i najmovima. S obzirom da se očekuje daljnja potpora dioničara, Uprava Društva je uvjerenja da je primjereno financijske izvještaje sastaviti po načelu vremenske neograničenosti poslovanja.

4. PRIHODI OD PUTNIČKOG PROMETA

	2009.		2008.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa		Croatia Airlines d.d. i Grupa	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Redovni letovi	1.017.032	138.565	1.258.880	174.278
Charter letovi	<u>64.798</u>	<u>8.828</u>	<u>93.939</u>	<u>13.005</u>
	<u>1.081.830</u>	<u>147.393</u>	<u>1.352.819</u>	<u>187.283</u>

Prihodi po zemljopisnoj podjeli:

	2009.		2008.	
	Croatia Airlines d.d. i Grupa		Croatia Airlines d.d. i Grupa	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Hrvatska	351.595	47.903	561.420	77.722
Njemačka	111.429	15.181	121.755	16.855
SAD	109.265	14.887	77.110	10.676
Ostale zemlje	<u>509.541</u>	<u>69.422</u>	<u>592.534</u>	<u>82.030</u>
	<u>1.081.830</u>	<u>147.393</u>	<u>1.352.819</u>	<u>187.283</u>

5. OSTALI PRIHODI OD PRODAJE

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Prihodi od usluga tehničkih potpora trećima	31.923	4.349	28.753	3.981	31.923	4.349	28.753	3.981
Prihodi od usluga rezervacijskog sustava	6.085	829	6.830	946	-	-	-	-
Provizija od inozemnih zrakoplovnih kompanija	13.805	1.881	18.395	2.547	13.805	1.881	18.395	2.547
Prihodi od prodaje robe na konsignaciji	9.210	1.255	10.086	1.396	9.210	1.255	10.086	1.396
Prihodi od ostvarenih milja	7.106	968	8.290	1.148	7.106	968	8.290	1.148
Ostalo	17.467	2.380	12.871	1.780	14.674	1.999	10.216	1.413
	85.596	11.662	85.225	11.798	76.718	10.452	75.740	10.485

Ostali prihodi uključuju i prihode od nagradnih karata koji, uslijed promjene informacijskog sustava u 2009. godini, nisu izdvojeno evidentirani tijekom cijelog razdoblja.

6. OSTALI PRIHODI

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Amortizacija materijalne imovine primljene bez naknade	1.207	164	1.207	167	1.207	164	1.207	167
Prihodi od državnih potpora	119.421	16.270	124.753	17.271	119.421	16.270	124.753	17.271
Naplaćena otpisana potraživanja	167	23	346	48	167	23	346	48
Prihodi od prodaje imovine	293	40	1.994	276	293	40	1.994	276
Prihodi od prodaje rezervnih dijelova	1.455	198	1.524	211	1.455	198	1.524	211
Ostali prihodi	25.836	3.521	27.219	3.768	25.623	3.492	27.154	3.759
	148.379	20.216	157.043	21.741	148.166	20.187	156.978	21.732

Tijekom 2009. godine Društvo je evidentiralo ukupno 119.421 tisuća kuna (16.270 tisuća eura) prihoda na ime potpore od Vlade Republike Hrvatske za održavanje domaćih zračnih linija. Iznos naknade se utvrđuje kao razlika između ostvarenih prihoda i direktnih troškova letenja na pojedinim domaćim linijama. S osnove potpore Vlade Republike Hrvatske u 2008. godini prihod je iznosio 124.753 tisuća kuna (17.271 tisuća eura).

U okviru ostalih prihoda je iznos od 12.745 tisuća kuna (1.736 tisuća eura), koji se odnosi na razliku proizašlu iz amortizacije obračunate na revaloriziranu vrijednost i amortizacije obračunate na nabavnu vrijednost sredstva.

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Neto naknade za rad i plaće	124.831	17.007	131.901	18.260	123.179	16.782	130.144	18.017
Porezi i doprinosi za zdravstveno i mirovinsko osiguranje na teret zaposlenih	77.024	10.494	70.163	9.713	76.134	10.373	69.242	9.586
Porezi i doprinosi za zdravstveno i mirovinsko na teret poslodavca	44.851	6.111	42.622	5.901	44.411	6.051	42.169	5.838
Ostali troškovi osoblja	43.448	5.919	44.004	6.092	43.333	5.904	43.898	6.077
	290.154	39.531	288.690	39.966	287.057	39.110	285.453	39.518

Grupa je imala 1.152 zaposlenih (Croatia Airlines d.d. 1.131, Amadeus Croatia d.d. 8 i Obzor putovanja d.o.o. 13 zaposlenih) na dan 31. prosinca 2009. godine (1.133 zaposlenika na dan 31. prosinca 2008. g., v. bilješku 34).

Troškovi osoblja raspoređeni su u računu dobiti i gubitka po stavkama troškova poslovanja u skladu s metodologijom ICAO.

8. FINANCIJSKI PRIHODI

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Pozitivne tečajne razlike	85.147	11.601	88.268	12.220	84.961	11.575	88.204	12.211
Prihodi od kamata	1.661	226	2.977	412	1.638	223	2.995	415
Ostali financijski prihodi	5.807	791	6.227	862	5.627	767	6.095	843
	92.615	12.618	97.472	13.494	92.226	12.565	97.294	13.469

9. FINANCIJSKI RASHODI

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
Negativne tečajne razlike	81.845	11.151	94.839	13.129	81.723	11.134	94.747	13.117
Rashodi od kamata	35.972	4.901	56.217	7.783	35.944	4.897	56.206	7.781
Ostali financijski rashodi	8.098	1.103	4.970	688	8.098	1.104	4.970	688
	125.915	17.155	156.026	21.600	125.765	17.135	155.923	21.586

10. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 20%, koja se primjenjuje na procijenjenu oporezivu dobit tekuće godine.

Društvo nema obvezu poreza na dobit tekuće godine s obzirom na prenesene gubitke iz prethodnih godina.

Obveze za porez na dobit ovisnih društava su kako slijedi: Amadeus Croatia d.d. 107 tisuća kuna, odnosno 15 tisuća eura (2008.g.: 100 tisuća kuna, 14 tisuća eura) i Obzor putovanja d.o.o. 21 tisuća kuna, odnosno 3 tisuće eura (2008.g.: 29 tisuća kuna, 4 tisuće eura).

Svođenje računovodstvene dobiti na oporezivu dobit nije prezentirano odvojeno za konsolidirane i odvojene financijske izvještaje Društva, budući da Uprava smatra da je utjecaj ovisnih društava nematerijalan.

Usklađenje poreza na dobit za godinu s dobiti iskazanom u računu dobiti i gubitka je kako slijedi:

	Croatia Airlines d.d. 2009. u tis. kn	Croatia Airlines d.d. 2008. u tis. kn
Neto (gubitak) prije oporezivanja	(198.779)	(89.174)
Neoporezivi prihodi	(290)	(74)
Poticaaji za osposobljavanje	(6.189)	(6.474)
Porezno nepriznati troškovi	2.235	3.169
Porezni gubitak	(203.023)	(92.553)
Preneseni porezni gubici	(99.496)	(6.943)
Istekli porezni gubici	-	-
Gubitak iskorišten u tekućem razdoblju	-	-
Porezni gubici koji se prenose u iduće razdoblje	(302.520)	(99.496)

Preneseni porezni gubici Društva isteći će u idućim godinama kako je navedeno u tablici u nastavku.

10. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Ovisna društva nemaju gubitaka za prijenos u iduće razdoblje

	Preneseni gubici	Preneseni gubici	Porezna olakšica po stopi 20 %	Porezna olakšica po stopi 20 %
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
2010. Ne više od 1 godine (iz 2005. godine)	27.852	3.812	5.570	762
2011. Ne više od 2 godine (iz 2006. godine)	(23.309)	(4.662)	(3.190)	(638)
2012. Ne više od 3 godine (iz 2007. godine)	2.400	328	480	66
2013. Ne više od 4 godine (iz 2008. godine)	92.553	12.668	18.511	2.534
2014. Ne više od 5 godina (iz 2009. godine)	203.024	27.788	40.605	5.558
	302.520	60.504	41.406	8.281

Odgođena porezna imovina u iznosu od 41.406 tisuća kuna, odnosno 8.281 tisuća eura (u 2008. godini 19.899 tisuća kuna, 2.717 tisuća eura) nije priznata u knjigama Društva zbog neizvjesnosti ostvarivanja dostatne oporezive dobiti u budućnosti koja bi bila omogućila korištenje prenesenih poreznih gubitaka. Nepriznata porezna imovina je izračunana primjenjujući poreznu stopu od 20% (2008. g. 20%) koja je bila na snazi na dan izvještaja o financijskom položaju.

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

11. NEMATERIJALNA IMOVINA

2009. godina	Grupa Croatia Airlines		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje 31. prosinca 2008.	32.498	4.437	31.627	4.318
Povećanja	6.372	872	6.312	864
Otuđenja	(92)	(13)	(92)	(13)
Tečajne razlike	-	3	-	1
Stanje 31. prosinca 2009.	38.778	5.299	37.847	5.170
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI				
Stanje 31. prosinca 2008.	24.543	3.351	24.239	3.309
Trošak amortizacije za godinu	1.887	257	1.817	247
Smanjenje	(93)	(13)	(93)	(13)
Tečajne razlike	-	1	-	-
Stanje 31. prosinca 2009.	26.337	3.596	25.963	3.543
SADAŠNJA VRIJEDNOST				
31. prosinca 2009. godine	12.441	1.703	11.884	1.627
31. prosinca 2008. godine	7.955	1.086	7.388	1.009
2008. godina	Grupa Croatia Airlines		Croatia Airlines d.d.	
	u tis. kn	u tis. eura	u tis. kn	u tis. eura
NABAVNA VRIJEDNOST				
Stanje 31. prosinca 2007.	28.201	3.851	27.328	3.730
Povećanja	7.047	962	7.047	962
Otuđenja	(2.750)	(375)	(2.748)	(375)
Tečajne razlike	-	(1)	-	1
Stanje 31. prosinca 2008.	32.498	4.437	31.627	4.318
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI				
Stanje 31. prosinca 2007.	24.927	3.405	24.694	3.373
Trošak amortizacije za godinu	1.649	228	1.578	217
Smanjenje	(2.033)	(282)	(2.033)	(281)
Tečajne razlike	-	-	-	-
Stanje 31. prosinca 2008.	24.543	3.351	24.239	3.309
SADAŠNJA VRIJEDNOST				
31. prosinca 2008. godine	7.955	1.086	7.388	1.009
31. prosinca 2007. godine	3.274	446	2.634	357

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

12. GRUPA CROATIA AIRLINES – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

2009. godina	Zemljište i građevinski objekti		Imovina u pripremi		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemalj. usluge i alati		Ukupno	
	tisuća kuna	tisuća eura	tisuća kuna	tisuća eura	tisuća kuna	tisuća eura	tisuća kuna	tisuća eura	tisuća kuna	tisuća eura	tisuća kuna	tisuća eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2008. godine	79.456	10.848	9.767	1.333	42.256	5.769	2.121.401	289.634	132.059	18.030	2.384.939	325.614
Povećanja	1.008	138	34.385	4.706	5.285	723	23.407	3.204	18.527	2.536	82.612	11.307
Prijenos s imovine u pripremi	20	3	(34.231)	(4.686))	-	-	34.211	4.683	-	-	-	-
Otuđenja	-	-	-	-	(3.115)	(426)	(20.554)	(2.813)	(16.660)	(2.280)	(40.329)	(5.519)
Tečajne razlike	-	30	-	4	-	3	-	500	-	51	-	588
31. prosinca 2009. godine	80.484	11.019	9.921	1.357	44.426	6.069	2.158.465	295.208	133.926	18.337	2.427.222	331.990
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
31. prosinca 2008. godine	15.238	2.080	-	-	37.504	5.120	893.891	122.042	43.784	5.979	990.417	135.221
Trošak amortizacije za godinu	2.994	408	-	-	2.367	323	133.900	18.243	7.031	958	146.292	19.932
Isknjiženo otuđenjem	-	-	-	-	(3.106)	(423)	(20.554)	(2.800)	(5.603)	(763)	(29.263)	(3.986)
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	(13)	(2)	-	-	1	-	(12)	(2)
Tečajne razlike	-	11	-	-	-	1	-	154	-	20	-	186
31. prosinca 2009. godine	18.232	2.499	-	-	36.752	5.019	1.007.237	137.639	45.213	6.194	1.107.434	151.351
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Na dan 31. prosinca 2009. godine	62.252	8.520	9.921	1.357	7.674	1.050	1.151.228	157.569	88.713	12.143	1.319.788	180.639
Na dan 31. prosinca 2008. godine	64.218	8.768	9.767	1.333	4.752	649	1.227.510	167.592	88.275	12.051	1.394.522	190.393

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi. Neto knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na dan 31. prosinca 2009. iznosi 1.151.228 tisuće kuna, odnosno 157.569 tisuća eura (u 2008.g.: 1.227.510 tisuća kuna, odnosno 167.592 tisuća eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

12. GRUPA CROATIA AIRLINES – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

2008. godina	Zemljište i građevinski objekti		Imovina u pripremi		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemalji. usluge i alati		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2007. godine	63.073	8.611	25.742	3.514	51.730	7.063	2.659.713	362.494	103.193	14.067	2.903.451	395.749
Povećanja	3.383	462	37.216	5.081	3.049	416	1.808	247	33.575	4.584	79.031	10.790
Prijenos s imovine u pripremi	13.409	1.831	(53.191)	(7.262)	-	-	39.782	5.431	-	-	-	-
Otuđenja	(409)	(56)	-	-	(12.523)	(1.710)	(579.902)	(79.174)	(4.709)	(643)	(597.543)	(81.583)
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-	-	636	-	22	-	658
31. prosinca 2008. godine	79.456	10.848	9.767	1.333	42.256	5.769	2.121.401	289.634	132.059	18.030	2.384.939	325.614
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
31. prosinca 2007. godine	13.203	1.793	-	-	40.753	5.570	1.126.291	154.003	38.279	5.206	1.218.526	166.572
Trošak amortizacije za godinu	2.149	298	-	-	2.459	340	160.453	22.213	6.173	855	171.234	23.706
Isknjiženo otuđenjem	(114)	(16)	-	-	(5.708)	(790)	(392.853)	(54.386)	(668)	(93)	(399.343)	(55.285)
Tečajne razlike	-	5	-	-	-	-	-	212	-	11	-	228
31. prosinca 2008. godine	15.238	2.080	-	-	37.504	5.120	893.891	122.042	43.784	5.979	990.417	135.221
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
Na dan 31. prosinca 2008. godine	64.218	8.768	9.767	1.333	4.752	649	1.227.510	167.592	88.275	12.051	1.394.522	190.393
Na dan 31. prosinca 2007. godine	49.870	6.818	25.742	3.514	10.977	1.493	1.533.422	208.491	64.914	8.861	1.684.925	229.177

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi. Neto knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na dan 31. prosinca 2008. iznosi 1.227.510 tisuća kuna, odnosno 167.592 tisuća eura (u 2007. g.: 1.533.422 tisuća kuna, odnosno 208.491 tisuća eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

12.1. CROATIA AIRLINES d.d. – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

2009. godina	Zemljište i građevinski objekti		Imovina u pripremi		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemalj. usluge i alati		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2008. godine	79.456	10.848	9.767	1.333	38.736	5.289	2.121.401	289.634	132.059	18.030	2.381.419	325.134
Povećanja	1.008	138	34.385	4.706	5.181	709	23.407	3.204	18.527	2.536	82.508	11.293
Prijenos s imovine u pripremi	20	3	(34.231)	(4.685)	-	-	34.211	4.682	-	-	-	-
Otuđenja	-	-	-	-	(3.115)	(426)	(20.554)	(2.813)	(16.660)	(2.280)	(40.329)	(5.519)
Tečajne razlike	-	30	-	3	-	4	-	694	-	58	-	789
31. prosinca 2009. godine	80.484	11.019	9.921	1.357	40.802	5.576	2.158.465	295.401	133.926	18.344	2.423.598	331.697
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
31. prosinca 2008. godine	15.238	2.080	-	-	34.434	4.702	893.891	122.042	43.784	5.978	987.347	134.802
Trošak amortizacije za godinu	2.994	408	-	-	2.147	293	133.900	18.243	7.031	958	146.072	19.902
Isknjiženo otuđenjem	-	-	-	-	(3.106)	(423)	(20.554)	(2.800)	(5.603)	(763)	(29.263)	(3.986)
Korekcija ispravka vrijednosti	-	-	-	-	(12)	(2)	-	-	1	-	(11)	(2)
Tečajne razlike	-	10	-	-	-	1	-	347	-	29	-	387
31. prosinca 2009. godine	18.232	2.498	-	-	33.463	4.571	1.007.237	137.832	45.213	6.202	1.104.145	151.103
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2009. godine	62.252	8.521	9.921	1.357	7.339	1.005	1.151.228	157.569	88.713	12.142	1.319.453	180.594
31. prosinca 2008. godine	64.218	8.768	9.767	1.333	4.302	587	1.227.510	167.592	88.275	12.052	1.394.072	190.332

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi. Neto knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na dan 31. prosinca 2009. godine iznosi 1.151.228 tisuće kuna, odnosno 157.569 tisuća eura (u 2008.g. 1.227.510 tisuća kuna, odnosno 167.592 tisuća eura).

Bilješke uz konsolidirane i odvojene financijske izvještaje
 Za godinu koja je završila 31. prosinca 2009.

12.1. CROATIA AIRLINES d.d. – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

2008. godina	Zemljište i građevinski objekti		Imovina u pripremi		Oprema i ostalo		Zrakoplovi		Rezervni dijelovi, oprema za zemalji. usluge i alati		Ukupno	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
NABAVNA ILI REVALORIZIRANA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2007. godine	63.072	8.601	25.742	3.514	48.247	6.574	2.659.713	362.282	103.193	14.067	2.899.967	395.038
Povećanja	3.383	462	37.216	5.081	2.922	399	1.808	247	33.575	4.584	78.904	10.773
Prijenos s imovine u pripremi	13.409	1.831	(53.191)	(7.262)	-	-	39.782	5.431	-	-	-	-
Otuđenja	(408)	(56)	-	-	(12.433)	(1.698)	(579.902)	(79.174)	(4.709)	(643)	(597.452)	(81.571)
Tečajne razlike	-	10	-	-	-	14	-	848	-	22	-	894
31. prosinca 2008. godine	79.456	10.848	9.767	1.333	38.736	5.289	2.121.401	289.634	132.059	18.030	2.381.419	325.134
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI												
31. prosinca 2007. godine	13.203	1.793	-	-	37.965	5.184	1.126.291	153.791	38.279	5.206	1.215.738	165.974
Trošak amortizacije za godinu	2.149	298	-	-	2.087	289	160.453	22.213	6.173	855	170.862	23.655
Isknjiženo otuđenjem	(114)	(16)	-	-	(5.618)	(778)	(392.853)	(54.386)	(668)	(93)	(399.253)	(55.273)
Tečajne razlike	-	5	-	-	-	7	-	424	-	10	-	446
31. prosinca 2008. godine	15.238	2.080	-	-	34.434	4.702	893.891	122.042	43.784	5.978	987.347	134.802
SADAŠNJA VRIJEDNOST												
31. prosinca 2008. godine	64.218	8.768	9.767	1.333	4.302	587	1.227.510	167.592	88.275	12.052	1.394.072	190.332
31. prosinca 2007. godine	49.869	6.808	25.742	3.514	10.282	1.390	1.533.422	208.491	64.914	8.861	1.684.229	229.064

Zrakoplovi su iskazani po revalorizacijskoj metodi.. Neto knjigovodstvena vrijednost zrakoplova na dan 31. prosinca 2008.godine iznosi 1.227.510 tisuće kuna, odnosno 167.592 tisuća eura (u 2007.g. 1.533.422 tisuća kuna, odnosno 208.491 tisuća eura).

12.1. CROATIA AIRLINES d.d. – NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Rezervni dijelovi zrakoplova Airbus i ATR 42 iskazani su po nabavnoj vrijednosti i amortiziraju se u razdoblju procijenjenog vijeka trajanja zrakoplova. Oprema za zemaljske usluge (GSE) i alati iskazani su po nabavnoj vrijednosti i amortiziraju se tijekom 16,6 godina.

Troškovi dvanaestogodišnjeg pregleda se amortiziraju po stopi od 8,33% (2008. godine: 8,33 %), a šestogodišnjeg pregleda po stopi od 16,67% (2008. godine: 16,67 %).

Društvo ima dva zrakoplova tipa Airbus 320 koje koristi u operativnom najmu. Prvi zrakoplov je u najmu od travnja 2005. godine, koji istječe 17. travnja 2010. godine uz mjesečnu najamninu koja iznosi 235 tisuća USD. Drugi zrakoplov je u najmu od prosinca 2008. do prosinca 2013. godine uz mjesečnu najamninu od 207 tisuća USD. Troškovi velikih pregleda na zrakoplovima rezerviraju se do trenutka održavanja.

Rezervni dijelovi uključuju i dijelove pod financijskim leasingom od društva Lufthansa Technik AG, nad kojima će Društvo preuzeti vlasništvo kad otplati obveze po leasingu.

Flota na dan 31.12.2009.

tip zrakoplova	količina	oblik vlasništva	Ostatak vrijednosti	Procijenjeni vijek trajanja	Založeni kao sredstvo osiguranja
Airbus A319	2	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A319	2	vlasništvo Društva	Da	20	Da
Airbus A320	2	vlasništvo Društva	Da	20	Ne
Airbus A320	2	operativni leasing	-	-	Ne
Dash 8-Q400	4	operativni leasing	-	-	Ne
Ukupno	12				

13. ULAGANJA U OVISNA I PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Naziv društva	Osnovna djelatnost	2009.		2008.		2009.		2008.		%
		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.		
		tis. kuna	tis. eura	tis. kuna	tis. eura	tis. kuna	tis. eura	tis. kuna	tis. eura	
Obzor putovanja d.o.o.	Turistička djelatnost	-	-	-	-	1.020	133	1.020	133	10
Amadeus Croatia d.d.	Marketinške usluge	-	-	-	-	190	25	190	25	95
Pleso prijevoz d.o.o.	Prijevoz putnika	4.513	619	4.333	590	3.900	524	3.900	524	50
		4.513	619	4.333	590	5.110	682	5.110	682	

Sva tri društva osnovana su u Republici Hrvatskoj. Postotak se odnosi na udio u vlasništvu te glasačkim pravima. U 2004. godini izvršena je dokapitalizacija društva Amadeus Croatia d.d. za iznos od 90 tisuća kuna radi usklađivanja s izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima u dijelu koji se odnosi na minimalni temeljni kapital. Pleso prijevoz d.o.o. je ovisno društvo u zajedničkom vlasništvu Zračne luke Zagreb d.d. i Croatia Airlinesa d.d. s jednakim udjelima (50% : 50%). U konsolidiranim financijskim izvještajima, udjeli u Pleso prijevozu d.o.o. prikazani su po metodi udjela, a u odvojenim financijskim izvještajima Društva po metodi troška.

14. DEPOZITI

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Depoziti kod PBZ i ZABE za kredite djelatnika	7.525	1.030	7.281	994	7.525	1.030	7.281	994
Ostali depoziti	749	102	929	127	718	98	898	123
	8.274	1.132	8.210	1.121	8.243	1.128	8.179	1.117

Kamatna stopa na dugoročne depozite u Privrednoj banci Zagreb za namjenske kredite djelatnika iznosi 0,75%, a u Zagrebačkoj banci 0%.

15. ULAGANJA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	Udio	Croatia Airlines d.d. i Grupa		Croatia Airlines d.d. i Grupa	
		2009.		2008.	
		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Hrvatska poštanska banka	0,26 %	<u>1.703</u>	<u>229</u>	<u>1.703</u>	<u>229</u>

16. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dugoročni depoziti dani dobavljačima	28.306	3.874	31.339	4.279	28.306	3.874	31.339	4.279
Dugoročni avansi dani dobavljačima	37.859	5.182	26.451	3.611	37.859	5.182	26.451	3.611
Potraživanja za stanove u otkupu	882	121	1.122	153	882	121	1.122	153
Pozajmice zaposlenima za školovanje	205	28	373	51	205	28	373	51
Dugotrajna potraživanja za obveznice	<u>503</u>	<u>69</u>	<u>362</u>	<u>50</u>	<u>503</u>	<u>69</u>	<u>362</u>	<u>50</u>
	<u>67.755</u>	<u>9.274</u>	<u>59.647</u>	<u>8.144</u>	<u>67.755</u>	<u>9.274</u>	<u>59.647</u>	<u>8.144</u>

Iznos od 16.929 tisuća kuna, odnosno 2.317 tisuća eura (u 2008. godini 22.667 tisuća kuna, odnosno 3.095 tisuća eura), odnosi se na depozit kod Lufthansa Technik za popravke i održavanje Airbus zrakoplova. Iznos je uplaćivan Lufthansi Technik mjesečno od 1998. godine. Društvo je u 2009. godini na ovaj depozit uknjižilo kamatni prihod u iznosu 117 tisuća eura, odnosno 858 tisuća kuna (2008. godine 316 tisuće kuna, odnosno 43 tisuće eura) na temelju obračuna primljenog od Lufthansa Technik po godišnjoj kamatnoj stopi od 3,5%.

Iznos od 3.384 tisuća kuna (665 tisuća američkih dolara) predstavlja jamstveni depozit plaćen dobavljaču ILFC za operativni najam zrakoplova Airbus A320.

Iznos od 37.859 tisuća kuna (5.182 tisuća eura) odnosi se na avans plaćen Airbus Industrie za nabavu triju od četiri nova zrakoplova tipa A319 koji trebaju biti isporučeni 2012. i 2013. godine u skladu s ponudom Airbusa Industrie.

16. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Dugoročna potraživanja u iznosu od 882 tisuće kuna, odnosno 121 tisuću eura (2008. godine 1.122 tisuća kuna, odnosno 153 tisuće eura) odnose se na potraživanja za 32 prodana stana zaposlenima Društva. Dospijee potraživanja je od 16 do 30 godina uz kamatu od 1% godišnje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (NN 43/92).

Prema mišljenju Uprave, knjigovodstvene vrijednosti dugoročnih potraživanja približne su njihovim fer vrijednostima.

17. ZALIHE

	Croatia Airlines d.d. i Grupa		Croatia Airlines d.d. i Grupa	
	2009.		2008.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Potrošni rezervni dijelovi	33.255	4.552	27.735	3.786
Zalihe hrane, pića i ostale zalihe	5.510	754	4.173	570
	38.765	5.306	31.908	4.356

Potrošni rezervni dijelovi terete trošak razdoblja prilikom stavljanja u upotrebu dok su rotirajući rezervni dijelovi uključeni u dugotrajnu materijalnu imovinu.

18. FINANCIJSKA IMOVINA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja za dane depozite i kredite	931	127	3.422	467	931	127	3.422	467
Derivativni financijski instrumenti	18.830	2.577	25.778	3.519	18.830	2.577	25.777	3.520
Čekovi	102	15	30	5	91	13	-	-
	19.863	2.719	29.230	3.991	19.852	2.717	29.199	3.987

18. FINANCIJSKA IMOVINA (NASTAVAK)

Potraživanja za dane depozite na dan 31. prosinca 2009. su kako sljedi:

Financijska institucija	Godišnja kamatna stopa	U tisućama izvorne valute	Valuta	2009.	2009.	2008.	2008.
				tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Depoziti:							
Dresdner Bank A.G.	1,00	112	EUR	819	112	823	112
Goal	-	410	USD	-	-	2.114	289
Ostalo	-	-	Razno	112	15	485	66
Stanje na dan 31.12. 2009. Croatia Airlines d.d.				931	127	3.422	467

Iznos od 819 tisuća kuna (112 tisuća eura) odnosi se na kratkoročni depozit u Dresdner banci plaćen u svrhu izdavanja bankovnih garancija dobavljačima Društva.

Iznosi prikazani u tablici predstavljaju fer vrijednost financijske imovine na dan 31. prosinca 2009. i 2008. godine.

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Potraživanja od kupaca u zemlji	38.832	5.316	37.874	5.171	37.199	5.092	36.031	4.920
Potraživanja od kupaca iz inozemstva	48.245	6.603	51.620	7.048	47.257	6.468	50.538	6.900
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(6.507)	(891)	(8.364)	(1.142)	(6.187)	(847)	(7.974)	(1.089)
	80.570	11.028	81.130	11.077	78.269	10.713	78.595	10.731

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (NASTAVAK)

Sljedeće tablice prikazuju promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u 2009. i 2008. godini:

	2009.		2009.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja 2009.	8.364	1.142	7.974	1.089
Povećanja	61	8	28	4
Smanjenja	(167)	(23)	(167)	(23)
Otpisi	(1.676)	(229)	(1.575)	(216)
Tečajne razlike	(75)	(7)	(73)	(7)
31. prosinca 2009.	6.507	891	6.187	847

	2008.		2008.	
	Croatia Airlines tisuće kuna	Grupa tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	tisuće eura
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca				
1. siječnja 2008.	8.705	1.188	8.300	1.133
Povećanja	630	86	630	86
Smanjenja	(346)	(47)	(346)	(47)
Otpisi	(733)	(100)	(718)	(98)
Tečajne razlike	108	15	108	15
31. prosinca 2008.	8.364	1.142	7.974	1.089

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Neto potraživanja za PDV	23.843	3.263	38.891	5.310	23.680	3.241	38.728	5.287
Potraživanja od zaposlenih	402	55	417	57	389	52	413	56
Potraživanja od države i drugih institucija	20.946	2.867	44.613	6.091	20.937	2.866	44.596	6.089
Potraživanja za dividende i udjele u dobiti	-	-	-	-	182	25	40	5
Potraživanja za avanse dobavljačima	5.529	757	4.250	580	5.529	757	4.250	580
Potraživanja za dane zajmove	322	44	914	125	322	44	914	125
Ostala potraživanja	-	-	14.307	1.952	-	-	14.569	1.990
	51.042	6.986	103.392	14.115	51.039	6.985	103.510	14.132

Potraživanja za dane zajmove u 2009. g. uključuju iznos od 266 tisuće kuna, odnosno 36 tisuća eura koji se odnosi na kratkoročni dio dugoročnog zajma odobrenog ovisnom društvu Amadeus Croatia d.d.

21. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Kratkoročni depoziti	1.346	184	54.602	7.455	1.346	184	54.602	7.455
Žiro račun	56.402	7.720	4.531	619	55.002	7.528	3.089	422
Devizni računi	11.591	1.586	12.818	1.750	10.612	1.452	12.116	1.653
Devizna blagajna	140	19	92	12	140	19	92	13
Blagajna	65	9	41	6	39	6	19	3
	69.544	9.518	72.084	9.842	67.139	9.189	69.918	9.546

22. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	27.048	3.702	38.099	5.202	26.929	3.686	37.989	5.187
Nedospjela naplata prihoda	8.294	1.135	2.440	333	8.293	1.135	2.440	333
	35.342	4.837	40.539	5.535	35.222	4.821	40.429	5.520

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja uključuju iznose za: troškove školovanja pilota u iznosu od 4.203 tisuće kuna, odnosno 575 tisuća eura (2008.: 5.752 tisuća kuna, odnosno 785 tisuća eura), troškove refinanciranja kredita u iznosu od 9.269 tisuća kuna, odnosno 1.269 tisuća eura (2008.: 11.252 tisuće kuna, odnosno 1.536 tisuća eura), troškove velikih radova na unajmljenom zrakoplovu i motoru u iznosu od 4.651 tisuća kuna, odnosno 637 tisuća eura (2008.: 11.740 tisuća kuna, odnosno 1.603 tisuća eura), te unaprijed plaćene troškove dobavljačima u iznosu od 8.806 tisuća kuna, odnosno 1.205 tisuća eura (2008.: 5.657 tisuća kuna, odnosno 772 tisuća eura).

23. DIONIČKA GLAVNICA

Tijekom 2009. i 2008. godine nije bilo promjene visine dioničke glavnice i ona iznosi 989.975 kuna, odnosno 131.150 eura .

Na dan 31. prosinca 2009. i 2008. godine struktura vlasništva Društva bila je kako slijedi:

Dioničari	Broj dionica	Udio %	31. prosinca (tisuće kuna)
Republika Hrvatska	4.690.875	94,76	938.175
Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	110.584	2,16	21.315
HPB Kapitalni Fond d.d.	72.068	1,46	14.413
Ostali	101.949	1,62	16.072
	4.975.476	100,00	989.975

23.1. Ovisno društvo Obzor putovanja d.o.o., Zagreb

Ovisno društvo Obzor putovanja d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, je u 100%-tnom vlasništvu društva Croatia Airlines d.d..

23.2. Ovisno društvo Amadeus Croatia d.d., Zagreb

Temeljni kapital ovisnog društva Amadeus Croatia d.d., sa sjedištem u Zagrebu, sastoji se od 100 redovnih dionica, svaka po 2.000 kuna nominalne vrijednosti. Struktura vlasništva ovisnog društva Amadeus Croatia d.d., Zagreb na dan 31. prosinca 2009. i 2008. je kako slijedi:

Dioničari	Broj dionica	Udio %	31. prosinca (tisuće kuna)	31. prosinca (tisuće eura)
Croatia Airlines d.d., Zagreb	95	95,00	190	25
Amadeus Marketing, Madrid	5	5,00	10	1
	100	100,00	200	26

Tijekom 2004. godine temeljni kapital društva Amadeus Croatia d.d. je povećan za 90 tisuća kuna (12 tisuća eura) na način da je udio društva Croatia Airlines d.d. povećan za 85.5 tisuća kuna (11 tisuća eura), a udio društva Amadeus Marketing, Madrid povećan je za 4.5 tisuće kuna (0.6 tisuća eura).

Manjinski udjeli nisu prikazani u konsolidiranim financijskim izvještajima jer nisu materijalno značajni.

24. KAPITALNE REZERVE

Revalorizacijske pričuve u iznosu od 113.613 tisuća kuna, odnosno 14.942 tisuća eura (u 2008. godini 126.358 tisuća kuna, odnosno 16.679 tisuća eura) formirane su revalorizacijom zrakoplova i motora.

Zakonske pričuve u iznosu od 931 tisuću kuna, odnosno 135 tisuća eura (u 2008. godini 931 tisuća kuna, odnosno 135 tisuća eura) mogu se koristiti za pokrivanje gubitaka koji nisu pokriveni dobitkom tekuće godine ili ako nema drugih rezervi.

Rezerve društva Amadeus Croatia d.d. su kako slijedi: zakonske rezerve iznose 10 tisuća kuna, u eurima 1,4 tisuće (2008: 10 tisuća kuna, 1,4 tisuće eura) i ostale rezerve iznose 100 tisuća kuna, 14 tisuća eura (2008: 100 tisuća kuna, 14 tisuća eura).

Obzor putovanja iskazalo je ostale rezerve u iznosu od 684 tisuće kuna, odnosno 91 tisuća eura (2008: 623 tisuća kuna, odnosno 83 tisuća eura).

25. OSNOVNI I RAZRIJEĐENI (GUBITAK) PO DIONICI

Zarada po dionici temelji se na neto rezultatu Društva i broju dionica i izračunata je kako slijedi:

	Croatia Airlines Grupa.		Croatia Airlines Grupa	
	2009		2008	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Neto (gubitak) tekuće godine	(198.500)	(27.045)	(88.761)	(12,288)
Broj izdanih dionica	4.975	4.975	4.975	4.975
Osnovni i razrijeđeni (gubitak) po dionici u KN / EUR	(39,90)	(5,44)	(17,84)	(2,46)

Uprava Društva predložila je da se gubitak 2008. godine pokrije iz budućih ostvarenih dobitaka. Zarada po dionici obračunata je po metodi prosječne ponderirane vrijednosti. Izdano je 51.197 dionica nominalne vrijednosti 100 kuna po dionici i 4.924.279 dionica nominalne vrijednosti 200 kuna po dionici.

26. OBVEZE PO DUGOROČNIM FINANCIJSKIM KREDITIMA

	Croatia Airlines d.d. i Grupa		Croatia Airlines d.d. i Grupa	
	2009. tisuće kuna	tisuće eura	2008. tisuće kuna	tisuće eura
Obveze po dugoročnim kreditima	872.419	119.408	921.053	125.751
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(155.849)	(21.331)	(156.281)	(21.337)
	716.570	98.077	764.772	104.414

Opis obveza po dugoročnim kreditima prikazujemo kako slijedi:

Financijska institucija	Izvorna valuta	Iznos kredita	Godišnja kamatna stopa	Dosp.	2009. godina	2009. godina	2008. godina	2008. godina
		tisuće	%		tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
PBZ-LONDON CLUB	USD	8.873	LIBOR +0,81	07. 2010.	4.105	562	8.317	1.136
BLB Tranša A	EUR	135.000	EURIBOR +0,5	12. 2014.	758.721	103.846	912.736	124.615
PBZ 2009	EUR	15.000	EURIBOR +6,5 minimalno)	10. 2017.	109.593	15.000	-	-
					872.419	119.408	921.053	125.751
Tekuće dospijeće Dugoročni dio kredita					(155.849)	(21.331)	(156.281)	(21.337)
					716.570	98.077	764.772	104.414

Od navedenih iznosa 758.721 tisuća kuna, odnosno 103.846 tisuća eura (2008. godine: 912.736 tisuća kuna, odnosno 124.615 tisuća eura) se odnosi na kredite za koje jamči Vlada Republike Hrvatske.

Plan otplate obveza po dugoročnim kreditima prikazujemo kako slijedi:

	tisuće kuna	tisuće eura
2010.	155.850	21.331
2011.	159.050	21.769
2012.	161.973	22.169
2013.	164.895	22.569
poslije 2013.	230.651	31.570
Ukupno	872.419	119.408

27. OBVEZE PO DUGOROČNIM NAJMOVIMA

	Croatia Airlines d.d. i Grupa 2009.		Croatia Airlines d.d. i Grupa 2008.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Obveze po dugoročnim najmovima	227	31	251	34
Tekuće dospijeće po dugoročnim najmovima	(227)	(31)	(238)	(32)
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>13</u>	<u>2</u>

Opis obveza po dugoročnim najmovima prikazujemo kako slijedi:

Financijska institucija	Izvorna valuta	Iznos kredita (tisuće)	Godišnja kamatna stopa %	Dosp.	2009.	2009.	2008.	2008.
					tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
LUFTHANSA TECHNIK	EUR	-	8	2009.	214	29	215	29
Raiffeisen Leasing	EUR	14	LIBOR +4,91	06. 2010.	13	2	36	5
Ukupno					<u>227</u>	<u>31</u>	<u>251</u>	<u>34</u>
Tekuće dospijeće					<u>(227)</u>	<u>(31)</u>	<u>(238)</u>	<u>(32)</u>
Dugoročni dio najмова					<u>-</u>	<u>-</u>	<u>13</u>	<u>2</u>

Plan otplate obveze po dugoročnim najmovima prikazujemo kako slijedi:

	tisuće kuna	tisuće eura
2010. godine	<u>227</u>	<u>31</u>
Ukupno	<u>227</u>	<u>31</u>

28. DUGOROČNA REZERVIRANJA

Croatia Airlines d.d. i Grupa

Sudski sporovi

	tisuće kuna	tisuće eura
Stanje 31 prosinca 2007.	9.883	1.349
Povećanje	694	95
Smanjenje u toku godine	(5.194)	(711)
Tečajne razlike	-	2
Stanje 31 prosinca 2008.	5.383	735
Povećanje	475	65
Smanjenje u toku godine	(2.758)	(377)
Tečajne razlike	-	1
Stanje 31. prosinca 2009.	3.100	424

Iznos od 3.100 tisuća kuna, odnosno 424 tisuća eura (2008.: 5.383 tisuća kuna, odnosno 735 tisuća eura) odnosi se na radne sporove bivših zaposlenika JAT-a odnosno Croatia Airlinesa.

29. DUGOROČNE OBVEZE PREMA DRŽAVI

	2009.		2008.	
	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura	Croatia Airlines d.d. tisuće kuna	Croatia Airlines d.d. tisuće eura
Dugoročne obveze prema državi	108.450	14.844	24.268	3.313
	108.450	14.844	24.268	3.313

Iznos od 108.450 tisuća kuna, odnosno 14.844 tisuća eura (2008.: 24.268 tisuća kuna, odnosno 3.313 tisuća eura) predstavlja dugoročne obveze Društva s osnove realiziranih jamstava po preuzetim dugoročnim kreditima za financiranje flote.

30. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Obveze prema dobavljačima u zemlji	143.985	19.707	86.067	11.751	143.175	19.596	85.309	11.647
Obveze prema inozemnim dobavljačima	80.232	10.982	74.864	10.221	80.037	10.955	74.568	10.181
	224.217	30.689	160.931	21.972	223.212	30.551	159.877	21.828

31. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Obveze za usluge u zračnom prometu	89.168	12.204	23.981	3.274	89.168	12.204	23.981	3.274
Primljeni depoziti i predujmovi	4.189	573	3.189	436	4.168	570	3.189	436
Obveze za plaće	20.558	2.814	20.297	2.771	20.305	2.779	20.027	2.734
Ostale kratkoročne obveze	43.712	5.983	53.618	7.320	43.682	5.979	53.603	7.319
	157.627	21.574	101.085	13.801	157.323	21.532	100.800	13.763

Obveze prema domaćim i stranim dobavljačima uglavnom se odnose na iznos obveza prema raznim zračnim lukama i dobavljačima goriva.

32. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA

	2009. Croatia Airlines Grupa		2008. Croatia Airlines Grupa		2009. Croatia Airlines d.d.		2008. Croatia Airlines d.d.	
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura	kuna	eura
Prihodi budućih razdoblja	9.928	1.359	11.135	1.520	9.928	1.359	11.135	1.520
Odgođeno plaćanje troškova	13.974	1.913	17.670	2.413	12.985	1.778	16.769	2.290
	23.902	3.272	28.805	3.933	22.913	3.137	27.904	3.810

Prihodi budućeg razdoblja u iznosu od 9.928 tisuća kuna, odnosno 1.359 tisuća eura (u 2008. godini 11.135 tisuća kuna, odnosno 1.520 tisuća eura) predstavljaju prihode od materijalne imovine primljene bez naknade od proizvođača zrakoplova i motora, koja se amortizira tijekom korisnog vijeka upotrebe dotičnog zrakoplova. Vrijednost navedenih, vezanih uz kupovinu Airbus flote, a primljenih u vidu besplatnih rezervnih dijelova i rezervnog motora, uključena je u prihode budućih razdoblja i priznaje se kao prihod na proporcionalnoj osnovi tijekom korisnog vijeka upotrebe zrakoplova.

33. PREUZETE I NEPREDVIĐENE OBVEZE

Za obavljanje redovne poslovne aktivnosti Društvo koristi poslovni prostor u najmu na raznim lokacijama. Pored navedenog, Društvo posluje i s imovinom u operativnom leasingu, i to informatičkom opremom, osobnim automobilima, zrakoplovima Airbus A320 i ATR 42 te rezervnim motorom za zrakoplov. Ukupne preuzete mjesečne obveze temeljem najma i operativnog leasinga iznose 8.079 tisuća kuna (1.101 tisuću eura).

U lipnju 2007. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu četiriju zrakoplova tipa DASH 8-Q400 za razdoblje od 10 godina, od kojih su prva dva isporučena u svibnju i srpnju 2008.g, a dva u lipnju 2009. godine. U rujnu 2008. godine potpisan je ugovor o operativnom najmu još dva zrakoplova tipa DASH 8-Q400 čija se isporuka očekuje u travnju 2010.godine. Ugovorima je preuzeta obveza plaćanja mjesečne leasing rate prosječno u iznosu od 143 tisuća eura po zrakoplovu.

34. ZAPOSLENICI

Croatia Airlines d.d.	2009.	2008.
Piloti i kopiloti	144	134
Kabinsko osoblje	181	180
Tehničko osoblje i održavanje	253	252
Prodaja i marketing	230	225
Zemaljska operativa	107	106
Ostali zaposlenici	216	216
	<u>1.131</u>	<u>1.113</u>
Povezana društva Croatia Airlines d.d.-a		
Amadeus Croatia d.d., Zagreb	8	8
Obzor Putovanja d.o.o., Zagreb	13	12
	<u>1.152</u>	<u>1.133</u>

35. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Croatia Airlines Grupa nema drugih povezanih strana osim dolje navedenih.

Povezane strane društva Croatia Airlines d.d.:

- Obzor putovanja d.o.o.
- Amadeus Croatia d.d.
- Pleso prijevoz d.o.o.

Transakcije s povezanim stranama prikazane su u nastavku:

	2009. tisuće kuna	2008. tisuće kuna	2009. tisuće eura	2008. tisuće eura
Prihodi				
Obzor putovanja d.o.o.	5.836	7.790	795	1.079
Amadeus Croatia d.d.	147	218	20	30
Pleso prijevoz d.o.o. (pridruženo društvo)	281	259	38	36
Ukupni prihodi	6.264	8.267	853	1.145
Rashodi				
Obzor putovanja d.o.o.	22	102	3	14
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Pleso prijevoz d.o.o. (pridruženo društvo)	4.445	5.089	606	705
Ukupni rashodi	4.467	5.191	609	719
Potraživanja				
Obzor putovanja d.o.o.	70	1	10	-
Amadeus Croatia d.d.	226	321	31	44
Pleso prijevoz d.o.o. (pridruženo društvo)	55	47	8	6
Ukupna potraživanja	351	369	49	50
Obveze				
Obzor putovanja d.o.o.	4	-	1	-
Amadeus Croatia d.d.	-	-	-	-
Pleso prijevoz d.o.o. (pridruženo društvo)	475	1.356	65	185
Ukupne obveze	479	1.356	66	185

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Kao zrakoplovni prijevoznik u međunarodnom zračnom prometu, Grupa je izložena promjenama cijena, kamatnih stopa i valutnih tečajeva. Iz tog razloga, Grupa primjenjuje politiku analiziranja i aktivnog upravljanja postojećim rizičnim pozicijama i tržišnim trendovima, kao i internog prijeboja rizičnih pozicija u mjeri u kojoj je to moguće.

Odnos duga i kapitala na kraju godine bio je sljedeći:

	2009.		2008.		2009.		2008.	
	Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines Grupa		Croatia Airlines d.d.		Croatia Airlines d.d.	
	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dug	872.871	119.470	984.319	134.388	872.871	119.470	984.319	134.388
Novac i novčani ekvivalenti	(69.544)	(9.518)	(72.084)	(9.842)	(67.139)	(9.189)	(69.918)	(9.546)
Neto dug	803.327	109.952	912.235	124.546	805.732	110.281	914.401	124.842
Kapital	319.433	43.717	529.862	72.337	316.606	43.313	527.132	71.951
Odnos duga i kapitala	251%	252%	172%	172%	254%	255%	173%	174%

Kamatni rizik

Kamatni rizik je mogućnost promjene vrijednosti financijskog instrumenta ili novčanih tijekova povezanih s financijskim instrumentom uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa, a odnosi se uglavnom na potraživanja i obveze s dospeljećem preko jedne godine.

Društvo je izloženo kamatnom riziku s obzirom da je većina primljenih dugoročnih kredita odobrena s varijabilnom kamatnom stopom (vidi bilješke 26 i 27). Kamatne stope na depozite su prikazane u bilješci 14.

Da je kamatna stopa bila veća za 0,5% u odnosu na važeće tržišne kamatne stope, iznos od 148 tisuća kuna, odnosno 20 tisuća eura teretio bi izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, i obrnuto, da je kamatna stopa bila manja za 0,5% iznos od 148 tisuća kuna, odnosno 20 tisuća eura imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2009. godinu.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)*Valutni rizik*

Društvo je izloženo sljedećim valutnim rizicima:

Transakcijskom riziku, a to je rizik negativnog utjecaja promjena valutnih tečajeva u odnosu na kunu na novčane tijekove Društva iz komercijalnih aktivnosti; i bilančnom riziku, a to je rizik da vrijednost neto monetarnih sredstava u stranim valutama bude niža prilikom preračunavanja u kune kao posljedica promjene valutnih tečajeva.

Najznačajniji valutni rizik kojem je Društvo izloženo proizlazi iz obveza temeljem dugoročnih kredita i financijskog najma zrakoplova, kako je opisano u bilješkama 26 i 27, a koji su većim dijelom denominirani u eurima. Društvo ovu izloženost prebija s prihodima od prodaje karata u inozemstvu, čime ostvaruje dostatne priljeve za pokriće otplate dugova.

Tako je Društvo dobit i gubitke po dugovanjima u stranoj valuti obračunavalo kao zaštitu novčanog tijeka u okviru glavnice, kao što je iscrpnije opisano u računovodstvenim politikama. Drugi oblici valutne izloženosti Društva razmjerno su beznačajni.

U lipnju 2009. godine Društvo je potpisalo dvadeset i tri forward ugovora s Privrednom bankom Zagreb u ukupnom iznosu 9.500 tisuća američkih dolara, s dospijećima dva puta mjesečno zaključno do mjeseca lipnja 2010. godine.

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na kredite i najmove (jačanje / slabljenje za 0,50%)

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene američkog dolara	
	2009.	2008.	2009.	2008.
Dobit / Gubitak	4.343	4.880	21	42

Utjecaj promjene vrijednosti valuta na prihode (jačanje / slabljenje za 0,50%)

tisuće kuna	Utjecaj promjene eura		Utjecaj promjene američkog dolara	
	2009.	2008.	2009.	2008.
Dobit / Gubitak	2.558	3.253	1.110	517

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Kreditni rizik

Prijevoz putnika i tereta fakturira se većim dijelom putem agencija koje posluju po pravilima IATA-e i po zadanim uvjetima pristupa prema kojima, u okviru pravila BSP sustava, obvezno prilažu bankovne garancije. Agenti pojedinci, koji nisu članovi IATA-e su dužni priložiti odgovarajuće instrumente osiguranja, kako bi mogli poslovati sa društvom Croatia Airlines d.d.. Kreditni rizik povezan s agentima relativno je nizak zbog toga što iznosi potraživanja od bilo kojeg agenta pojedinca nisu značajni.

Ako uvjetima plaćanja nije izričito drukčije ugovoreno, potraživanja i obveze iz međusobnih odnosa zrakoplovnih tvrtki po osnovi prijevoza uobičajeno se podmiruju na neto osnovi putem IATA-ine klirinške kuće, što uvelike doprinosi smanjenju rizika neplaćanja.

U svim drugim odnosima plaćanja Društvo procjenjuje solventnost i urednost plaćanja klijenata i prati izloženost prema bilo kojem klijentu primjenjujući limite, čiju primjerenost Društvo periodički provjerava. Ako postoje čimbenici koji upućuju na nemogućnost klijenta da podmiri sve ili dio obveza prema Društvu, Društvo knjiži odgovarajući ispravak vrijednosti, kojim knjigovodstveni iznos potraživanja svodi na njihov nadoknadivi iznos. Kreditni rizik povezan s ulaganjima i derivacijskim financijskim instrumentima proizlazi iz rizika neplaćanja druge ugovorne strane. Budući da su transakcije zaključene sa stranama izuzetno velike kreditne sposobnosti, rizik neplaćanja je, po mišljenju Uprave, nizak.

Cjenovni rizik

Društvo je izloženo riziku povezanom s promjenama cijene mlaznog goriva za zrakoplove, koje čini značajnu stavku troškova Društva. Cijena mlaznog goriva na tržištu je u proteklim godinama izrazito volatilna.

Da je cijena goriva na tržištu bila veća za 0,5% u odnosu na važeće tržišne cijene, iznos od 1.013 tisuća kuna (138 tisuća eura) teretio bi izvještaj o sveobuhvatnim prihodima, i obrnuto, da je cijena goriva na tržištu bila manja za 0,5%, iznos od 1.013 tisuća kuna (138 tisuća eura) imao bi pozitivan učinak na izvještaj o sveobuhvatnim prihodima za 2009. godinu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik suočavanja Društva s poteškoćama u podmirenju preuzetih obveza u trenutku njihovog dospjeća. Društvo upravlja rizikom likvidnosti redovitim praćenjem dospjeća obveza, te održavanjem odgovarajućih iznosa gotovog novca i depozita, kako bi se pokrili neočekivani novčani izdaci.

Zaštita od rizika koju provodi društvo

Upravljanje poslovnim rizicima nužno je kako bi se očuvala vrijednost poduzeća u nestabilnim uvjetima poslovanja te zahtjeva primjenu odgovarajućih financijskih instrumenata i metoda. Jedan od najznačajnijih rizika u poslovanju Croatia Airlinesa d.d. u zadnjih nekoliko godina je porast cijena nafte, odnosno goriva. Pored toga, Društvo je izloženo uvjetima na međunarodnom tržištu i financira flotu kreditima denominiranim u inozemnim valutama. Od navedenih rizika Društvo se štiti sukladno donesenim strategijama (Strategija zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih obveza u stranim valutama i Strategija zaštite od rizika promjene cijena goriva).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Zaštita od rizika koju provodi društvo (nastavak)

U 2009. godini Društvo je upotrebljavalo derivativne instrumente u svrhu zaštite izloženosti tečajnom riziku potpisivanjem forward ugovora u američkom dolarima s Privrednom Bankom Zagreb na razdoblje do jedne godine.

Društvo dosljedno primjenjuje strategiju zaštite od promjene tečajeva inozemnih valuta budućim tijekovima prihoda u stranoj valuti od 1999. godine. Društvo je pri preuzimanju dugoročnih kreditnih obveza za financiranje nabave zrakoplova ocijenilo temeljem očekivanih tijekova prihoda u valutama da se valutni rizik računa dobiti i gubitka po osnovu nerealiziranih tečajnih razlika temeljem nedospjelog dijela dugoročnih kredita u budućem vremenskom horizontu valutno u potpunosti pokriva iz očekivanih prihoda.

Društvo je odabralo strategiju zaštite od rizika promjene valutnih tečajeva po osnovi preuzetih dugoročnih kredita u stranim valutama putem zaštite novčanog tijeka kroz razdoblje od 3 godine. S obzirom da projicirane prihode za buduće vremensko razdoblje Uprava društva smatra vrlo izvjesnima, budući tijek prihoda definiran je kao zaštita novčanog tijeka uzetih dugoročnih valutnih kredita.

Za kredite zatečene u stanju 31. prosinca 2006. do otplate, zadržava se zaštita novčanog tijeka ukupne otplate s obzirom na kredit s dospijecom u 2009. godini (kredit za financiranje Airbus A320-CTF zrakoplova), odnosno kredit koji dospijeva u razdoblju do dvije godine (Londonski klub).

Grupa u svrhu zaštite od rizika tečajnih razlika, kamatnih rizika te rizika promjena cijena goriva koristi derivativne instrumente i zaštitu novčanog tijeka.

Na početku svake transakcije zaštite Grupa dokumentira odnos između instrumenata zaštite i zaštićenih stavki, opseg zaštite, kao i svoj cilj upravljanja rizikom i strategiju ulaženja u razne transakcije zaštite. Taj proces uključuje povezivanje svih derivativa predodređenih kao zaštita s određenom imovinom i obvezama ili određenim čvrstim obvezama ili predviđenim transakcijama.

Grupa također dokumentira svoju procjenu, na početku zaštite i tijekom trajanja zaštite, te utvrđuje koliko su derivati koji su korišteni u zaštitnim transakcijama učinkoviti kroz obračun promjena u fer vrijednosti ili novčanim tijekovima zaštićenih stavki.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)**36.1. Tablice rizika likvidnosti**

U sljedećim tablicama prikazana je struktura nederivativne financijske imovine i obveza Društva na dan 31. prosinca 2009. i 2008. godine prema očekivanom dospijeću. Prikazani podaci su bazirani na nediskontiranom novčanom tijeku financijske imovine i obveza.

31. prosinca 2009.	Dospijeće									
	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
Imovina	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dugoročna financijska imovina	6.813	911	-	-	-	-	-	-	6.813	911
Dugoročni depoziti	8.243	1.128	-	-	-	-	-	-	8.274	1.132
Dugoročna potraživanja	67.755	9.274	10.226	1.400	2.140	293	302	41	55.087	7.540
Kratkoročna financijska imovina	19.852	2.717	19.852	2.717	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	129.308	17.698	123.156	6.152	842	-	-	-	-	-
Ukupno	231.971	31.728	153.234	20.973	8.292	1.135	302	41	70.143	9.579
Obaveze										
Kratkoročni leasing	227	31	187	26	40	5	-	-	-	-
Kratkoročni kredit	156.033	21.356	75.383	10.318	80.650	11.038	-	-	-	-
Dugoročni kredit	716.570	98.077	-	-	-	-	158.071	21.635	558.499	76.442
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	380.535	52.083	266.013	36.408	102.718	14.059	1.189	163	10.615	1.453
Ukupno	1.253.365	171.547	341.583	46.752	183.408	25.102	159.260	21.798	569.114	77.895

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.1. Tablice rizika likvidnosti (nastavak)**

31. prosinca 2008.	Dospijeće									
	Ukupno		Manje od 6 mjeseci		Od 6 mjeseci do 1 godine		Od 1 do 2 godine		Više od 2 godine	
Imovina	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
Dugoročna financijska imovina	6.813	911	-	-	-	-	-	-	6.813	911
Dugoročni depoziti	8.179	1.117	-	-	-	-	-	-	8.179	1.117
Dugoročna potraživanja	59.647	8.144	1.051	143	36	5	30.769	4.201	27.791	3.795
Kratkoročna financijska imovina	29.199	3.987	29.199	3.987	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	182.105	24.863	178.729	24.403	3.376	460	-	-	-	-
Ukupno	285.943	39.239	208.979	28.533	3.412	465	30.769	4.201	42.783	6.040
Obaveze										
Kratkoročni leasing	238	32	226	31	12	1	-	-	-	-
Kratkoročni kredit	219.271	29.937	78.141	10.668	141.130	19.269	-	-	-	-
Dugoročni kredit	764.785	105.151	-	-	-	-	154.202	21.053	610.583	84.098
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	260.677	35.591	239.587	32.712	21.090	2.879	-	-	-	-
Ukupno	1.244.971	170.711	317.954	43.411	162.232	22.149	154.202	21.053	610.583	84.098

Društvo očekuje da će svoje obveze podmirivati novčanim priljevima iz redovnih poslovnih aktivnosti i naplatom dospjele financijske imovine.

37. OPERATIVNI NAJAM

Grupa unajmljuje zrakoplove, automobile, uredske prostore te informatičku opremu. Trajanje najma je između 2 i 10 godina, a najveći dio ugovora obnovljiv je istekom perioda najma.

U obvezama s osnova najma, najznačajniji je operativni leasing zrakoplova. Društvo također ima obavezu izvođenja redovnih pregleda ovisno o tipu unajmljenog zrakoplova.

Za zrakoplove tipa Airbus Društvo izvodi velike preglede prije nego ostvari 24.000 letova, odnosno prije ostvarenih 42.000 sati leta. Potrebni su i dodatni pregledi svakih šest godina.

Za zrakoplove tipa Dash 8-Q400 prvi pregled izvodi se prije ostvarenih 4.000 sati leta, a dodatni pregledi svakih šest godina. Troškovi velikih pregleda na zrakoplovima rezerviraju se do trenutka održavanja.

Na dan 31. prosinca 2009. godine Društvo raspolaže sa šest zrakoplova, dvjema zgradama i šezdeset i dvama automobilima u operativnom najmu. Buduće zbirne minimalne otplate ovih najmova su kako slijedi:

	tisuće kuna	tisuće eura
	2009	2009
Ne više od godinu dana	103.703	14.194
Od godinu do pet godina	369.451	50.567
Iznad 5 godina	<u>361.330</u>	<u>49.455</u>
	<u>834.484</u>	<u>114.216</u>

38. NAKNADE KLJUČNIM ČLANOVIMA RUKOVODSTVA

Naknade direktorima i drugim ključnim članovima rukovodstva kroz godinu iznosile su kako slijedi:

	tisuće kuna	tisuće eura	tisuće kuna	tisuće eura
	2009	2009	2008	2008
Kratkoročna primanja – bruto	15.346	2.091	16.135	2.234
Primici u naravi - bruto	<u>1.378</u>	<u>188</u>	<u>1.569</u>	<u>217</u>
	<u>16.724</u>	<u>2.279</u>	<u>17.704</u>	<u>2.451</u>

U 2009. godini u Društvu je bilo zaposleno dvadeset i petero direktora i ostalih ključnih članova rukovodstva, dok je u 2008. godini na tim položajima bilo zaposleno dvadeset i šestoro članova.

39. ODOBRENJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje usvojila je Uprava Društva i odobrila njihovo izdavanje dana 31. ožujka 2010. godine.

Potpisali u ime Društva dana 31. ožujka 2010. godine:

Ivan Mišetić
Glavni direktor

Damir Šprem
Izvršni direktor za financije

Račun dobiti i gubitka Grupe Croatia Airlines za razdoblje 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama			
	Prethodno razdoblje		Tekuće razdoblje	
	KUMULATIVNO	TROMJESEČJE	KUMULATIVNO	TROMJESEČJE
I. POSLOVNI PRIHODI	1.640.839.587	357.729.882	1.356.348.455	266.916.893
1. Prihodi od prodaje	1.475.638.926	308.633.647	1.196.109.763	224.952.506
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0	0
3. Ostali poslovni prihodi	165.200.661	49.096.235	160.238.692	41.964.387
II. POSLOVNI RASHODI	1.671.061.948	389.347.884	1.521.292.342	365.109.910
1. Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0	0	0	0
2. Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0	0	0	0
3. Materijalni troškovi	1.121.570.520	252.027.988	1.017.842.716	239.901.837
4. Troškovi osoblja	244.702.775	61.411.653	246.705.771	60.902.410
5. Amortizacija	172.883.179	42.814.371	148.178.642	39.047.969
6. Ostali troškovi	93.273.375	13.772.911	83.309.682	20.612.939
7. Vrijednosno usklađivanje	630.893	630.893	28.409	28.409
8. Rezerviranja	693.692	268.741	1.572.726	201.983
9. Ostali poslovni rashodi	37.307.514	18.421.327	23.654.396	4.414.363
III. FINANCIJSKI PRIHODI	97.487.298	41.086.935	92.487.323	430.656
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	0	0	181.897	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	93.109.294	37.681.362	89.796.775	250.372
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0	0	0	0
4. Nerealizirani dobiti (prihodi)	4.230.770	3.258.339	2.328.367	0
5. Ostali financijski prihodi	147.234	147.234	180.284	180.284
IV. FINANCIJSKI RASHODI	156.026.273	76.680.143	125.915.398	6.742.286
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	0	0	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	153.165.566	73.819.436	122.590.294	6.742.286
3. Nerealizirani gubici (rashodi) financijske imovine	2.860.699	2.860.699	3.325.104	0
4. Ostali financijski rashodi	8	8	0	0
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0	0	0
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0	0	0	0
VII. UKUPNI PRIHODI	1.738.326.885	398.816.817	1.448.835.778	267.347.549
VIII. UKUPNI RASHODI	1.827.088.221	466.028.027	1.647.207.740	371.852.196
IX. DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	0	0	0	0
X. GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	88.761.336	67.211.210	198.371.962	104.504.647
XI. POREZ NA DOBIT	128.654	0	128.023	0
XII. DOBIT RAZDOBLJA	0	0	0	0
XIII. GUBITAK RAZDOBLJA	88.889.990	67.211.210	198.499.985	104.504.647
DODATAK RDG-u				
XIV.* DOBIT PRIPISANA IMATELJIMA KAPITALA MATICE				
XV.* DOBIT PRIPISANA MANJINSKOM INTERESU				
XVI.* GUBITAK PRIPISAN IMATELJIMA KAPITALA MATICE	88.889.990	67.211.210	198.499.985	104.504.647
XVII.* GUBITAK PRIPISAN MANJINSKOM INTERESU				

Račun dobiti i gubitka Croatia Airlines d.d. za razdoblje 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama			
	Prethodno razdoblje		Tekuće razdoblje	
	KUMULATIVNO	TROMJESEČJE	KUMULATIVNO	TROMJESEČJE
I. POSLOVNI PRIHODI	1.631.304.722	355.330.518	1.347.255.966	264.434.111
1. Prihodi od prodaje	1.465.981.415	306.178.459	1.187.301.246	222.694.279
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0	0
3. Ostali poslovni prihodi	165.323.307	49.152.059	159.954.720	41.739.832
II. POSLOVNI RASHODI	1.661.850.480	386.896.058	1.512.495.149	362.795.056
1. Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0	0	0	0
2. Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0	0	0	0
3. Materijalni troškovi	1.117.377.858	248.031.090	1.014.074.972	239.397.081
4. Troškovi osoblja	241.555.348	60.609.361	243.724.646	60.145.350
5. Amortizacija	172.439.786	42.709.630	147.888.792	38.972.820
6. Ostali troškovi	92.326.419	26.373.637	82.264.367	20.159.013
7. Vrijednosno usklađivanje	630.893	0	28.409	28.409
8. Rezerviranja	693.692	268.741	1.572.726	201.983
9. Ostali poslovni rashodi	36.826.484	8.903.599	22.941.237	3.890.400
III. FINANCIJSKI PRIHODI	97.294.356	41.205.473	92.225.968	442.293
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	41.181	5.964	185.236	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	93.022.405	37.757.632	89.712.365	442.293
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0	0	0	0
4. Nerealizirani dobiti (prihodi)	4.230.770	3.441.877	2.328.367	0
5. Ostali financijski prihodi	0	0	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI	155.922.797	76.663.105	125.764.850	6.692.846
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	0	0	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	153.062.098	73.860.533	122.439.746	6.692.846
3. Nerealizirani gubici (rashodi) financijske imovine	2.860.699	2.802.572	3.325.104	0
4. Ostali financijski rashodi	0	0	0	0
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0	0	0
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0	0	0	0
VII. UKUPNI PRIHODI	1.728.599.078	396.535.991	1.439.481.934	264.876.404
VIII. UKUPNI RASHODI	1.817.773.277	463.559.163	1.638.259.999	369.487.902
IX. DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	0	0	0	0
X. GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	89.174.199	67.023.172	198.778.065	104.611.498
XI. POREZ NA DOBIT	0	0	0	0
XII. DOBIT RAZDOBLJA	0	0	0	0
XIII. GUBITAK RAZDOBLJA	89.174.199	67.023.172	198.778.065	104.611.498

Bilanca Grupe Croatia Airlines na dan 31.12.2009.

		iznosi u kunama	
AKTIVA	Naziv pozicije	Prethodno razdoblje 31.12. 2008.	Tekuće razdoblje 31.12.2009.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA		1.476.369.754	1.414.472.654
I. NEMATERIJALNA IMOVINA		7.955.124	12.440.533
II. MATERIJALNA IMOVINA		1.420.973.895	1.357.646.536
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA		47.078.951	43.882.870
IV. POTRAZIVANJA		361.784	502.715
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA			
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA		317.744.247	259.785.436
I. ZALIHE		31.907.715	38.765.295
II. POTRAZIVANJA		183.905.679	131.291.040
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA		29.846.772	20.185.322
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI		72.084.081	69.543.779
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI		40.538.822	35.341.569
E) GUBITAK IZNAD KAPITALA		0	0
F) UKUPNO AKTIVA		1.834.652.823	1.709.599.659
G) IZVANBILANČNI ZAPISI		0	0
PASIVA			
	Naziv pozicije	Prethodno razdoblje 31.12. 2008.	Tekuće razdoblje 31.12.2009.
A) KAPITAL I REZERVE		529.861.543	319.431.722
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL		989.985.500	989.985.500
II. KAPITALNE REZERVE		0	0
III. REZERVE IZ DOBITI		5.333.390	6.522.797
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE		126.358.014	113.612.850
V. ZADRŽANA DOBIT		0	0
VI. PRENESENI GUBITAK		502.925.371	592.189.440
VII. DOBIT POSLOVNE GODINE		0	0
VIII. GUBITAK POSLOVNE GODINE		88.889.990	198.499.985
IX. MANJINSKI INTERES		0	0
B) REZERVIRANJA		5.382.978	3.100.113
C) DUGOROČNE OBVEZE		789.052.535	825.019.611
D) KRATKOROČNE OBVEZE		481.551.196	538.145.744
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA		28.804.571	23.902.469
F) UKUPNO – PASIVA		1.834.652.823	1.709.599.659
G) IZVANBILANČNI ZAPISI		0	0
DODATAK BILANCI			
KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice		529.861.543	319.431.722
2. Pripisano manjinskom interesu			

Bilanca Croatia Airlines d.d. na dan 31.12.2009.

		iznosi u kunama	
AKTIVA			
Naziv pozicije	Prethodno razdoblje 31.12. 2008.	Tekuće razdoblje 31.12.2009.	
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL			
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	1.476.098.313	1.414.147.520	
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	7.387.513	11.883.636	
II. MATERIJALNA IMOVINA	1.420.522.975	1.357.311.494	
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	47.826.041	44.449.675	
IV. POTRAŽIVANJA	361.784	502.715	
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0	0	
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	313.129.908	255.064.410	
I. ZALIHE	31.907.715	38.765.295	
II. POTRAŽIVANJA	181.190.822	128.985.329	
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	30.113.222	20.174.332	
IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	69.918.149	67.139.454	
D) PLACENI TROSKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRACUNATI PRIHODI	40.429.447	35.222.387	
E) GUBITAK IZNAD KAPITALA	0	0	
F) UKUPNO AKTIVA	1.829.657.668	1.704.434.317	
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	
PASIVA			
Naziv pozicije	Prethodno razdoblje 31.12. 2008.	Tekuće razdoblje 31.12.2009.	
A) KAPITAL I REZERVE	527.132.792	316.606.787	
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	989.975.500	989.975.500	
II. KAPITALNE REZERVE	0	0	
III. REZERVE IZ DOBITI	4.299.205	5.296.430	
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	126.358.014	113.612.849	
V. ZADRŽANA DOBIT	0	0	
VI. PRENESENI GUBITAK	504.325.728	593.499.927	
VII. DOBIT POSLOVNE GODINE	0	0	
VIII. GUBITAK POSLOVNE GODINE	89.174.199	198.778.065	
IX. MANJINSKI INTERES	0	0	
B) REZERVIRANJA	5.382.978	3.100.114	
C) DUGOROCNE OBVEZE	789.052.535	825.019.611	
D) KRATKOROČNE OBVEZE	480.185.686	536.794.778	
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	27.903.677	22.913.027	
F) UKUPNO – PASIVA	1.829.657.668	1.704.434.317	
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	
DODATAK BILANCI			
KAPITAL I REZERVE			

Izveštaj o novčanim tijekovima Grupe Croatia Airlines za razd. 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama	
	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1. Dobit prije poreza	-88.889.990	-198.499.985
2. Amortizacija	172.883.179	148.178.642
3. Povećanje kratkoročnih obveza	76.934.766	119.828.041
4. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	0	52.614.640
5. Smanjenje zaliha	0	0
6. Ostalo povećanje novčanog tijeka	39.314.304	15.024.664
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	200.242.259	137.146.002
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	0	0
2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja	59.490.279	0
3. Povećanje zaliha	2.906.465	6.857.580
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	10.294.412	8.702.520
II. Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	72.691.156	15.560.100
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	127.551.103	121.585.902
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	0	0
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	129.321.859	1.239.081
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrum.	0	0
3. Novčani primici od kamata	0	0
4. Novčani primici od dividendi	0	0
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	0	12.857.531
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	129.321.859	14.096.612
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	86.077.962	88.983.671
2. Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	0	0
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	81.284.946	11.407.152
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	167.362.908	100.390.823
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	0	0
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	38.041.049	86.294.211
NOVČANI TIJEK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		
1. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	0	0
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	33.692.355	138.638.748
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	0	84.182.157
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	33.692.355	222.820.905
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	77.786.959	248.589.085
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	0	0
3. Novčani izdaci za financijski najam	32.207.108	133.977
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	0	0
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	21.157.524	11.929.836
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	131.151.591	260.652.898
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	0	0
C2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	97.459.236	37.831.993
Ukupno povećanje novčanog tijeka	0	0
Ukupno smanjenje novčanog tijeka	7.949.182	2.540.302
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	80.033.263	72.084.081
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata		
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	7.949.182	2.540.302
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	72.084.081	69.543.779

Izveštaj o novčanim tijekovima Croatia Airlines d.d. za razdoblje 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama	
	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1. Dobit prije poreza	-89.174.199	-198.778.065
2. Amortizacija	172.439.786	147.888.792
3. Povećanje kratkoročnih obveza	76.584.576	119.858.496
4. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	0	52.205.493
5. Smanjenje zaliha	0	0
6. Ostalo povećanje novčanog tijeka	39.347.398	15.034.471
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	199.197.561	136.209.187
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	0	0
2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja	59.213.551	0
3. Povećanje zaliha	2.906.465	6.857.580
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	10.441.321	8.822.887
II. Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti	72.561.337	15.680.467
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	126.636.224	120.528.720
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	0	0
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	129.321.859	1.239.081
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrum.	0	0
3. Novčani primici od kamata	0	0
4. Novčani primici od dividendi	0	0
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	0	13.315.255
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	129.321.859	14.554.336
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	85.951.183	88.820.413
2. Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	0	0
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	80.470.843	11.407.152
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	166.422.026	100.227.565
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	0	0
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	37.100.167	85.673.229
NOVČANI TIJEK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		
1. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	0	0
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	33.692.355	138.638.748
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	0	84.182.157
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	33.692.355	222.820.905
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	77.786.959	248.573.176
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	0	0
3. Novčani izdaci za financijski najam	32.207.108	133.977
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	0	0
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	21.157.524	11.747.938
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	131.151.591	260.455.091
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	0	0
C2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	97.459.236	37.634.186
Ukupno povećanje novčanog tijeka	0	0
Ukupno smanjenje novčanog tijeka	7.923.179	2.778.695
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	77.841.328	69.918.149
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata		
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	7.923.179	2.778.695
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	69.918.149	67.139.454

Izveštaj o promjenama kapitala Croatia Airlines Grupe za razdoblje 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama			
	31.12. 2008.	Povećanje	Smanjenje	Tekuće razdoblje
1. Upisani kapital	989.985.500	0	0	989.985.500
2. Kapitalne rezerve	0	0	0	0
3. Rezerve iz dobiti	1.965.668	192.182	0	2.157.850
4. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-502.925.371	0	89.264.069	-592.189.440
5. Dobit ili gubitak tekuće godine	-88.889.990	0	109.609.995	-198.499.985
6. Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	126.358.014	0	12.745.164	113.612.850
7. Revalorizacija nematerijalne imovine	0	0	0	0
8. Revalorizacija financijske imovine raspoložive za prodaju	0	0	0	0
9. Ostala revalorizacija	0	0	0	0
10. Tečajne razlike s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje	0	0	0	0
11. Tekući i odgođeni porezi (dio)	0	0	0	0
12. Zaštita novčanog tijeka	3.400.322	997.225	0	4.397.547
13. Promjene računovodstvenih politika	0	0	0	0
14. Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja	0	0	0	0
15. Ostale promjene kapitala	-32.600	0	0	-32.600
16. Ukupno povećanje ili smanjenje kapitala	526.461.221	1.189.407	211.619.228	315.034.175
16 a. Pripisano imateljima kapitala matice	526.461.221			315.034.175

Izveštaj o promjenama kapitala Croatia Airlines d.d. za razdoblje 1.1.-31.12.2009.

Naziv pozicije	iznosi u kunama			
	31.12. 2008.	Povećanje	Smanjenje	Tekuće razdoblje
1. Upisani kapital	989.975.500	0	0	989.975.500
2. Kapitalne rezerve	0	0	0	0
3. Rezerve iz dobiti	931.483	0	0	931.483
4. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-504.325.728	0	89.174.199	-593.499.927
5. Dobit ili gubitak tekuće godine	-89.174.199	0	109.603.866	-198.778.065
6. Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	126.358.014	0	12.745.165	113.612.849
7. Revalorizacija nematerijalne imovine	0	0	0	0
8. Revalorizacija financijske imovine				
raspoložive za prodaju	0	0	0	0
9. Ostala revalorizacija	0	0	0	0
10. Tečajne razlike s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje	0	0	0	0
11. Tekući i odgođeni porezi (dio)	0	0	0	0
12. Zaštita novčanog tijeka	3.400.322	997.225	0	4.397.547
13. Promjene računovodstvenih politika	0	0	0	0
14. Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja	0	0	0	0
15. Ostale promjene kapitala	-32.600	0	0	-32.600
16. Ukupno povećanje ili smanjenje kapitala	523.732.470	997.225	211.523.230	312.209.240

 CROATIA AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

Godišnje izvješće Uprave o
stanju Društva za 2009.
godinu

Travanj 2010.

SADRŽAJ

Karakteristični pokazatelji	80
Flota – kraj ožujka 2010.	80
Prometni pokazatelji	80
Financijski pokazatelji.....	81
Croatia Airlines u 2009. godini – predstavljanje	82
Struktura vlasništva	82
Upravljačka struktura Društva i organizacija.....	83
Ljudski potencijali	84
Produktivnost rada	85
Društvena odgovornost	88
Razvojna pozicija.....	90
Poslovno okruženje i rizici poslovanja	98
Flota i kapaciteti.....	102
Iskorištenost flote	103
Tržište	104
Financijsko poslovanje	109
Račun dobiti i gubitka	109
Imovina, financiranje i investicije	112
Bilanca stanja	112
Kretanje novčanog tijeka	114

Karakteristični pokazatelji

Flota – kraj ožujka 2010.

tip zrakoplova	broj	sjedala	vlasništvo	najam	Ø starost (god.)	broj na kraju 2009.	vlasništvo	najam
Airbus A320	3	486	2	1	12,39	4	2	2
Airbus A319	4	528	4	-	11,13	4	4	-
Q-400	4	152	-	4	1,42	4	-	4
UKUPNO	11	1166	6	5	7,81	12	6	6

Prometni pokazatelji

OPIS			2009.	2008.	2007.
nalet (km)	DIST	000	15771	16466	15722
stopa rasta		%	-4	5	
broj uzlijetanja	FLTS		25383	26013	24349
stopa rasta		%	-2	7	
operativno vrijeme	BH		33515	35790	33759
stopa rasta		%	-6	6	
prevezeni putnici	RPAX	000	1751	1869	1715
stopa rasta		%	-6	9	
prevezena roba i pošta	CGO	T	3672	4393	4608
stopa rasta		%	-16	-5	
ostvareni putnički km	RPKM	mln	1245	1372	1303
stopa rasta		%	-9	5	
raspoloživa sjedala - km	ASKM	mln	2027	2103	2009
stopa rasta		%	-4	5	
putnički faktor popunjenosti	PLF	%	61,4	65,2	64,9
ostvareni tonski km	TKM	mln	115	126	120
raspoloživi tonski km	ATKM	mln	224	231	220
težinski faktor popunjenosti	WLF	%	51,1	54,7	54,6

Financijski pokazatelji

Pokazatelj	Jedinica mjere	2009.	2008.	2007.	2006.
Ukupan prihod (operativni)	mln kn	1.347	1.631	1.464	1.345
Stopa promjene	%	-17	11	9	
Ukupan prihod (operativni + financijski)	mln kn	1.439	1.729	1.537	1.510
Stopa promjene	%	-17	12	2	
Ukupan trošak (operativni)	mln kn	1.512	1.662	1.416	1.361
Stopa promjene	%	-9	17	4	
Ukupan trošak (operativni + financijski)	mln kn	1.638	1.818	1.536	1.479
Stopa promjene	%	-10	18	4	
Ukupan trošak (operativni) bez goriva	mln kn	1.310	1.304	1.169	1.113
Stopa promjene	%	0	12	5	
Ukupan trošak (operativni + financijski) bez goriva	mln kn	1.436	1.460	1.289	1.231
Stopa promjene	%	-2	13	5	
Operativni rezultat	mln kn	-165	-31	48	-16
Operativni rezultat (% oper. prihoda)	%	-	-	3,3	-
Operativni rezultat (% uk. prihoda)	%	-	-	3,1	-
Neto rezultat	mln kn	-199	-89	1	32
Neto rezultat (% oper. prihoda)	%	-	-	0,1	2,3
Neto rezultat (% uk. prihoda)	%	-	-	0,1	2,1
EBIT	mln kn	-	-	57	103
EBITDA	mln kn	-	139	237	268
EBIT marža	%	-	-	3,9	7,7
EBITDA marža	%	-	8,5	16,2	19,9
Jedinični trošak (operativni)	kn/ASKM	0,75	0,79	0,70	0,69
Jedinični trošak (operativni) bez goriva	kn/ASKM	0,65	0,62	0,58	0,57
Jedinični prihod (operativni)	kn/RPKM	1,08	1,19	1,12	1,10
Putnički <i>yield</i> (putnički prihod u EUR/RPKM)	€cent/RPKM	11,84	13,65	12,66	12,19
Prosječan broj zaposlenih		1.171	1.122	1.062	1.049
Stopa promjene	%	4	6	1	
Neto operativna profitna stopa	%	-	-	2,9	4,8
ROE (povrat na vlasničku glavnica)	%	-	-	0,2	4,4
ROCE (povrat na uposleni kapital)	%	-	-	3,5	5,6
Koeficijent obrta ukupne imovine		0,84	0,94	0,77	0,71
Operativni koeficijent obrta ukupne imovine		0,79	0,89	0,73	0,63
Koeficijent obrta tekuće imovine		5,64	5,52	6,53	9,03
Koeficijent trenutačne likvidnosti		0,10	0,14	0,22	0,25
Koeficijent ubrzane likvidnosti		0,30	0,50	0,57	0,50
Koeficijent tekuće likvidnosti		0,40	0,62	0,67	0,62
Koeficijent financijske stabilnosti		1,36	1,14	1,06	1,07
Koeficijent vlastitog financiranja (solventnost)		0,19	0,29	0,34	0,33
Koeficijent financiranja		4,38	2,47	1,92	2,00
Pokriće kamata operativnom dobiti		-	-	0,85	-
Stupanj pokrića I.		0,22	0,36	0,40	0,37
Stupanj pokrića II.		0,73	0,88	0,94	0,94
Koeficijent investiranja		0,09	0,10	0,11	0,06

Croatia Airlines u 2009. godini – predstavljanje

Croatia Airlines kao nacionalna zrakoplovna tvrtka svojim poslovanjem ostvaruje misiju povezivanja domovine i svijeta te poseban zadatak pridonosa razvoju turizma Republike Hrvatske. U dvadeset godina svog postojanja i pružanja usluge prijevoza povezo je hrvatske gradove s najvažnijim europskim metropolama i preko njih s cijelim svijetom.

U novo tisućljeće Croatia Airlines ušao je s posve obnovljenom flotom srednjeg doleta, jednom od najmlađih i najsuvremenijih u Europi i danas zauzima poziciju srednje velike europske zrakoplovne kompanije. Tijekom 2009. godine Croatia Airlines je nastavio s investicijskim ciklusom razvoja flote prihvatom trećega i četvrtog zrakoplova Q400, a u 2010. godini slijedi prihvrat još dva zrakoplova Q-400.

Struktura vlasništva

Croatia Airlines (Društvo) je dioničko društvo. Društvo raspolaže temeljnim kapitalom u visini od 989,975.500 kn koji je podijeljen na 4,975.476 dionica. Od ukupnog broja dionica 51.197 odnosi se na povlaštene dionice (CRAL-P-A, CRAL-P-A1, CRAL-P-A2, CRAL-P-A3, CRAL-P-A4) nominalne vrijednosti 100 kn te 4,924.279 na redovite dionice (CRAL-R-A) nominalne vrijednosti od 200 kn.

Pregled dioničara i njihovih udjela u temeljnom kapitalu	Kapital (kn)	%
REPUBLIKA HRVATSKA (ured za drž. imovinu)	938.175.000	94,77
HRVATSKI FOND ZA PRIVATIZACIJU (0/1) ZA DAB	21.315.200	2,15
HRVATSKI FOND ZA PRIVATIZACIJU (1/1)	14.413.600	1,46
JANAF DD	2.200.000	0,22
ZRAČNA LUKA ZAGREB D.O.O.	1.302.500	0,13
CROATIA LLOYD	1.027.000	0,10
ENIKON D.D.	735.600	0,08
RATKO ŽURIĆ	676.200	0,07
CONING INŽENJERING	521.400	0,05
HRVATSKA LUTRIJA D.O.O.	400.000	0,04
OSTALI	9.209.000	0,93
Ukupan iznos temeljnog kapitala	989.975.500	100,00

Povezana društva u vlasništvu Croatia Airlinesa d.d. jesu Amadeus d.d., Pleso prijevoz d.o.o. te Obzor putovanja d.o.o., koji su samostalni poslovni subjekti.

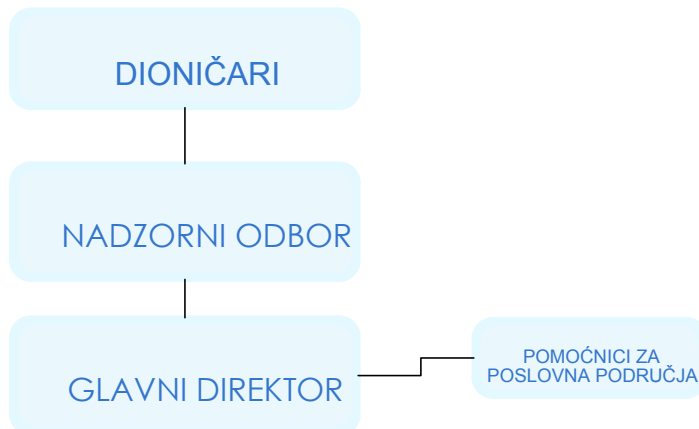
Pleso prijevoz d.o.o. jest 50pp u vlasništvu Croatia Airlinesa, a druga je polovica vlasništvo Zračne luke Zagreb. Obavlja djelatnost prijevoza djelatnika koji rade u zračnim lukama u Zagrebu i Splitu, putnika koji putuju na relaciji zračne luke - grad i prijevoz izgubljene prtljage.

Amadeus Croatia d.d. osnovao je Croatia Airlines (95pp vlasništva) i Amadeus GDS, globalni distribucijski sustav sa sjedištem u Madridu. Omogućava spajanje putničkih agencija na teritoriju Republike Hrvatske na podatkovnu bazu Amadeusa, smještenu u Erdingu pokraj Münchena, za potrebe rezerviranja i izdavanja putničkih karata u

prijevozu zrakoplovima, brodovima i željeznicom te pružanja usluga rezervacije hotelskog smještaja i *rent-a-car* vozila.

Obzor putovanja d.o.o. 100pp je u vlasništvu Croatia Airlinesa, a agencija se bavi organizacijom službenih i turističkih putovanja, savjetovanja, konferencija, kongresa ili *incentive* putovanja.

Upravljačka struktura Društva i organizacija

Organizacija rada Društva organizirana je preko poslovnih funkcija grupiranih u šest poslovnih cjelina s nadležnim izvršnim direktorima i preko stožernih funkcija kompanije organiziranih unutar Ureda glavnog direktora, Ureda za korporativne poslove i Ureda za upravljanje kvalitetom i sigurnošću operacija.

Poslovno područje prometa obuhvaća letačke, kabinske i zemaljske operacije te školski prometni centar. Poslovno područje tehničkih poslova ujedinjava održavanje zrakoplova, inženjerske poslove, poslove tehničke podrške te tehničkog školstva. Poslovno područje financija ujedinjava financije, računovodstvo, kontroling i obračun prihoda. Upravljanje ljudskim potencijalima, pravnim poslovima, informacijskim tehnologijama i skrb o imovini i infrastrukturi dio su jedne poslovne cjeline. Upravljanje mrežom i prihodima te prodaja dio su jednoga poslovnog područja, a poslovno područje nabave i marketinga ujedinjeno je pod isto poslovno područje.

Ljudski potencijali

Na kraju 2009. godine u Društvu je bio 1131 zaposlenik, uključujući i 55 radnika u inozemnim predstavništvima.

Tijekom godine porastao je broj operativnih radnika za 4pp, što je rezultat povećanja flote za dvije jedinice. Broj neoperativnog osoblja smanjio se za 2pp, u prvom redu zbog odlazaka djelatnika i nezapošljavanja zamjena.

Uvođenje dodatna dva nova zrakoplova Q-400 u flotu uvjetovalo je zapošljavanje dodatnog broja pilota. Zbog potreba pokrivanja ljetnog reda letenja Društvo je sezonski zaposlilo 61 člana kabinskog osoblja. Zaposlenici koji su u 2008. godini radili u tehničkim sektorima u statusu volontera, u ožujku 2009. godine dobili su ugovore o radu.

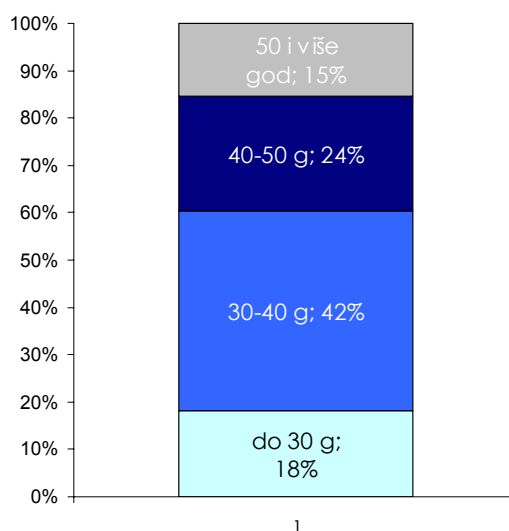
U početku godine Služba internetske i telefonske prodaje preuzima, osim rezervacija, i prodaju karata, pa je zbog nove organizacije radnog vremena trebali dodatno zaposliti sedam radnika.

Zastupljenost operativnog osoblja¹ u Društvu iznosi 59pp (672), a neoperativnog 41pp (459).

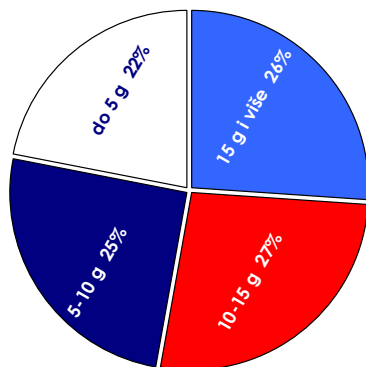
Obrazovna struktura (50pp zaposlenih ima stručnu spremu VŠS, VSS i više) i prosječna životna dob zaposlenih (38 godina) izrazito su povoljni, a u spolnoj strukturi nešto su zastupljeniji muškarci (53pp).

Od ukupnog broja zaposlenih, njih 104 (9pp) zaposleno je na određeno vrijeme.

Struktura po dobi 2009.

Struktura po stažu

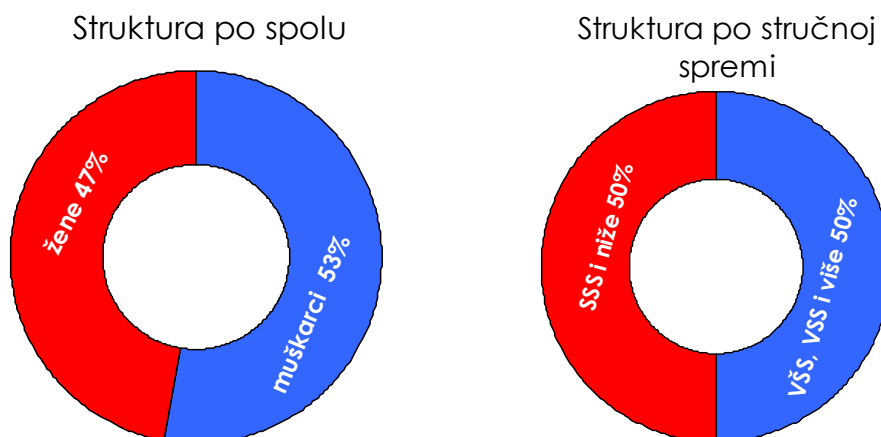

Prosječan staž operativnog osoblja iznosio je devet godina, neoperativnog 11 godina, a prosječan staž na razini cijele kompanije iznosio je 10 godina.

Ovi pozitivni pokazatelji svjedoče o niskoj fluktuaciji u kompaniji, uzimajući u obzir to što da Društvopiji 20 godina i što je u prvim godinama svogppjanja zapošljavalo oko 200 radnika. U kasnijem razvitku Društva stopa zapošljavanja progresivno je rasla sve do 1998. godine.

¹ uključuje pilote, kabinsko osoblje, osoblje tehnike, osoblje prometne i zemaljske operative, a ne uključuje osoblje cateringa

Udio žena u strukturi visokoga i srednjeg *managementa* iznosio je 22pp, a u ukupnoj strukturi *managementa* taj udio dostiže 45pp.

Na temelju rezultata mjerenja organizacijske klime i zadovoljstva poslom, koje je provedeno tijekom 2008. godine, tijekom 2009. u suradnji sa savjetodavnom kućom AT Adria osmišljen je i proveden sustav praćenja i razvoja rukovodnih kompetencija u Društvu, radi sustavnog poboljšanja upravljanja ljudima.

Zbog izrazitog pada putničkog prijevoza i prijevoza robe i pošte u 2009. godini, što je posljedica globalne krize i teškog stanja zrakoplovne industrije, produktivnost je rada mjerena pokazateljima produktivnosti specifičnima za zrakoplovstvo u padu.

Produktivnost rada

OPIS		2009.	2008.	2007.
tonski km po zaposlenom	000	101,3	113,5	114,3
stopa promjene	%	-11	-1	0
prevezeni putnici po zaposlenom		1548	1679	1630
stopa promjene	%	-8	3	0

Ulaganja i programi školovanja

Croatia Airlines kontinuiranim ulaganjem u školovanja razvija i jača ljudske potencijale, prepoznavši od prvog dana svoju djelatnost kao istodobno i kapitalno i radno intenzivnu.

Značajna financijska sredstva svake se godine ulažu u osposobljavanje radnika, a poglavito u specijalističko osposobljavanje i održavanje spremnosti letačkoga i kabinskog osoblja.

Ulaganja u školovanja (kn)	2009.	2008.	2007.
Operativno osoblje	9,038.224	12,741.691	11,037.487
Stopa promjene	-29%	15%	51%
Neoperativno osoblje	1,121.429	1,328.785	974.064
Stopa promjene	-16%	36%	-14%
Ukupno	10,159.653	14,070.477	12,011.551
Stopa promjene	-28%	17%	-1%

U pojedinim godinama, kad je to operativno nužno radi pripreme prihvata novih zrakoplova ili planiranog povećanja kapaciteta, ulaganja u operativna školovanja predstavljaju veoma značajne investicije.

Školovanje zaposlenika Croatia Airlines odvija se istodobno na tri razine: školovanje zaposlenika operativnih sektora, sektora tehnike i zaposlenika neoperativnih sektora.

Godina 2009. u Tehničkom školskom centru bila je obilježena aktivnom suradnjom s CCAA s ciljem premošćivanja nastalih problema u zrakoplovnoj regulativi, te provođenja korektivnih mjera proizašlih iz provedenih audita. Izmjena regulative nametnula je potrebu za školovanjem svih aviomehaničara i dijela inženjera za *Fuel Tank Safety level 2*, pa je u drugoj polovini 2009. godine realizirano više od 95pp potreba za školovanjem te vrste. Tijekom 2009. godine prema Ugovoru sa Shannon Aerospace, nastavljen je proces baznog školovanja mehaničara za stjecanje "A" dozvola prema PART 66 regulativi. U organizaciji Tehničkog školskog centra instruktori proizvođača Ultra Electronics Controls i Heatcon održali su školovanje za ANVS sustav na DHC-8 Q400, odnosno *Hot bonding* – popravak kompozita.

Školovanja kapetana i kopilota te školovanja na simulatoru za novi tip zrakoplova Q400 u floti Croatia Airlinesa, provodila je tijekom 2009. godine tvrtka *Flight Safety International*, a praktična se obuka odvijala u nekoliko europskih kompanija. Instruktori Croatia Airlines, ovlašteni za izvođenje programa školovanja na novom tipu zrakoplova, kontinuirano su tijekom godine educirali letačko osoblje kako bi se proces komercijalnog letenje nesmetano odvijao.

Kabinsko je osoblje sva propisana školovanja prošlo u Školskom centru Croatia Airlinesa u Zagrebu.

Proces edukacije zaposlenika Croatia Airlinesa oslanja se u prvom redu na interne resurse koji razumijevaju korištenje vlastitih ovlaštenih instruktorskih kadrova. Osim financijskih ušteda koje se tako ostvaruju, njegovanjem vlastitog *know-howa* postiže se manja ovisnost o vanjskim resursima te promiče kompanijska kultura i poslovna strategija.

Projektini tim za *E-learning*, sastavljen od predstavnika svih organizacijskih jedinica Školstva, izradio je projekt kojim su analizirani svi potrebni preduvjeti, financijska ulaganja, te pogodnosti uvođenja *E-learninga* upjeći proces školovanja. Projekt je upozorio na to da, uz određena financijska ulaganja, u budućnostipje potencijalne mogućnosti efikasnije i jeftinije edukacije uza značajno smanjenje gubitka efektivnih radnih sati.

Školovanja koja nije moguće realizirati unutar Školskog centra Croatia Airlinesa, jer za to neppje interni resursi, realiziraju se u Školskom centru IATA (Međunarodne udruge zračnih prijevoznika), a za određene kategorije školovanja angažiraju se vanjski stručnjaci koji provode *in-house* programe kojima može prisustvovati više ciljanih skupina zaposlenika.

Croatia Airlines, kao nacionalni prijevoznik Republike Hrvatske, unutar svoga Školskog centra organizira niz školovanja potrebnih putničkim i robnim agencijama za stjecanje IATA licencije, školovanja namijenjena zračnim lukama, špediterskim organizacijama, te zrakoplovnim kompanijama. U 2009. godini Croatia Airlines je školovao mnogo zaposlenika IATA akreditiranih agencija na području tarifa, *ticketinga* i zamjene karte, nekoliko stotina zaposlenika zračne luke Zagreb, Pula i Rijeka na području sigurnosti, te zaposlenike zračne luke Skoplje i drugih zrakoplovnih kompanija na području prijevoza opasnih roba.

Odgovornost prema zaposlenima

Radnici Društva po pravilu se zapošljavaju na neodređeno vrijeme, a na određeno vrijeme uglavnom se zapošljava dio kabinskog osoblja zbog povećanih potreba u ljetnoj sezoni. Zapošljavanjem na određeno vrijeme rješavaju se samo privremene zamjene ili popune za razdoblja velikih vršnih opterećenja ljudskih resursa na pojedinim područjima rada i procesima.

Naknade i potpore

Uz redovita primanja Društvo pruža radnicima različite povlastice. One se očituju preko osiguranja od nezgoda na radnome mjestu, isplate dodatka za topli obrok, isplata jubilarnih nagrada za vjernost kompaniji, isplate regresa, naknade troškova za prijevoz na posao, isplatu otpremnine prilikom odlaska radnika u mirovinu, potpore u slučaju smrti člana uže obitelji te potpore za neprekidno bolovanje dulje od 90 dana.

U slučajevima duljih bolovanja, teških bolesti i teškoga materijalnog stanja, Društvo nastoji pomoći radniku i njegovoj obitelji potporom za nabavu lijekova i troškove liječenja. Redovito se pomaže i djeci preminulih radnika mjesečnom potporom za vrijeme njihova redovitog školovanja.

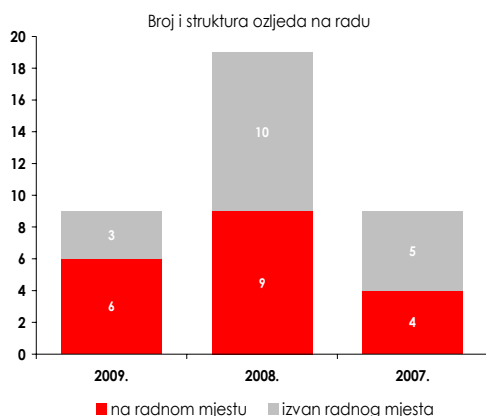
Zaštita na radu

Organizacija zaštite na radu i zaštite od požara propisana je internim pravilima Društva. Procjenom opasnosti određuju se mjere zaštite na radu koje se moraju dodatno provoditi, a posebice se odnose na radna mjesta s posebnim uvjetima rada, odnosno na radnike zaposlene na tim radnim mjestima, za što je izrađen sustav i kriteriji za redovito slanje na liječničke preglede.

Redovito se organizira i provodi osposobljavanje radnika za rad na siguran način te osnovno osposobljavanje radnika iz zaštite od požara za sve novozaposlene radnike. Prvi put provedeno je i osposobljavanje ovlaštenika poslodavca i neposrednih ovlaštenika poslodavca iz zaštite na radu.

Za sve strojeve, uređaje, opremu i instalacije u procesu rada, kao i za uređaje i instalacije koje služe za dojavu i gašenje požara, redovito se organiziraju i provode pregledi i ispitivanja. Sav opasan otpad iz procesa rada redovito se uklanja te se o tome vodi propisana evidencija, izvještaji i statistika. Provedeni su svi planirani interni nadzori organizacijskih cjelina, te nadzori nakon ozljede na radu.

Obavljen je redoviti inspekcijski nadzor inspektora zaštite od požara za zagrebačko područje, te nadzor inspektora iz zaštite na radu. Nadzori su prošli bez prigovora.

U 2009. godini bilo je ukupno devet ozljeda na radu (pet žena i četiri muškarca). Od toga se šest ozljeda dogodilo na mjestu obavljanja poslova i radnih zadataka, a tri su se ozljede dogodile pri dolasku ili odlasku s mjesta rada. Klasificirajući ozljede prema metodi AUVA, u 2009. godini bila je jedna teška ozljeda, dvije srednje teške ozljede i šest ozljeda lake prirode, a smrtnih slučajeva vezanih uz ozljede na radu i profesionalnih bolesti nije bilo.

Zaštita dostojanstva radnika

Radi zaštite dostojanstva zaposlenih, Društvo je odmah, čim su stvorene zakonske pretpostavke, imenovalo osobu koja je, osim Uprave, ovlaštena primati i rješavati pritužbe u vezi sa zaštitom dostojanstva radnika. Kako bi se osiguralo radno okruženje koje je slobodno od bilo kojeg ponašanja kojim bi se dostojanstvo radnika ugrozilo, postavljena su pravila postupanja u slučaju bilo kakvog oblika uznemiravanja ili neprimjerenog ponašanja. Sami postupci, kao i podaci iz postupaka nepovredivi su i tajni, a pokretanje postupka lako je i brzo dostupno svim radnicima preko kompanijskih intranet stranica.

Odnos radnika i Uprave Društva

U Društvu djeluje pet sindikata - Hrvatski sindikat prometnih pilota, Sindikat inženjera i tehničara u zrakoplovstvu, Samostalni strukovni sindikat aviomehaničara Hrvatske i Sindikat kabinskog osoblja zrakoplova, s kojima su za 2009. godinu bili sklopljeni kolektivni ugovori.

U 2009. godini potpisan je kolektivni sporazum sa Samostalnim strukovnim sindikatom aviomehaničara Hrvatske. Potkraj godine počeli su pregovori s jedinstvenim pregovaračkim odborom svih pet sindikata, jer kolektivni su sporazumi vrijedili do kraja godine.

U kompanijipppi i djeluje radničko vijeće, utemeljeno 2006. godine, koje ima devet članova. Preko radničkog vijeća, na način i po uvjetima kako to propisuje i Zakon o radu, radnici kompanije sudjeluju u odlučivanju o pitanjima u svezi s njihovim gospodarskim i socijalnim pravima i interesima.

Društvena odgovornost**Promet i turizam**

Croatia Airlines kao nacionalni zračni prijevoznik prepoznaje svoju društvenu odgovornost u povezivanju države zračnim putem, u inozemnome i domaćem prometu, ali i veliku ulogu u doprinosu razvoja hrvatskog turizma. Potrebama turističke privrede i turističkog razvoja kompanija se neprekidno prilagođava svojom mrežom izravnih letova na Zagreb kao glavni grad te na jadranska odredišta, u suradnji sa svojim zrakoplovnim partnerima i usklađivanjem s drugim oblicima transporta gdje god je to moguće.

Značajnu ulogu Društva u povezivanju domaćih zračnih odredišta i održavanju prometa unutar Hrvatske prepoznala je i Republika Hrvatska te je Vlada Republike Hrvatske potkraj 2006. godine donijela odluku o obvezi obavljanja domaćega linijskog zračnog prijevoza Croatia Airlines do 2011. godine.

Na temelju te odluke Društvu se nadoknađuje razlika neostvarenih prihoda u odnosu na troškove obavljanja domaćega linijskoga zračnog prijevoza iz sredstava državnog proračuna za pojedinu kalendarsku godinu u obliku subvencije za očuvanje prometne povezanosti regija - domaći linijski zračni prijevoz. Takva potpora regionalnom prometnom očuvanju usklađena je s odredbama i važećim propisima Europske unije.

Hrvatski brand

Kao dio svoje misije Croatia Airlines nastoji pridonijeti sveukupnom razvoju hrvatskog turizma i gospodarstva. Svjestan vrlo jake nacionalne identifikacije kod putnika,

Croatia Airlines u kabini zrakoplova poslužuje i promiče hrvatsku hranu i vina, a hrvatske prirodne ljepote, povijesne vrednote i kulturna zbivanja približavaju se tijekom leta putnicima preko *inflight magazina* i videosustava.

Kompanijski filmovi o ljepotama ekološki čistih i očuvanih otoka, podmorja, obale, nacionalnih parkova i ostalih hrvatskih krajeva svaki se dan prikazuju na mreži kompanijskih letova zrakoplova Airbus. Zastupljeni su i filmovi kojima se budi svijest o potrebi zaštite posebnih i ugroženih vrsta promidžbom projekta dobrih dupina u creskome i lošinjskom akvatoriju te filmskom pričom o lipicancima u đakovačkoj ergeli.

Redovite su promidžbe i sponzorstva mnogih kulturnih događaja koji pridonose unapređivanju hrvatskog turizma - Festival Juliana Rachlina i prijatelja, Dubrovačke ljetne igre, Festival dalmatinskih klapa Omiš, Udruga prijatelji šansone, kao i veoma važnih kulturnih i znanstvenih institucija. U 2009. godini Croatia Airlines sponzorirao je i Hrvatski paraolimpijski odbor, Sportske igre mladih, te niz manjih sportskih događanja, a s Hrvatskim olimpijskim odborom neprekidno i uspješno surađuje već dulji niz godina.

Pomoć zajednici

Croatia Airlines nastoji, kad je god to moguće, poduprijeti institucije kojima je potrebna humanitarna pomoć ili organiziraju humanitarne projekte, a daje i izravnu humanitarnu pomoć preko besplatnog prijevoza teškim bolesnicima, djeci ili ljudima u velikoj nevolji te sudjeluje u dobrotvornim akcijama darivanjem prijevoza te korištenjem usluga videosustava i *inflight magazina*.

Donacije u 2009. godini, između ostaloga, obuhvatile su donacije Mediteranskom institutu za istraživanje života, Zajednici žena *Katarina Zrinski*, Domu za djecu *Maslina*, kao i mnoge druge potpore športskim susretima i kulturnim projektima te potpore za pružanje medicinske pomoći teško bolesnoj djeci i invalidnim osobama.

Etičnost u poslovanju

Od 2002. godine u društvu postoji i djeluje povjerenstvo za praćenje provedbe Etičkog kodeksa. Njegova je svrha praćenje primjene odredbi Etičkog kodeksa u radu društva, pri čemu predlaže način rješavanja problema za svaku prijavu nepoštivanja ili kršenja prihvaćenih etičkih načela. Dužnost je povjerenstva i unapređivanje etičnog ponašanja i djelovanja u društvu te poticanje promjena i poboljšanja promicanjem etičkih vrijednosti u poslovanju, svakodnevnom radu i međuljudskim odnosima. Članovi etičkog povjerenstva biraju se iz redova zaposlenih u kompaniji.

Interne društvene aktivnosti

Unutar društva aktivno djeluje više različitih sportskih udruga koje se bave nogometom, skijanjem, planinarenjem, jedrenjem, košarkom i tenisom. Neka od njih postižu i značajne rezultate na međunarodnim natjecanjima u zrakoplovstvu i pridonose kvaliteti slobodnog vremena radnika.

Razvojna pozicija

Prevezavši na kraju 2009. godine 1,75 mln putnika, Croatia Airlines je ovom godinom dosegao ukupno prevezenih oko 20,4 mln putnika u cjelokupnom razvojnom razdoblju od 1993. godine. Ove veličine razvoja prometa govore o prosječnoj godišnjoj stopi rasta kompanije u navedenom razdoblju od oko 8,5pp.

Postojeća **mreža odredišta** u domaćemu, europskome i euromediteranskom prometu, koja je razvijana i održavana dugi niz godina, u 2009. godini obogaćena je uvođenjem novih odredišta Barcelona i Göteborg, a za 2010. godinu planira se novo odredište Atena te izravna linija Zagreb-Rim. Cilj je kompanije da se u idućih nekoliko godina mreža odredišta i dalje širi u prvom redu odredištima iz uže regije, ali i daljim europskim odredištima, stvarajući širu tržišnu bazu i nove uslužne proizvode paralelno s restrukturiranjem flotnih kapaciteta.

Obzori razvoja mreže ne zaustavljaju se na europskim odredištima, nego se razmišlja i razgovara s brojnim partnerima o boljem povezivanju s našim tržištem osobito zanimljivih odredišta u Americi i Kanadi. Tijekom 2007. godine počeli su pregovori s američkim partnerom United Airlinesom radi kvalitetnijeg otvaranja transfernih mogućnosti između Hrvatske i Sjeverne Amerike. Slijedom dogovorene suradnje, očekuje se u doglednoj budućnosti povezivanje zračnih luka Zagreb, Split i Dubrovnik s Washingtonom, Chicagom, San Franciscom i Los Angelesom preko sedam europskih gradova. Tako će kompanija omogućiti putnicima izravna putovanja iz Hrvatske u SAD sa samo jednim zaustavljanjem, na zajedničkim letovima pod oznakama oba partnera. *Code-share* sporazum još nije zaživio zbog zakonodavno-pravnih prepreka na državnoj razini, ali predstavlja bitan pozitivan korak u budućoj strategiji razvoja Croatia Airlinesa. U 2009. godini s radom je počela novoosnovana Agencija za civilno zrakoplovstvo, u čijoj je nadležnosti kontrola certifikata, operativnih licencija i primjene međunarodnih standarda za zračni promet te se očekuje operacionalizacija dogovorene suradnje.

Dosegavši veličinom prometa značenje vodećega zračnog prijevoznika u regiji, svoje **strateško određenje** Croatia Airlines je usmjerio prema poziciji regionalnog lidera te svojim srednjoročnim i dugoročnim vizijama planira širenje na jugoistok Europe, ostajući pritom i dalje orijentiran na Zračnu luku Zagreb kao čvorišnu zračnu luku. Strategijom prodora na tržište jugoistočne Europe Croatia Airlines usklađuje svoj razvojni ritam s gospodarskom strategijom Republike Hrvatske. Unatočppjanju konkurentskih potencijala i u drugim državama regije, Croatia Airlines ima objektivnu priliku za pozicioniranje kao lider u regiji. U tom smislu potrebno je osigurati dostatan stupanj sinergije na tržištu sa Zračnom lukom Zagreb u smislu budućega regionalnog prometnog čvorišta. Kao svoju veliku komparativnu prednost Društvo vrednuje pripadnost globalnoj udruzi zračnih prijevoznika Star Alliance, koja prevozi četvrtinu svjetskih putnika. Pridruženjem svjetskoj globalnoj udruzi zračnih prijevoznika u prvome se redu dugoročno očekuju sinergijski efekti udruživanja na prometne i financijske pokazatelje.

Svoj **poslovni model** Croatia Airlines modelira prema jakome mrežnome redovitom operatoru orijentiranome na jedan jak i prometno dobro povezan čvor u Zračnoj luci Zagreb. Postupnim smanjivanjem opsega i značenja izvanrednoga, *charter* prometa za ukupnu operaciju i poslovanje, kompanija premošćava problematiku gospodarske politike razvoja turizma, koja još ne podržava cjelogodišnji turizam u opsegu što odgovara planovima razvoja nacionalne kompanije. Stoga se ovakvim profiliranjem prometa kompanija štiti od sezonskih oscilacija koje su veoma jake na području

charter prometa te se sve više orijentira na promet koji poslovanje kompanije tijekom godine održava u stabilnosti, bez jakih sezonskih oscilacija.

Strategija mrežnog prometovanja ide u smjeru jasnog određenja primarnih, sekundarnih i tercijarnih ruta, odnosno domaćih i regionalnih ruta te istodobnog definiranja njihove specifične težine i optimizacije broja frekvencija.

Strategija segmentacije tržišta determinira domaći linijski zračni prijevoz, koji je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, kao izdvojeno tržište koje je u obavljanju prometa pod značajnom obvezom Croatia Airlines do 2011. godine. **Croatia Airlines je preuzeo obvezu obavljanja domaćeg prometa uz nadoknadu ostvarenih gubitaka sukladno praksi PSO2 u Europskoj uniji.** Nakon 2011. godine očekuje se raspisivanje tendera (na tri do pet godina), a Croatia Airlines će obaviti potrebne radnje radi ponovnog dobivanja koncesije. Nadalje, zbog strategije segmentacije odvajanjem neprofitabilnoga domaćeg prometa u sklopu programa državnih potpora, međunarodni redoviti zračni prijevoz postaje okosnica strategije profitabilnog rasta.

Tijekom 2008. godine **započela je zamjena flote kratkog doleta** primitkom u flotu, preko operativnog najma u trajanju od deset godina, prva dva zrakoplova Dash 8 - Q400 tvrtke Bombardier te otpuštanjem iz flote tri zrakoplova ATR. **Obnovu i razvoj flote** Croatia Airlines nastavio je primitkom druga dva Dash 8 - Q400 zrakoplova u lipnju 2009. godine, a u proljeće 2010. godine u flotu trebaju stići još dva zrakoplova Dasha 8 - Q400. **Unapređenjem strukture flote** Croatia Airlines stvara pretpostavke za optimizaciju primjene modela upravljanja prihodima, *pricing* modelima i modelima zaštite *bookinga*, kao i postupno dostizanje europskih standarda produktivnosti zrakoplova i goriva, kvalitete i točnosti prijevoza.

Ciljana struktura flote do 2014. godine predeterminirana je pretpostavljenim razvojnim uvjetima koji predviđaju ulazak Hrvatske u Europsku uniju tijekom 2012. godine uz očekivani pozitivni efekt na opseg zračnog prometa koji su do sada osjetile sve novopridružene članice Europske unije.

Struktura flote tako predviđa osam zrakoplova Airbus A319, dva zrakoplova Airbus A320 te 6 zrakoplova Q400, odnosno ukupni rast zrakoplova s 12 u 2009. na 16 u 2014. Godini. Ovaj planirani rast flote postavlja rast kapaciteta u sjedalima sa 1480 sjedala u 2009. godini na 1836 sjedala u 2014. godini, dakle povećanje kapaciteta od (24pp). Ovakva struktura flote omogućit će fleksibilnost i dinamičnost mrežnog planiranja i plasmana kapaciteta u optimalnom miksu različitih veličina zrakoplova, sukladno popunjenosti linija i vršnim opterećenjima mreže. Fleksibilnost u planiranju i plasmanu pak izravno uzrokuje kvalitetnije mogućnosti optimizacije mreže i prometa a tako i ostvarenih troškova u sustavu.

Također, strateški su kao značajne određene i smjernice na više područja optimizacije strukture flotnih kapaciteta – na području odnosa vlasništva i operativnog *leasinga*, na području smanjivanja udjela zrakoplova Airbus 320 u strukturi flote, na području ostvarivanja veće operativne i komercijalne efikasnosti na primarnim Star Alliance rutama zamjenom zrakoplova ATR42 zrakoplovom Q400 (MUC, VIE, ZRH), te na području optimizacije flote na rastućem tržištu jugoistočne Europe. Politika *Right sizinga*³ bitna je razvojna pretpostavka uspješnog provođenja strategije profitabilnog rasta.

² Public Service Obligation

³ Politika smanjivanja operativno nepovoljnog *gapa* kapaciteta flote (42-132-162) bazirane na zrakoplovima ATR kratkog doleta

Svaka od ovih odrednica na području upravljanja razvojem flotnih kapaciteta postavlja budući razvoj flote i strukture troškova u pravcu neminovnih optimizacija i rasta na najekonomičniji način.

Potvrda kvalitete zrakoplova Dash 8-Q400, između ostaloga, dolazi u broju dosad proizvedenih turboprop zrakoplova tog tipa, a riječ je o više od 650 proizvedenih letjelica te više od 13 milijuna sati leta na ovom tipu zrakoplova u svijetu. Oznaka 400 obilježje je najvećeg zrakoplova u obitelji (postoje još i verzije Q300 i Q200), čiji je kapacitet veći od 70 sjedala, a oznaka Q označava najsuvremeniju seriju razvijenu s ciljem maksimalnog smanjenja buke. Dizajn interijera Q400 pomak je prema većoj udobnosti poslovnoga i ekonomskog razreda, a istodobno i estetsko unapređenje izgleda putničke kabine. U novim zrakoplovima Croatia Airlines predstavlja i novi kompanijski dizajn. Dash 8-Q400 jedan je od ekološki najprihvatljivijih zrakoplova među svim putničkim zrakoplovima, a njegova je efikasnost u potrošnji goriva 30pp veća u odnosu na *jet* zrakoplove, što pridonosi smanjenju emisije štetnih plinova u atmosferu.

Unapređenje i proširenje poslovanja

Značajan razvojni korak za jednu od najvažnijih dodatnih djelatnosti kompanije jest i otvorenje **novoga hangarskog kapaciteta tijekom 2008. godine** u zagrebačkoj zračnoj luci, koji je smješten nasuprot pješčeg hangara Croatia Airlines. U 16 godina rada na održavanju zrakoplova kratkoga i srednjeg doleta

Croatia Airlines stekao je golemo iskustvo. Od 2001. godine, kad je dobio certifikat JAR 145 odnosno ovlaštenje za bazno i linijsko održavanje inozemnih zrakoplova, Croatia Airlines počeo je pružati usluge održavanja zrakoplova inozemnim kompanijama. Godine 2004. certifikat JAR 145 zamijenjen je certifikatom EASA Part 145 Agencije za zrakoplovnu sigurnost, koji predstavlja osnovni kriterij za pružanje usluga održavanja zrakoplova inozemnim kompanijama. Do kraja 2009. godine u tehničkom središtu Croatia Airlinesa obavljeno je 100 velikih pregleda na zrakoplovima različitih europskih avioprijevoznika od toga samo u 2009. godini 35 velikih pregleda. Tehnička stručnost snažno je pridonijela prepoznatljivosti Croatia Airlines kao sigurne kompanije. Najvažniji korisnik usluga tehničke podrške, odnosno održavanja zrakoplova jest Lufthansa Technik, koja iz godine u godinu temeljem ugovora povećava broj velikih pregleda (*C-checkova*) na zrakoplovima Airbus A319/320, koji se obavljaju u Zagrebu.

Croatia Airlines je sredinom 2008. godine počeo s **implementacijom informacijskih SAP sustava**. Ovaj projekt obuhvaća implementaciju SAP ERP poslovnog sustava i SAP SEM i BI/DWH krovnog sustava za planiranje i izvještavanje. Implementacija transakcijskog dijela sustava završena je potkraj 2009. godine, a implementacije BI/DWH dijela projekta očekuje se tijekom 2010. godine. Implementator - izvođač je S&T konzultantska kuća koja ima licencni ugovor sa SAP-om.

Izabranim SAP ERP rješenjem zamijenio se domaći transakcijski sustav Laus na području financija, računovodstva, nabavnog i prodajnog poslovanja. Područje planiranja i kontrolinga unaprijedit će se uvođenjem toga cjelovitoga krovnoga informatičkog rješenja koje će svojim funkcionalnostima zamijeniti dosadašnje sustave na ovim područjima razvijene u Microsoft Office alatima koji imaju svoja ograničenja što se već neko vrijeme osjećaju kao usko grlo daljnjeg razvoja kompanije. Stoga je uvođenje novoga i suvremenijega informacijskoga krovnog sustava ocijenjeno kao jedan od primarnih razvojnih ciljeva kompanije u idućem srednjoročnom razdoblju.

Očekuje se da će Croatia Airlines uvođenjem tog sustava povećati produktivnost, dobiti bolji uvid u poslovanje i potrebnu prilagodljivost za ubrzavanje ispunjenja

poslovnih strategija, kao i čvršću operativnu kontrolu svih aktivnosti usporedno s planiranjem i prilagođavanjem tržišnim i tehnološkim promjenama. Novi sustav će sa sobom donijeti i promjene u procesima, a tako i u potrebnoj organizaciji rada što će se u završnoj fazi projekta odraziti i na organizaciju i sistematizaciju rada kompanije. Ažurnija će i detaljnija informacija, pak, omogućiti upravi postavljanje sustava praćenja koji će omogućiti brže donošenje odluka te veću fleksibilnost u odlučivanju i provođenju promjena što će u idućem srednjoročnom razdoblju biti od prvenstvenog značenje za sve zrakoplovne subjekte izložene negativnom ciklusu razvoja zrakoplovne industrije.

Efekte uvođenja novog sustava u ovoj je fazi implementacije teško kvantificirati, ali zacijelo se neće odraziti na izravno smanjivanje troškova nego prije na **racionalnija ponašanja u procesima koji će biti standardizirani i transparentnije postavljeni preko SAP procedure evidentiranja**. Osim toga, ovi efekti mogu se očekivati tek poslije završetka svih faza projekta u 2011. godini.

Tijekom siječnja 2009. godine Croatia Airlines uspješno je prešao na Amadeus Altea modul, koji je dio **zajedničke informatičke platforme Star Alliance (CITP)**. Svoj bivši informatički sustav Croatia Airlines je počeo mijenjati zajedničkim informatičkom platformom Star Alliancea na području rezervacijskoga i distribucijskog sustava, čuvanja i dijeljenja te upravljanja podataka u travnju 2007. godine. CITP je strateški program usmjeren na to da se putnicima pruži bolja usluga, smanje distribucijski troškovi i uvelike poveća brzina kojom novi proizvodi dolaze na tržište. Razvio ju je Amadeus, dobavljač jednoga od najvećih rezervacijskih sustava u zračnom prijevozu.

S tradicionalnim sustavima podrške rezervacijama i distribuciji, troškovi se znatno umnogostručavaju na velikom broju sudionika u procesu koji upravljaju različitim dijelovima procesa rezervacija, tržišnih podjela (*code share* ugovori), FF Programa (programa Frequent Flyer) i procesa odlaska putnika (*check-in*, ukrcaj, prtljaga, upravljanje punjenjem zrakoplova). Umnogostručenje troškova u tradicionalnom sustavu upravljanja troškovima temelji se na potrebnim mnogostrukim jednokratnim međusobnim vezama između uključenih prijevoznika. Prelazak na novu *inventory* platformu omogućio je Croatia Airlinesu te ostalim aviokompanijama uključenim u projekt unapređenje prihodovnog (*yield*) potencijala, a za udругu Star Alliance to je korak naprijed u razvoju zajedničke platforme. Integracijom preko zajedničke IT platforme omogućava se smanjivanje troškova, ujednačavanje usluge širom alijanse prijevoznika i maksimiziranje njihovih udruženih potencijala.

Projekt je sada pri završetku prve faze pa u 2010. godini očekujemo migraciju i implementaciju novog sustava za izdavanje prijevoznih dokumenata čime bi ova faza projekta bila završena. Očekivane uštede od projekta implementacije CITP projekta u poslovanje Croatia Airlines na području smanjenja troškova distribucije temelje se na očekivanom ostvarivanju nižih rezervacijskih naknada u pojedinim kanalima distribucije (u prvom redu vlastite prodaje preko rezervacijskog sustava Amadeus).

Tijekom 2008. godine Croatia Airlines počeo je **projekt Revenue Integrity** u želji eliminiranja ili smanjivanja visine izgubljenih prihoda u procesu rezervacija. Uobičajeni i najčešći uzroci gubitka prihoda vezani uz proces rezervacija jesu rezervacije bez izdanih karata, neispravne klase knjiženja, nedopuštene kombinacije klasa, zlouporaba tarifnih pravila, blokiranje sjedala (upisivanjem lažnih imena), udvostručene rezervacije, promjene imena, suvišni segmenti (segmenti s neaktivnim statusom, dvostruki segmenti) te mnogi drugi. Kao rezultati takvih pojava u rezervacijskom sistemu pojavljuju se visoka razina *no-show* putnika i kasnih otkazivanja rezervacija, nepotrebni troškovi cateringa za *no-show* putnike, vezani GDS troškovi te blokiranje sjedala putnicima koji zaista žele putovati. Očekivalo se da

će se poboljšanja postići preko automatizacije kontrole rezervacija, efikasnijom uporabom GDS-a u procesu rezervacija redovitih putničkih kapaciteta, smanjenjem troškova distribucije, povećanjem faktora popunjenosti te prihoda na letovima uz mogućnost njihova preciznijeg planiranja. Za cjelovito upravljanje приходima izabran je alat Calidris za koji se ocijenilo da na bolji način kontrolira i oslobađa bazu kapaciteta na tržište, pruža veće (brojnije) mogućnosti u duljem vremenskom razdoblju za ponovnu rezervaciju te omogućava bolje upravljanje kapacitetima. Alat je implementiran i u punoj uporabi u procesu upravljanja rezervacijama.

Dana 1. ožujka 2009. godine **počeo je s radom Kontakt centar** koji je putnicima Croatia Airlinesa podrška od trenutka kad požele kupiti kartu pa sve do realizacije putovanja. To uključuje prodaju karata, rezervacije, informiranje putnika o redu letenja i o njegovim promjenama, kao i u slučaju neregularnosti u prometu, cijeni karte, proizvodima i uslugama, davanje informacija o internetskom *bookingu*, prodaju posebnih usluga kao što su putna osiguranja, akvizicija *co-branding* kartica i dodatnih usluga i proizvoda Croatia Airlinesa. Poslovi su Kontakt centra i preuzimanje poziva iz predstavnništva u neradno vrijeme predstavnništva, postprodajni servis, rješavanje potraživanja korisnika, korisničke informacije (opći uvjeti putovanja, EU regulativa, Montrealska konvencija) te ostale informacije u vezi s kompanijom.

U sklopu **e-commerce projekta** potkraj ožujka zaživjele su i prve *mService* usluge Croatia Airlinesa. Jedna od njih je usluga *free SMS* preko koje korisnici mogu slati besplatne SMS poruke u sklopu internetskih stranica Croatia Airlines. Poslije uspješne online kupnje zrakoplovne karte korisnici dobivaju pristup aplikaciji za slanje poruka bilo gdje i bilo kome u svijetu. Ako se odluče za uslugu, korisnici stječu pravo na slanje pet besplatnih SMS poruka. Druga je *mService* usluga SMS PNR info, namijenjena korisnicima koji zrakoplovne karte rezerviraju preko Kontakt centra Croatia Airlinesa, a omogućuje im primanje informacija o obavljenoj rezervaciji u obliku SMS poruka. Ta SMS poruka sadržava informacije kao što su npr. šifra rezervacije, šifra za bankomat PBZ-a, cijena karte, rok u kojem se karta treba preuzeti itd. Cilj je te usluge smanjenje broja ponovljenih poziva Kontakt centru zbog ponavljanja informacije.

Dio e-commerce projekta jest i uvođenje **Web Check-ina** u domaćim i inozemnim zračnim lukama. Korištenje *Web Check-ina* već je 2008. godine omogućeno u Amsterdamu, Bruxellesu, Parizu, Frankfurtu, Düsseldorfu, Münchenu, Londonu, Beču te Zagrebu, a u 2009. godini korištenje *Web Check-ina* omogućeno je i na zračnim lukama u Zürichu, Sarajevu, Skoplju, Podgorici, Rimu, Barceloni i Dubrovniku.

Unapređenje usluge u sklopu *e-commerce* projekta nastavljeno je uvođenjem automatskog informiranja putnika o promjenama u redu letenja, koje se odnose na njihovo putovanje. Putnici s kartama kupljenima na web stranici Croatia Airlinesa tom se uslugom informiraju o promjenama u redu letenja i to elektronskom i SMS porukom. Novost je i mogućnost kupnje zrakoplovne karte preko interneta deset mjeseci prije leta, a u ponudi su i letovi partnerskih kompanija.

U početku listopada 2009. godine počela je implementacija i školovanje pilotskih posada za **projekt Electronic Flight Bag (EFB)** uz nadzor Agencije za civilno zrakoplovstvo. Riječ je o informacijskom sustavu koji letačkim posadama pomaže u obavljanju svih aktivnosti u procesu upravljanja pojedinim letom i to tako da se te aktivnosti obavljaju sigurnije, brže, učinkovitije i s manje papira. EFB je razvijen u suradnji s Lufthansa Systemsom i njime će se izravno utjecati na smanjenje operativnih troškova i unapređenje učinkovitosti operativnih poslovnih procesa, a istodobno će pridonijeti još većoj razini sigurnosti letenja. Sustav olakšava procese

pripreme leta i upravljanja letačkom dokumentacijom, osigurava precizniji i brži izračun pretpoletnih performansi zrakoplova te razmjenu i integraciju svih potrebnih operativnih podataka na jednome mjestu – planove leta, meteorološke prognoze, obavijesti o stanju u zračnom prostoru, navigacijskim sredstvima, kompanijske informacije i drugo. Taj je projekt nastavak svih ostalih aktivnosti, koje je Croatia Airlines poduzeo s ciljem očuvanja okoliša, i to preko smanjene potrošnje goriva i emisije štetnih plinova, a omogućio je i drastično smanjenje potrošnje papira. Croatia Airlines je prva kompanija koja je na EFB platformu integrirala i sve vanjske informacijske sustave potrebne za cjelovitu pripremu letačkih posada. Ovim se projektom Croatia Airlines potvrdio kao vodeća tehnološka zrakoplovna kompanija u regiji. Konačna implementacija projekta trebala bi završiti tijekom 2010. godine.

Obljetnice i priznanja

Dana 7. kolovoza 2009. godine Croatia Airlines proslavio je 20. godišnjicu pobjeđivanja te su u povodu dvadesetog rođendana nagrađivani i putnici i mnogi zaposlenici.

U ožujku 2009. godine FlyOnLine Club, posebni program nagrađivanja korisnika internetskih usluga Croatia Airlinesa, obilježio je treću obljetnicu rada.

Dana 28. travnja 2009. godine navršena je deseta obljetnica komercijalne suradnje u putničkom prijevozu između Croatia Airlinesa i Lufthanse.

Godine 2009. navršila se peta obljetnica članstva Croatia Airlinesa u udruzi Star Alliance kao regionalnog člana. U lipnju 2009. godine prihvaćana je aplikacija Croatia Airlinesa u punopravno članstvo udruge Star Alliance⁴. Star Alliance mijenja poslovnu strukturu u skladu s planovima širenja udruge te razvojnim potrebama kompanija u članstvu. Prestaje vrijediti regionalni koncept te je Croatia Airlines s 1. siječnja 2010. godine postao punopravni član udruge bez dodatnih troškova i uvjeta.

Dana 16. listopada u Dubrovniku je održana Skupština predsjednika Europske udruge zračnih prijevoznika (AEA) kako bi razmotrili aktualno stanje u zrakoplovnoj industriji i pronašli odgovore na aktualnu krizu, koja je rezultirala smanjenjem prometa i prihoda te uništila profitabilnost sektora. Domaćin skupštine bio je Ivan Mišetić, glavni direktor Croatia Airlinesa, koji je 1. siječnja 2009. godine preuzeo dužnost predsjednika Europske udruge zračnih prijevoznika za 2009. godinu.

Zaštita okoliša

Zračni je promet značajan čimbenik razvoja ukupnoga svjetskoga gospodarstva, ali istodobno pridonosi i globalnim klimatskim promjenama emisijom stakleničkih plinova te utječe na okoliš generiranjem buke, korištenjem neobnovljivih izvora energije te manjim dijelom i stvaranjem otpada.

Zbog očekivanoga dugoročnoga rasta prometa, popraćenoga rastom emisija ugljičnog dioksida i njegovog utjecaja na globalno zatopljenje, uključivanje zračnog prometa u program smanjenja emisija predviđeno je već pri definiranju Sporazuma iz Kyota. Proces je završio u 2008. godini donošenjem konačne regulative o uključivanju u Europsku shemu trgovanja emisijama (EU ETS) svih zrakoplovnih tvrtki koje lete na području Europske unije te svih onih koje lete u zračne luke u Europskoj uniji i iz njih.

⁴ Udruga Star Alliance osnovana je 1997. godine kao prva istinski globalna zrakoplovna udruga, koja putnicima omogućuje pristup odredištima u cijelom svijetu. Ima 26 članova, a u sljedeće dvije godine očekuje se ulazak Aegean Airlinesa, Air Indije i TAM Airlinesa. Prijevoznici u članstvu Star Alliancea lete s ukupno 3740 zrakoplova i na godinu prevezu oko 586 mln putnika. Mreža odredišta sastoji se od 1077 zračnih luka u 175 država, a putnicima se na dan nudi 19.700 letova.

Iako zrakoplovne tvrtke počinju sudjelovati plaćanjem emisija u EU ETS-u 2012. godine, kompleksne i opsežne pripreme za sudjelovanje trebale su se napraviti već u 2009. godini, a sustavno praćenje goriva, emisija CO₂ i tonskih kilometara kao tržišnog *benchmarkinga* treba se verificirati već za 2010. godinu.

Kao globalna industrija, zrakoplovna industrija također aktivno zagovara uspostavljanje globalnog ETS-a kao jedinog rješenja koje može donijeti ostvarenje globalnih ciljeva redukcije emisija zrakoplovstva i eliminirati situaciju neravnopravne tržišne utakmice u koju mogu doći zrakoplovne tvrtke s područja Europske unije u slučaju nepostizanja globalnog dogovora.

Zbog važnosti utjecaja i financijske visine uvođenja tih ekonomskih mjera na njihovo poslovanje, zrakoplovne su se tvrtke aktivno uključile u kreiranje regulative preko ICAO-a, organizacije Ujedinjenih naroda koja skrbi o civilnom zrakoplovstvu, ali i preko IATA-e kao svjetskog udruženja zračnih prijevoznika i AEA-e kao udruge europskih zrakoplovnih prijevoznika.

AEA, udruga europskih zrakoplovnih prijevoznika, donijela je program preporučenih mjera za smanjenje emisija štetnih plinova zrakoplovstva⁵, koji je zasnovan na četiri osnovna stupa – daljnjemu tehnološkom napretku kroz znanstveno-istraživački rad, unapređenju infrastrukture, operativnim mjerama (bolja regulacija zračnog prometa, optimalni izbor ruta, smanjivanje kruženja iznad zračnih luka, jedinstveno europsko nebo čijom implementacijom se namjerava smanjiti emisija CO₂ za 12pp) te ekonomskim instrumentima ETS-a (na osnovi ponude i potražnje pribavljat će se manjak ili prodavati višak prava na emisije u odnosu na potrebe i definirana prava kompanije).

Croatia Airlines je kao član stručnih grupa AEA aktivno sudjelovao u procesu dizajniranja elemenata ETS-a specifičnih za zrakoplovne tvrtke te je sukladno odredbama odnosno regulative tijekom 2009. godine napravio propisane nužne pripreme za uključivanje u EU ETS.

Budući da Republika Hrvatska još nije formalna članica Europske unije, slijedom utvrđenih EU ETS pravila Europska je komisija Croatia Airlinesu za potrebe administriranja sudjelovanja u EU ETS-u dodijelila kao nadležne vlasti German Emissions Trading Authorities (DEHST) pri Njemačkoj federalnoj agenciji za zaštitu okoliša.

Sukladno EU ETS regulativi te zahtjevima nadležnih vlasti, Croatia Airlines je dizajnirao kompanijski ETS sustav za praćenje i mjerenje CO₂ emisija i tonskih kilometara u zahtjevanom roku i podnio monitoring planove na odobrenje nadležnim vlastima do 31. kolovoza te za njih dobio pravodobno odobrenje nadležnih vlasti.

U roku je slijedila implementacija kompanijskog EU ETS sustava do kraja 2009. godine te je 1. siječnja 2010. godine, sukladno regulativi, počeo službeni kontinuirani monitoring CO₂ emisija i tonskih kilometara radi verificiranog izvješćivanja unutar EU ETS pravila te kao podloga za poduzimanje kompanijskih mjera za smanjivanje emisija.

Croatia Airlines je sudjelovao i u aktivnostima usklađivanja i primjene Europske regulative u vezi s globalnim klimatskim promjenama i Sporazumom iz Kyota za zračni promet u Republici Hrvatskoj. Isto tako kontinuirano sudjeluje u primjeni cjelokupne okolišne regulative i one održivog razvitka u zemlji u usklađivanju s istovjetnom Europskom regulativom, koja se odnosi na zračni prijevoz i kompaniju općenito, kao i

⁵ Emissions Containment Policy of the European Aviation Industry

na unapređenju tehnologije i procedura te postupaka koji smanjuju negativne utjecaje na okolinu.

Većina aktivnosti u zaštiti okoliša usmjerena je na područje smanjenja potrošnje goriva, reduciranja emisija štetnih plinova, poglavito ugljičnog dioksida (CO₂) te smanjenje razine buke pri slijetanju i polijetanju zrakoplova. Primjenjuju se i procedure smanjene snage motora pri polijetanju, čime se, osim produženja dugovječnosti motora, u toj fazi leta postiže ušteda u potrošnji goriva i emisiji CO₂. Uporabom programa za planiranje leta i Fuel Cost Indexa utvrđuje se optimalan plan leta glede potrošnje goriva. Uvođenjem Flight Data Monitoring sustava omogućen je nadzor nad intenzitetom buke svakog leta, koji je nužan zbog sve zahtjevnije regulative na zagušenome europskom nebu.

Sudjelovanje kompanije u EU ETS-u, osim utjecaja u operativnome i širem kompanijskom smislu poslovanja, imat će i financijski odraz u kontinuirano povećanim novim troškovima.

Poslovno okruženje i rizici poslovanja

Okruženje u Hrvatskoj

Hrvatsko je gospodarstvo u 2009. godini obilježio pad bruto domaćeg proizvoda koji je, prema procjeni, realno manji za 5,8pp u odnosu na 2008. godinu. Obujam industrijske proizvodnje niži je, u odnosu na 2008., za relativno visokih 9,2pp. Prosječna godišnja inflacija iznosila je 2,4pp. Tijekom godine stalno jeppjao visoki deficit platne bilance kao i visoki inozemni dug.

Turizam u 2009. godini bilježi pad broja turista na ukupnoj razini od 2,9pp u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom sezone u Hrvatskoj je boravilo 10,9 milijuna turista, a ostvareno je 56,3 milijuna noćenja, odnosno 1,4pp manje nego tijekom 2008. godine. Najznačajniji strani turisti s najviše noćenja jesu turisti iz Njemačke, Slovenije, Italije, Austrije i Češke.

Promet zrakoplova u hrvatskim zračnim lukama u 2009. godini smanjio se za 3,6pp, a promet putnika za 5,81pp. Od zabilježenih 4,9 mln putnika u zračnim lukama, Croatia Airlines prevezao je 1,75 mln putnika, prevezavši tako 36pp ukupnih putnika u hrvatskim zračnim lukama.

U redovitome zračnom prometu prometovalo je 30 inozemnih prijevoznika (od toga 16 u mrežnome modelu poslovanja te 14 *low cost* prijevoznika), što je 17pp manje nego 2008. godine, iz 58 odredišta (+21pp) sa 399 letova u vršnim tjednima prometovanja. U *charter* prometu letjelo je 16 inozemnih prijevoznika (-57pp) iz 34 europska odredišta (-5pp) sa 45 letova u vršnim tjednima prometovanja. S obzirom na udio putnika koje lete niskotarifnim kompanijama, u Zračnoj luci Zagreb zabilježeno ih je 10pp, Puli 19pp, Dubrovniku 22pp, Splitu 33pp te u Zadru 69pp.

Kao hrvatska kompanija koja nosi značajan izvozni potencijal što je u središtu strateškog određenja cijeloga gospodarstva, Društvo istupa na međunarodno tržište pod utjecajem nepovoljnih faktora domaćeg tržišta i domaćih monopolskih utjecaja ugrađenih u *inpute* i cijenu sustava. To kompaniji često otežava položaj u odnosu na velike konkurentne sustave koji istim faktorima ili nisu opterećeni ili su znatno fleksibilniji u snošenju ovog tereta zbog svoje veličine i financijske snage. Stoga se proces približavanja EU i izjednačavanja vanjskih i domaćih polaznih uvjeta poslovanja ocjenjuje kao veoma važan za kompaniju u njeziom daljnjem rastu.

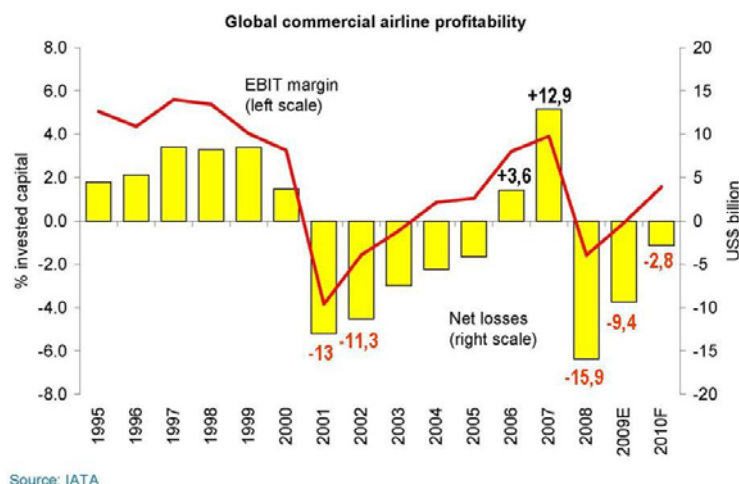
U rujnu 2009. godine Europska agencija za zrakoplovnu sigurnost (EASA) provela je nadzor hrvatske Agencije za civilno zrakoplovstvo, a preliminarni izvještaj obavljenog nadzora pokazuje važan pozitivan iskorak i napredak hrvatskih zrakoplovnih vlasti u otklanjanju nedostataka, što je veoma važno i zbog pregovaračkog procesa Hrvatske s Europskom unijom. Agencija kao novoosnovani regulator na hrvatskome zrakoplovnom tržištu omogućit će, pošto bude u punoj legislativnoj funkciji, rješavanje brojnih problema i poremećenih ekonomskih odnosa između uključenih industrijskih subjekata, a od nje se očekuje veliki doprinos na području transparentnosti poslovanja kako cijele industrije, tako i pojedinih aktera na tržištu.

Pad potražnje kao posljedica globalne krize i teškog stanja zrakoplovne industrije obilježava poslovanje Croatia Airlinesa. Poslovni rezultati Croatia Airlinesa dodatno su opterećeni i ograničenim kapacitetom za daljnje zaduživanje, kontinuiranim umanjenjem isplata potpora za održavanje neprofitabilnoga domaćeg prometa te utjecajima kraće turističke sezone i neizvjesnosti vremena početka oporavka tržišta.

Međunarodno okruženje

Zrakoplovna industrija proživljava jednu od najtežih godina u povijesti međunarodnoga zračnog prijevoza. Prema podacima Međunarodnog udruženja avioprijevoznika IATA, međunarodni putnički zračni promet zabilježio je u 2009. godini najveći pad od Drugoga svjetskog rata, a što se tiče potražnje, 2009. godina bit će upisana u povijesne knjige kao najgora godina koju je industrija doživjela. Potražnja u putničkome zračnom prometu pala je za 3,5pp, sa stopom prosječne popunjenosti zrakoplova od 75,6pp. Teretni zračni promet pao je za 10,1pp u odnosu na 2008. godinu sa stopom popunjenosti od 49,1pp

Profitabilnost svjetskog zrakoplovstva

AEA je objavila poražavajuće podatke o posljedicama krize u Europi, prema kojima su europske aviokompanije u 2009. godini prevezle 20,000.000 putnika manje, odnosno ostvarile pad putničkih kilometara od 4,5pp, izgubljeno je 35.000 radnih mjesta, a očekuje se da će se ugasiti još 60.000 radnih mjesta. Problem je i to što teške posljedice krize za zrakoplovstvo nisu prepoznali svi sudionici u zrakoplovnom lancu, pa čak ni svi zakonodavci. Zračne luke i kontrola letenja podižu cijene svojih usluga, što bi i u najboljim vremenima bio teško podnošljiv teret. Prvi put u povijesti sve europske zrakoplovne tvrtke ostvaruju gubitke, a istodobno zračne luke nastavljaju ostvarivati rekordne profite. Zrakoplovne vlasti pozvane su da požure s implementacijom pjeće legislative koja bi omogućila umjerenije cijene kontrole letenja, aerodromskih pristojbi i naknada za osiguranje. AEA se posebice zalaže za zamrzavanje pristojbi zračnih luka i kontrole letenja tijekom krize.

Kako bi ublažila teške uvjete u kojima se odvija zračni promet i poslovanje aviokompanija, Europska je komisija na traženje europskih zračnih kompanija privremeno zamrzнула propis o obaveznom korištenju vremena za određenu kompaniju za slijetanje i uzlijetanje iz zračne luke te na upotrebu infrastrukture zračne luke u određenom dijelu dana. Tom se mjerom spriječilo da zrakoplovne kompanije moraju letjeti i stvarati gubitke samo da bi zadržale svoje povijesno stečene kapacitete u zračnim lukama. Ta je mjera je do sada bila privremena i odnosila se na ljetnu sezonu 2009. godine i kompanijama je omogućila smanjenje kapaciteta bez rizika da će izgubiti svoja prava u zračnim lukama. U takvim uvjetima poslovanja aviokompanije su diljem Europe nastojale smanjiti broj ruta i učestalost usluga zbog pada potražnje, a radi smanjenja ukupnih gubitaka. Problem je i to što teške posljedice krize za zrakoplovstvo nisu prepoznali svi sudionici u zrakoplovnom lancu, pa čak ni svi zakonodavci.

Globalnoj zrakoplovnoj industriji bit će potrebno najmanje tri godine da bi se oporavila od pada putničkog prometa uzrokovanoga najgorom recesijom tog sektora u posljednjih šest desetljeća. Posljedice krize osjećat će se još godinama. Težinu krize najbolje oslikava podatak da je u posljednjem desetljeću svjetska avioindustrija imala 49 milijardi dolara gubitka, a dobit u prethodna tri desetljeća (1970. – 1999.) iznosila je 42 milijarde dolara.

Rizici poslovanja

Croatia Airlines je u svom poslovanju izložen promjenjivim utjecajima s domaćega i vanjskog tržišta te globalnoj recesiji. Među najrizičnije čimbenike poslovanja kompanije ubrajaju se očekivana kretanja na prodajnom tržištu koje je u recesiji, kretanja na tržištima goriva i kretanje kamatnih stopa.

Recesija i svjetska gospodarska kriza

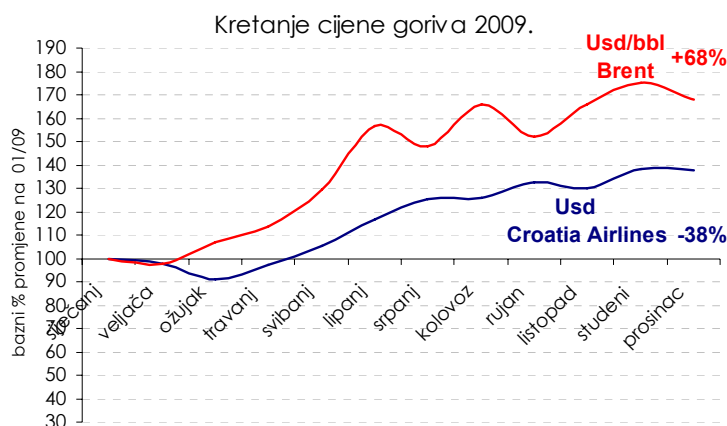
Kraj 2008. godine obilježilo je usporavanje rasta svjetskoga gospodarstva, a stanje najvećih svjetskih gospodarstava tijekom 2009. godine pogoršavalo se brže nego što su vodeći ekonomisti predviđali. Godina 2009. donijela je veliki broj stečaja i gubitaka radnih mjesta te porast zaduženosti. I gospodarstvo u Hrvatskoj nastavilo se suočavati s ekonomskom krizom i recesijom. Pad BDP-a za 2009. godinu procijenjen je na oko 5,8pp. Pri tome je stanje avioindustrije osobito teško. Prema procjenama IATA-e, svjetska je avioindustrija 2009. godinu završila s gubicima od 9,4 milijardi američkih dolara. Za razliku od 2008. godine, kad je gubitak bio posljedica velikog rasta cijena goriva, gubitak u 2009. godini nastao je kao posljedica globalne krize te zbog naslijeđenih gubitaka iz prethodne godine.

Croatia Airlines nije ostao imun na tržišna kretanja i dijeli sudbinu zrakoplovne industrije, a prelijevanje negativnih globalnih efekata osobito je izraženo preko smanjenja potražnje te pada putničkoga i robnog prometa. Kompanija je tijekom 2009. godine intenzivno radila na racionalizaciji svih poslovnih područja kako bi ublažila negativne efekte na najmanju moguću mjeru. Croatia Airlines je tijekom godine izradio dva rebalansa plana poslovanja kako bi ublažilo negativne posljedice krize. Racionalizacija poslovanja u 2009. godini temeljila se na odustajanju od investicija koje nisu izravno vezane uz *core business* i letenje, održavanje i operiranje zrakoplova te razinu zajamčene sigurnosti. Programom mjera štednje, koji je sukladan provedenom vladinom programu mjera štednje, osim ušteda na investicijama, Croatia Airlines planirao je i ostvario uštede na plaćama *managementa* tvrtke i racionalizaciji troškova letenja, ali uza zadržavanje visoke razine sigurnosti operacije.

Gorivo

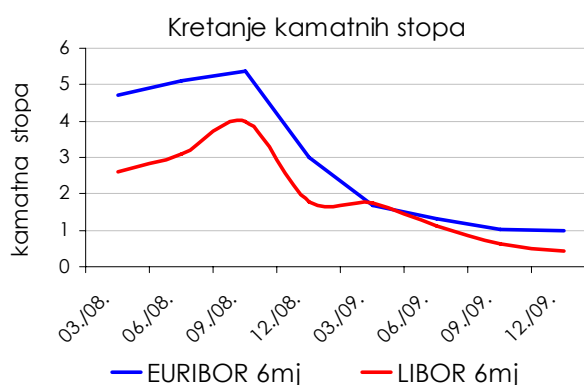
Cijena mlaznoga goriva na tržištu je u proteklim godinama izrazito volatilna. Dok je u 2008. godini dostizala svoje maksimalne vrijednosti, u početku 2009. godine, s obzirom na globalnu gospodarsku situaciju i ulaskom sve većeg broja zemalja u recesiju, a posljedično i padom potražnje nafte, cijene su nafte u prvom tromjesečju 2009. godine bile najniže u posljednjih pet godina. U drugome i trećem tromjesečju 2009. godine cijene nafte ponovno rastu, a i u kolovozu dosegnule su razinu iznad 70 dolara po barelu, u rujnu se zadržale na prosječnoj mjesečnoj razini od oko 67 dolara po barelu, a na kraju godine porasle na 74 dolara po barelu.

Prosječna cijena po kojoj je Croatia Airlines nabavljao gorivo u 2009. godini iznosila je 606 USD/t, što je za 99 USD/t niže od planske cijene za 2009. godinu, koja je uključivala veći rizik promjene cijena goriva od ostvarenoga. Trošak goriva u 2009. godini iznosi 202 mln kn, što je 24pp manje od plana i 43pp manje u odnosu na 2008. godinu.

Kamatni rizik

Društvo je preuzimanjem većine dugoročnih kredita s varijabilnom kamatnom stopom izloženo i kamatnom riziku. Godinu 2009. karakterizirao je nastavak pada kamatnih stopa na financijskom tržištu te su ostvareni troškovi kamata Croatia Airlinesa manji i u odnosu na plan i na ostvarenje u 2008. godini.

Rizici novčanog tijeka

Društvo upravlja rizikom likvidnosti redovitim praćenjem dospjeća obveza te održavanjem odgovarajućih i dostatnih iznosa gotova novca i pologa za pokriće dospjelih novčanih izdataka. Na novčani tijek u ovom razdoblju negativno je djelovalo smanjenje priljeva sredstava iz osnovne djelatnosti, a pozitivan je utjecaj na novčani tijek ostvaren stagnacijom investicijskih ulaganja koja ne utječu na sigurnost operacije. S obzirom na to da je opseg recesijskih utjecaja uzrokovao smanjenje operativnih prihoda od 284 mln kn i izravno utjecao na očekivani novčani tijek priljeva, manji problemi u likvidnosti pojavili su se u početku ljeta, a premošćeni su kratkoročnim kreditom od 4 mln eura, koji je vraćen zaključno s 2.11.2009. godine.

U zadnjem kvartalu 2009. godine zatvoreni su kratkoročni krediti prema PBZ-u u ukupnom iznosu od 8,6 mln eura dugoročnim kreditom kod iste banke, a ostatak sredstava po dugoročnom kreditu korišten je za podmirenje kratkoročnih tekućih obveza.

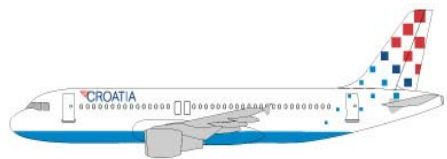
Valutni rizik

Riziku negativnog utjecaja promjene valutnih tečajeva u odnosu na kunu Društvo je najizloženije preko preuzimanja dugoročnih kredita i financiranja najmova zrakoplova, većim dijelom denominiranih u eurima. Društvo tu izloženost prebija приходima od prodaje karata u inozemstvu, kojima ostvaruje dostatne valutne priljeve za pokriće otplate dugova. U lipnju 2009. godine društvo je potpisalo 23 *forward* ugovora s PBZ-om u ukupnom iznosu od 9,5 mln američkih dolara, s dospjećem dvaput na mjesec, zaključno do lipnja 2010. godine.

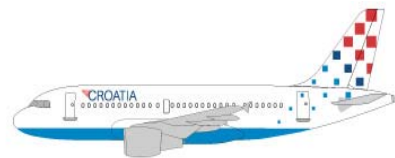
Flota i kapaciteti

Croatia Airlines je od početka godine prometovao flotom od ukupno 10 zrakoplova: osam zrakoplova Airbus, od čega dva u operativnom najmu, te dva zrakoplova Q-400 u operativnom najmu. U lipnju floti su se priključili treći i četvrti zrakoplov Q-400, što ukupno predstavlja kapacitet flote Croatia Airlines aod 1.480 raspoloživih sjedala. Uključenjem trećega i četvrtog zrakoplova Q-400 Croatia Airlines je nastavio projekt obnove flote kratkoga doleta, koji će biti završen sljedeće godine uključenjem još dva turboprop zrakoplova tog tipa.

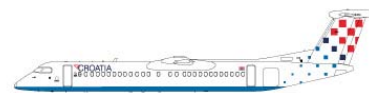
A 320 – 4 zrakoplova
zrakoplov ima 162 sjedala – ukupno 648 sjedala

A 319 – 4 zrakoplova
zrakoplov ima 132 sjedala – ukupno 528 sjedala

Q 400 – 4 zrakoplova
zrakoplov ima 76 sjedala – ukupno 304 sjedala

Nalet od 33.515 blok sati zrakoplovi Croatia Airlinesa ostvarili su sa 25.383 letova, što je pad naleta za 2pp u odnosu na prethodnu 2008. godinu.

Zrakoplovi Dash 8-Q400 pridružili su se floti Croatia Airlinesa u svibnju 2008. godine, kad je stigao prvi zrakoplov kanadskog proizvođača Bombardier Aerospace te drugi zrakoplov u srpnju 2008. godine, a treći i četvrti zrakoplov Dash 8-Q400 isporučeni su u lipnju 2009.

Tijekom promatranog razdoblja Croatia Airlines je *ad hoc* unajmio zrakoplove koji su operativno odletjeli ukupno 34 letova za pokrivanje reda letenja u izvanrednim situacijama kao što su različiti poremećaji u prometu, popravci zrakoplova i sl.

U razdoblju od 22. svibnja do 30. lipnja 2009. godine preko tzv. *wet leasea* (uključuje najam zrakoplova i posade) Croatia Airlines je unajmio zrakoplov CRJ 200 slovenskog Adria Airwaysa s putničkom konfiguracijom od 48 sjedala kako bi premostio razdoblje do dolaska dva nova zrakoplova Q-400.

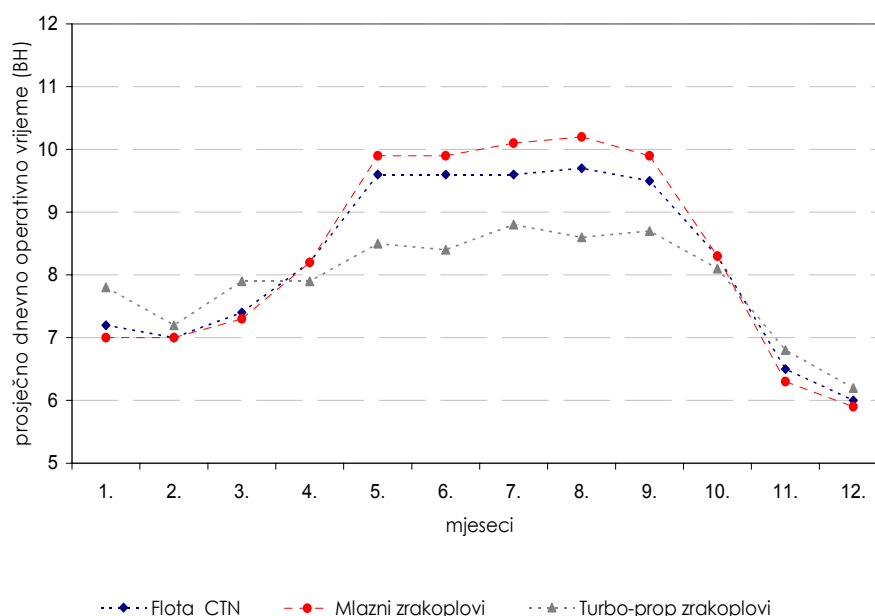
Iskorištenost flote

tip zrakoplova	Ø broj zrakoplova	Ø dnevno vrijeme operacije (BH)	rast iskorištenosti 09./08.
Airbus A320	4	8,2	-8%
Airbus A319	4	8,6	-7%
Q-400	3,05	7,9	-5%
UKUPNO	11,05	8,2	-8%

Flota Croatia Airlinesa ostvarila je prosječno u 2009. godini 3.021 blok sat po zrakoplovu, što je **smanjenje iskorištenosti za 8pp** u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Smanjenje iskorištenosti rezultat je kako provedenih redukcija u redu letenja, tako i povećanja broja zrakoplova.

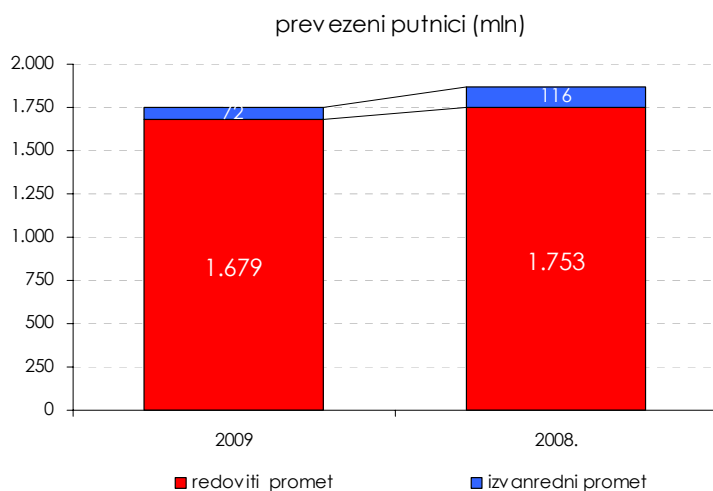
Prosječan broj zrakoplova na razini cijele godine, ostvaren sa 11,05 zrakoplova, za 4pp veći je od ostvarenoga prošlogodišnjeg prosjeka. Prosjek je povećan zbog obnove flote sa dva zrakoplova Dash 8-Q400 u lipnju 2009. te otpuštanja preostala dva zrakoplova ATR potkraj listopada prošle godine. Raspoloživi sjedalo-kilometri (ASKM) u 2009. godini smanjeni su za 4pp, a ostvareni putnički kilometri smanjeni su za 9pp.

Iskorištenost flote CTN po mjesecima

Tržište

Kao posljedica recesije koja je zahvatila cjelokupnu industriju zračnog prometa, 2009. godinu u poslovanju Croatia Airlines karakterizira pad broja putnika i prihoda. Financijski prodajni rezultati za 2009. godinu govore o padu prodaje redovitog prometa na domaćem tržištu unutar Hrvatske za 9pp te padu međunarodne prodaje redovitog prometa od 7pp u odnosu na prethodnu godinu. Recesijska kretanja na tržištu, koja su uzrokovala pad financijskih prodajnih rezultata odrazila su se kako na smanjenje broja prevezenih putnika, tako i na smanjenje ostvarenih prosječnih tarifa.

Broj se putnika ukupno smanjio za 6pp u odnosu na prethodnu godinu.

U domaćemu redovitom prometu broj je putnika smanjen za 9pp, a u međunarodnome putničkom prometu za 2pp.

U izvanrednom, **charter prometu**, prevezeno je oko 71,6 tisuća putnika, što je 38pp manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U skladu s većom orijentacijom poslovanja

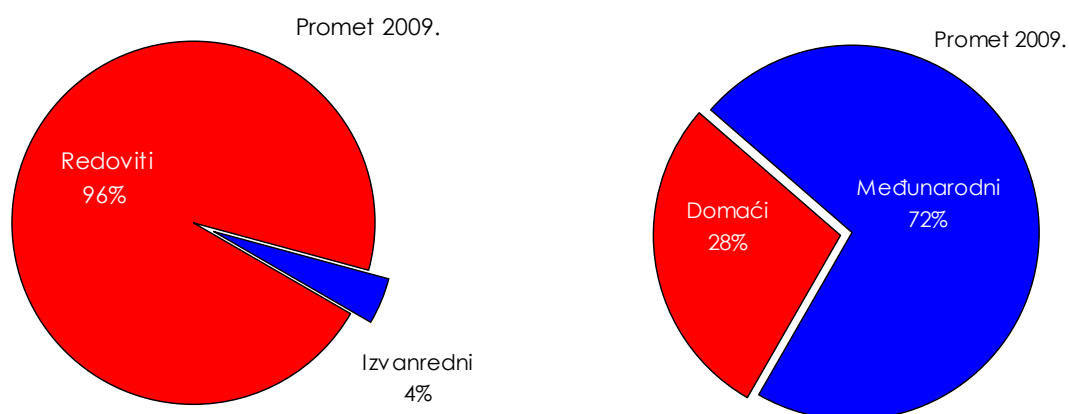
kompanije na redoviti promet, **charter** promet u promatranom razdoblju tvori tek 4pp ukupnog prometa.

Putnički kilometri članica AEA udruženja (Association of European Airlines), čiji je kompanija član i čiji su zbrojni rezultati dobar vanjski faktor usporedbe i mjerenja ostvarenih pokazatelja redovnog prometa, pali su prosječno za 4,3pp. Croatia Airlines ostvario je pad putničkih kilometara u redovitom prometu od 5pp, ponuđeni kapaciteti mjereni sjedalo-kilometrima na razini su prethodne godine, a prosjek članica AEA bio je pad od 4pp. To zadržavanje ponude kapaciteta na razini prošle godine rezultiralo je, u uvjetima pada prometa, padom ostvarenoga putničkog faktora popunjenosti (PLF) za 3,7pp, a grupacija AEA u uvjetima smanjenja kapaciteta ostvarila je pad po manjoj prosječnoj stopi od 0,3pp.

Tržišna recesijska kretanja odrazila su se i na promet teretom. U ovom razdoblju prijevoz **tereta ostvaruje pad u tonama od 16,4pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine**. Za prijevoz tereta Croatia Airlines je imao ugovorenu suradnju s vanjskim robnim agentom Cargo Counts, koji je preuzeo na sebe distribuciju i *management* prodaje te održavanje vanjske prodajne mreže. U 2009. godini predmetni ugovor preuzela je Lufthansa Cargo, u čijem je vlasništvu bio i robni agent Cargo Counts, kojega je Lufthansa Cargo, zbog promjene organizacijskog ustroja, ugasila u početku 2009. godine. Sredinom rujna potpisan je novi ugovor izravno s prodajnim agentom Lufthansa Cargo.

PLF⁶ ukupnoga putničkog prometa od **61,4pp** pao je za 3,8pp, a WLF⁷ od **51,1pp** niži je za 3,6pp u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. **Prevezenih 1,750.874 putnika ili 6pp manje** ostvareno je prijevozom 491.519 putnika u domaćem redovitom prometu, 1.187.748 putnika u međunarodnome redovitom prometu i 71.607 putnika u *charter* prometu.

U 2009. godini Croatia Airlines izravno je povezivao osam odredišta u domaćemu redovitom prometu te 18 odredišta u međunarodnom-euromediteranskom prometu. Svoju mrežu odredišta Croatia Airlines razvijao je uz pomoć pjećih komercijalnim suradnji s članicama Star Alliancea - Lufthansa, Austrian Airlines, TAP Portugal, SAS, Swiss, Turkish Airlines. U učvršćivanju tržišne pozicije koristi se svim komparativne prednostima članstva u udruzi. Croatia Airlines je u 2009. godini u redovitome i *charter* prometu te komercijalnom suradnjom povezivao ukupno oko 40 odredišta.

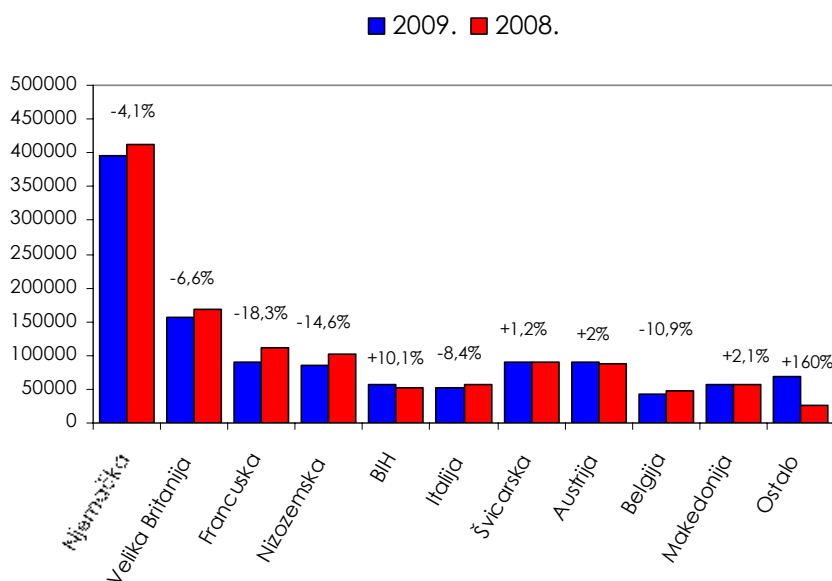
Milijunti putnik u 2009. godini zabilježen je 3. kolovoza na letu Dubrovnik – Zagreb. Dana 24. srpnja 2009. godine Croatia Airlines zabilježio je dvadesetmilijuntog putnika u svojoj povijesti, i to u godini kad je slavio 20 godinappjanja te pet godina članstva u najvećoj zrakoplovnoj udruzi Star Alliance.

U međunarodnome redovitom prometu prevezen je 21.031 putnik manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a putnički faktor popunjenosti (PLF) u padu je na svim tržištima osim na tržištu Makedonije, što je rezultat proglašenja neovisnosti Kosova i putovanja većeg broja putnika preko Skopja za Kosovo u prva tri mjeseca. Najveći pad putnika bilježe tržišta Francuske, Beneluksa i Italije, što je rezultat pada broja turista s tih tržišta, a tržišta Bosne i Hercegovine, Austrije, Švicarske i Makedonije bilježe rast ponuđenih kapaciteta, što je utjecalo i na porast potražnje i rasta broja prevezenih putnika.

⁶ PLF – Passenger load factor - produktivnost rada mjerena iskorištenošću putničkih kapaciteta

⁷ WLF – Weight load factor - produktivnost rada mjerena iskorištenošću nosivosti

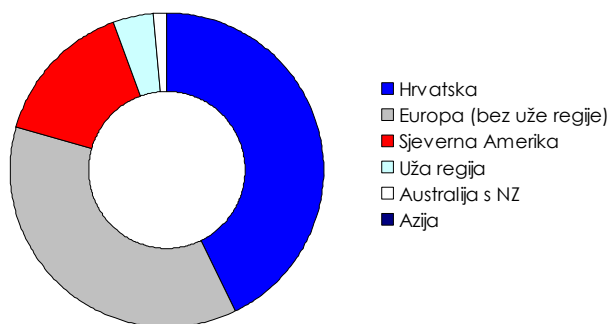
Međunarodni redoviti putnici po tržištima naleta

Najveća razina popunjenosti (PLF) zabilježena je na liniji za Amsterdam i London.

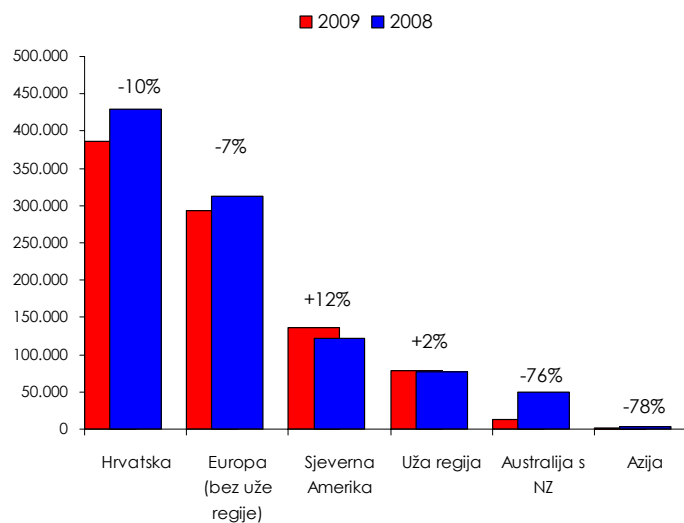
U 2009. godini **Croatia Airlines počeo je letjeti i u nova odredišta – Barcelonu i Göteborg.** Od 29. ožujka do 24. listopada zrakoplovi Croatia Airlinesa letjeli su prema ljetnom redu letenja, u kojemu su letovi bili prilagođeni potrebama putnika i novoj strukturi flote. Uvođenjem u flotu dva nova zrakoplova Q400 u lipnju 2009. godine omogućeno je širenje mreže međunarodnih odredišta Croatia Airlinesa te su novost izravni letovi iz hrvatskih odredišta u Barcelonu (triput u tjednu) i Göteborg (dvaput na tjedan) od lipnja, uvedeni su dodatni letovi na pojedinim linijama (iz Zagreba u Kopenhagen) i pojačan broj tjednih frekvencija (iz Zagreba u Prištinu). Novost su i izravni letovi iz Pule u Pariz (dvaput u tjedan).

Distribucija putničke prodaje redovitog prometa 2009.

Podaci o prodaji na distributivnim prodajnim tržištima ostvareni u 2009. godini pokazuju da najveće značenje za poslovanje Croatia Airlinesa, osim hrvatskog tržišta kojemu kompanija pripada nacionalno, imaju europske zemlje te posebice izdvojeno po značenju tržište Amerike s kojega potražnja povijesno gravitira u Hrvatsku.

Kretanja po tržištima prodaje (000 kn)

Pad prodaje bilježi se preko svih vrsta prodajnih kanala. Prodaja preko vlastitih prodajnih kanala (poslovnice i predstavništva) smanjila se za 13pp, prodaja preko BSP agenata smanjila se za 4pp, a prodaja preko agenata izvan BSP smanjila se za 39pp.

Domaće tržište bilježi pad **prodaje od 9pp**, a **inozemno tržište** bilježi pad od 7pp u odnosu na prošlogodišnju prodaju. **Tržište Europske unije bilježi pad od 5pp**, a najveći apsolutni pad bilježe tržišta Velike Britanije i Francuske. Porast prodaje bilježe tržišta Španjolske, Švedske i Italije. Izvan Europske unije značajan rast bilježi novo tržište Kosovo. Izvan Europe značajan rast u ovoj godini ostvaruje američko tržište, koje u 2009. godini bilježi početak oporavka od recesije. Veliki pad bilježi tržište Australije, što je rezultat odluke strateškog partnera na australskom tržištu da poskupi svoju uslugu u tolikoj mjeri da je proizvod koji nudi Croatia Airlines na tom tržištu postao nekonkurentan.

Croatia Airlines sudjelovao je na predstavljanju hrvatske turističke ponude na više europskih sajmova: Ferienmesse u Beču, Boot u Düsseldorfu, Ferie u Kopenhagenu, Fitur u Madridu, Fespo u Zürichu, TUR u Göteborgu, SITC u Barceloni, IMEX u Frankfurtu, Word Travel Market u Londonu te na Danu Hrvatske, koji je organizirala zračna luka Leipzig.

Tijekom godine provele su se marketinške akcije *Europa već od 164 EUR, Idealan provod...* ili dar od 119 eura za povratne letove u međunarodnom prometu te u domaćem prometu *Udvoje je ljepše*. U povodu obljetnice 20 godinappjanja Croatia Airlines je organizirao i kampanju *10.000 sjedala po 99 eura*. Također je organizirana i nagradna igra za građane koji su se trebali registrirati na internetskoj stranici Croatia Airlinesa i poslati najzanimljivije odgovore o uslugama Croatia Airlinesa a podijeljeno je dvadeset besplatnih zrakoplovnih karata.

U travnju se intenzivno radilo na promidžbi novih linija za Barcelonu i Göteborg te nove linije Pula – Pariz. U srpnju je organizirano oglašavanje letova Pariz-Pula, Beč-Dubrovnik, Beč-Split, Zürich-Split i Zürich-Dubrovnik na Google tražilicama na francuskome, austrijskome i švicarskom tržištu. Radi promidžbe međunarodnih letova na domaćem tržištu te jačanje *branda* i privlačenja većeg broja putnika u Hrvatsku u sezoni, pojačana je *online* kampanja na tražilici Google na tržištima Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Velike Britanije, Njemačke, Nizozemske i

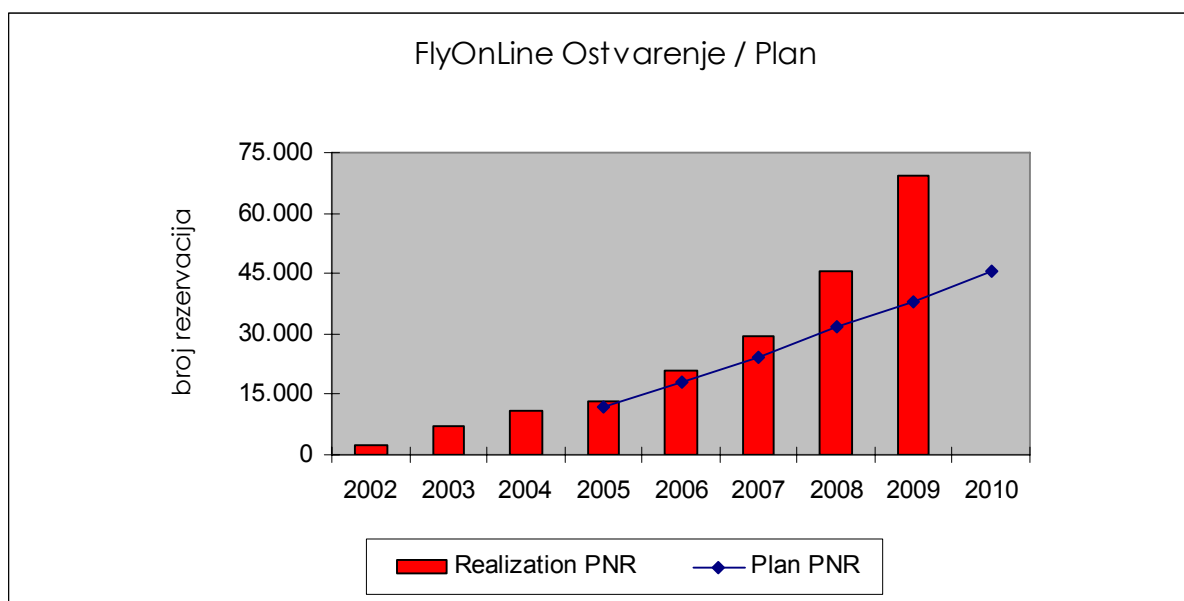
Francuske. U rujnu je nastavljeno oglašavanje promidžbenih cijena na četiri velika tržišta: Velika Britanija, Njemačka, Nizozemska i Francuska.

U ožujku je uveden novi kanal za izravni marketing, odnosno komunikaciju s korisnicima – SMS poruke.

U rujnu i listopadu članovima programa Miles&More nudile su se dodatne pogodnosti tijekom putovanja u zrakoplovu - mogli su prikupiti dvostruke statusne milje na letovima Croatia Airlinesa, Lufthanse, SWISS-a, Austrian Airlinesa, LOT Polish Airlinesa, Adria Airwaysa i Air Dolomita unutar Europe.

Tijekom listopada provedena je i promidžbena kampanja za cobranding karticu s Erste Card Clubom (kartice u paru – Diners i VISA), kojom se također nastoji povećati broj korisnika i potrošnje po *co-branded* karticama.

Croatia Airlines je korisnicima internetske usluge FlyOnLine omogućio uštedu za letove u europska odredišta. Putnici koji na *web* stranici Croatia Airlines rezerviraju i plate let u međunarodnom prometu, plaćaju jeftiniju naknadu za izdavanje zrakoplovne karte. Cilj akcije bio je povećanje internetske prodaje. **Online rezervacije preko internetske usluge FlyOnLine bilježe porast od 52pp, a internetska prodaja financijski raste za 42pp u odnosu na prošlu godinu. Telefonska prodaja također bilježi porast te je dvaput veća nego prošle godine, a srpanj bio i najbolji mjesec u povijesti kartične naplate preko telefona.**

PNR= Passenger Name Record – identifikacija putnika pri rezervaciji

Financijsko poslovanje

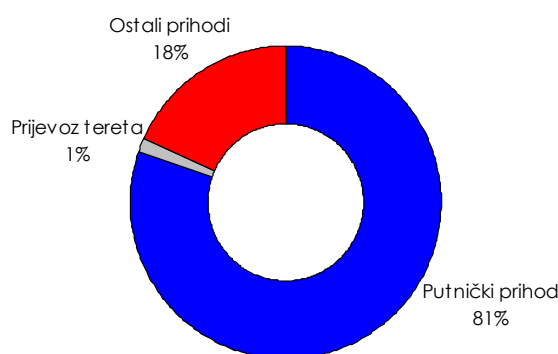
Račun dobiti i gubitka⁸

(000 kn)	2009.	2008.	Indeks 09./08.	2007.
Putnički promet	1.081.830	1.352.819	80	1.210.527
Prijevoz tereta	18.323	26.348	70	22.534
Ostali prihodi	247.102	252.138	98	230.873
PRIHODI IZ POSLOVANJA	1.347.256	1.631.305	83	1.463.935
Troškovi letenja	415.646	533.596	78	374.563
Održavanje	153.312	155.010	99	143.209
Usluge putnicima	98.861	101.259	98	93.825
Usluge u zračnom prometu	355.873	338.589	105	317.350
Promidžba i prodaja	222.298	225.753	98	214.424
Opći i administrativni poslovi	95.669	98.372	97	87.436
Amortizacija	147.889	172.440	86	179.346
Ostali rashodi	22.948	36.832	62	5.790
TROŠKOVI IZ POSLOVANJA	1.512.495	1.661.850	91	1.415.944
DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVANJA	-165.239	-30.546	-	47.991
Rashodi od kamata	-35.944	-56.206	64	-56.140
Prihodi od kamata	1.638	2.995	55	8.433
Tečajne razlike (neto)	3.238	-6.542	-	3.092
Ostali financijski rashodi	-8.098	-4.970	163	-2.338
Ostali financijski prihodi	5.627	6.095	-	0
NETO REZULTAT FINANCIRANJA	-33.539	-58.628	57	-46.953
NETO DOBIT/GUBITAK	-198.778	-89.174	-	1.039

Putnički promet ostvario je pad za 20pp, operativni prihodi manji su za 17pp, a operativni su troškovi manji za 9pp. **Operativni gubitak** od 165 mln kn uključivanjem troškova financiranja flote donosi **krajnji neto gubitak poslovanja u 2009. godini u visini od 199 mln kn.**

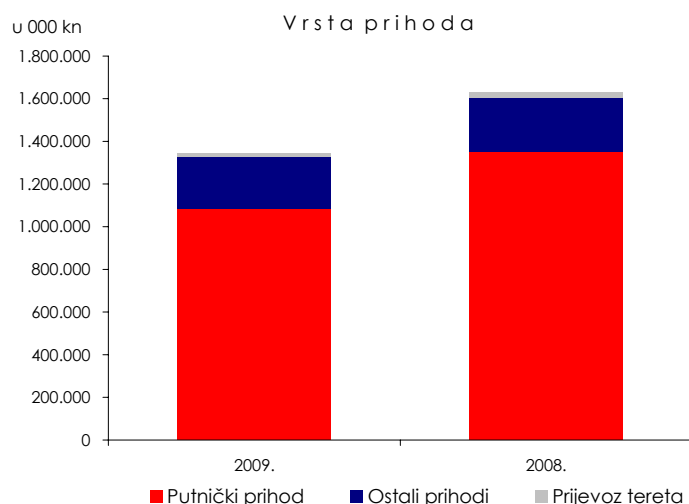
⁸ U revizorskom izvješću računa dobiti i gubitka prihodi i troškovi od rezervacijskog sustava prikazani su kao neto rezultat na poziciji troškova promidžbe i prodaje, a u ovom izvješću, kao i u svim internim izvještajima spomenuti su prihodi i troškovi prikazani bruto principom (prihodi od rezervacijskog sustava u sklopu ostalih prihoda, a troškovi u sklopu troškova promidžbe i prodaje).

Struktura operativnih prihoda 2009.

Udio putničkog prihoda u operativnim prihodima smanjio se za 3pp u odnosu na prošlu godinu i iznosi 81pp.

Pad putničkih prihoda u odnosu na 2008. godinu rezultat je kako pada broja putnika za 6pp tako i pada prosječne putničke tarife, koji prati industrijske trendove pada *yielda* i pritiska na tarifu.

Prihodi od prijevoza tereta manji su za 30pp i prate pad naturalnih pokazatelja.

U 2009. godini ugovor o prijevozu tereta od vanjskoga robnog agenta Cargo Counts preuzela je Lufthansa Cargo, u čijem je vlasništvu bio i spomenuti robni agent, koji je zbog promjene organizacijskog ustroja ugašenu u početku 2009. godine.

Ostali prihodi iz poslovanja manji su za 2pp u prvo redu zbog manje državne potpore domaćem prometu i manjih provizija ino prijevoznika na smanjenom obujmu prometa.

Istodobno i **operativni troškovi padaju pa su 9pp manji. Najveći pad ostvaruju troškovi letenja zbog manjih cijena goriva. Udio troškova goriva** u ukupnim operativnim troškovima u odnosu na prošlu godinu smanjio se za 9pp i **iznosi 13pp ukupnih operativnih troškova**. Unutar troškova letenja veći su troškovi najma zrakoplova zbog prihvata dva nova zrakoplova Q400 i troškova najma zrakoplova A320 CTF koji je prodan potkraj 2008. godine i uzet u povratni najam. Istodobno su ostvareni manji troškovi amortizacije flote u vlasništvu u odnosu na prošlu godinu.

Tijekom godine rasli su troškovi usluga u zračnom prometu zbog porasta naleta troškovno u operaciji skupljeg zrakoplova Q400 umjesto zrakoplova ATR koji su otpušteni iz flote te porastom troškova kontrole leta povećanjem terminalne naknade Hrvatske kontrole zračne plovidbe.

Padom broja putnika smanjuju se i troškovi usluga putnicima, unutar kojih u prvom redu troškovi podvorbe putnika i poremećaja u prometu.

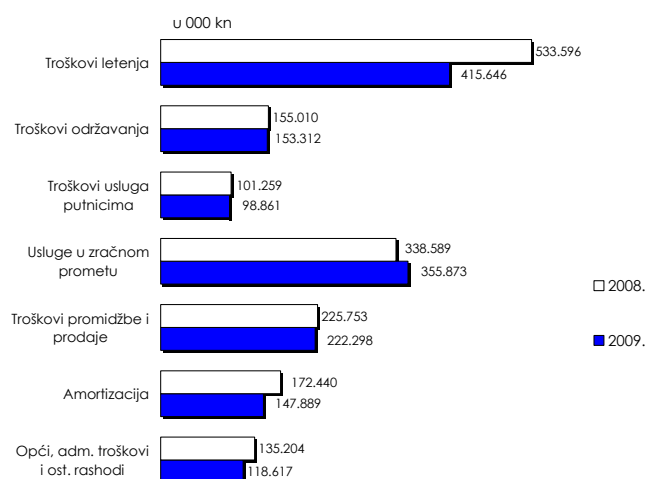
Troškovi održavanja također su manji u odnosu na ostvarenje prethodne godine kada su bili opterećeni visokim troškovima pripreme za prodaju i otpuštanje zrakoplova ATR iz flote.

Pad prometa djelovao je i na smanjenje troškova promidžbe i prodaje, i to u prvom redu na pad troškova provizija.

Opći i administrativni troškovi također iskazuju smanjenje u različitim kategorijama troškova koje su tijekom cijele godine bile stalni fokus racionalizacije poslovanja (primanja i školovanja osoblja, tekuće održavanje, intelektualne usluge, troškovi vozila, razne naknade i sl.).

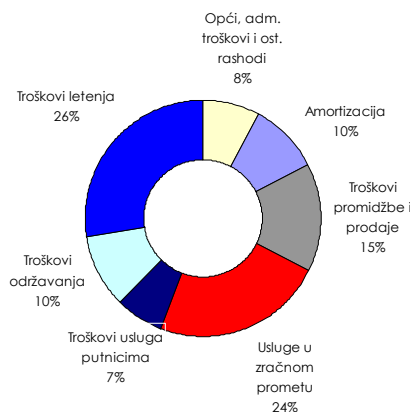
Ostali rashodi manji su u odnosu na ostvarenje 2008. godine, koja je bila opterećena rashodom sadašnje vrijednosti zrakoplovna temelju provedene prodaje tri zrakoplova ATR te prodaje jednog zrakoplova Airbus.

Vrsta operativnih troškova

Najveći udio u troškovima odnosi se na troškove letenja te usluge u zračnom prometu. Udio troškova letenja u ukupnim troškovima u 2009. godini smanjio se za 5pp zbog pada troškova goriva u odnosu na prethodnu godinu, a udio troškova usluga u zračnom se prometu povećao za 4pp.

Struktura operativnih troškova 2009.

Imovina, financiranje i investicije

Bilanca stanja

(000 kn)	Kraj 2009.	Kraj 2008.	Indeks	Kraj 2007.	Indeks
AKTIVA					
Dugotrajna imovina	1.414.148	1.476.098	96	1.707.793	86
Kratkotrajna imovina	255.064	313.130	81	232.172	135
UKUPNO AKTIVA	1.704.434	1.829.658	93	1.997.911	92
PASIVA					
Kapital i rezerve	316.607	527.133	60	685.227	77
Dugoročne obveze	828.120	794.436	104	931.493	85
Kratkoročne obveze	536.795	480.186	112	351.454	137
UKUPNO PASIVA	1.704.434	1.829.658	93	1.997.911	92

Napomena: Promjena razine aktive i pasive u 2007. godini u odnosu na već objavljeno izvješće za to razdoblje nastala je zbog potrebe reklasifikacije nekih kategorija revizorskog izvješća za 2008. godinu sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Vrijednost imovine (obveza i kapitala) na kraju godine manja je za 7pp. Vrijednost imovine smanjila se zbog smanjenja razine materijalne imovine na temelju prodaje zrakoplova ATR i zrakoplova A320CTF u 2008. godini te provedene amortizacije prethodnih zrakoplova.

Obveze i kapital smanjeni su zbog ostvarivanja gubitka u 2009. godini te smanjenjem obveza po osnovi kredita i *leasinga* zbog otplata.

Na kraju 2009. godine obveze po dugoročnim kreditima kod domaćih banaka iznose ukupno 113,7 mln kn, a ostatak glavnice po dugoročnom kreditu prema stranom sindikatu banaka iznosi 758,7 mln kn.

Investicije u 2009.

Investicije	2009.	2008.	2007.
Ulaganja u zrakoplove	57.731.593	43.661.671	97.135.032
Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu	19.034.634	33.574.859	6.925.484
Građevinski objekti	2.850.623	13.150.273	11.710.758
Nematerijalna imovina	6.312.363	6.861.115	1.172.153
Ostala oprema	5.199.195	2.922.564	1.439.159
Maintenance Reserve	18.571.237	39.254.966	36.704.562
Ukupno	109.699.646	139.425.448	155.087.148
Financijska ulaganja u zrakoplove (predisporučno financiranje)	15.028.271	29.602.418	
Ostala financijska ulaganja	853.081	1.414.976	2.796.209

Unutar **ulaganja u zrakoplove** ostvareni su planirani dvanestogodišnji pregledi zrakoplova Airbus (CTG i CTH) u vrijednosti 17,4 mln kn te zamjene podvozja zrakoplova Airbus (CTK i CTL) u vrijednosti od 6,8 mln kn kao i manje modifikacije na zrakoplovima u vrijednosti od 3 mln kn. Također su napravljeni pregledi na tri motora zrakoplova Airbus te redovite zamjene lopatica na motorima u vrijednosti od 30,5 mln kn. Ulaganja u zrakoplove veća su zbog većeg broja radova na zrakoplovima te pregleda i radova na motorima, sukladno programu održavanja flote.

Osim navedenih investicija, u internoj su izvedbi napravljeni C pregledi na četiri zrakoplova Airbus (CTL, CTK, CTM i CTF) te C pregledi na dva zrakoplova Q400 (CQA i CQB).

Ulaganja u rezervne dijelove, alate i opremu ostvarena su u visini od 19 mln kn.

Ulaganja u građevinske objekte ostvarena su u visini 2,8 mln kn od čega se 1,8 mln kn odnosi na ulaganja u projekt tehničke baze te 0,9 mln kn na ulaganja u lakirnicu kao dio projekta opremanja hangara i tehničkog održavanja. Ostalo se odnosi na različita manja ulaganja u infrastrukturu. Najveći dio planiranih investicija u građevinske objekte prolongiran je za iduća razdoblja.

Ulaganja u nematerijalnu imovinu ostvarena su u iznosu 6,3 mln kn, a najvećim dijelom predstavljaju ulaganja u integrirani informacijski sustav koji se implementira uz pomoć stručnjaka tvrtke S&T Hrvatska, **na bazi SAP ERP rješenja** sa specifičnostima SAP BI sustava za podršku planiranju i poslovnom odlučivanju te integracijom SAP sustava s najspecifičnijim specijaliziranim industrijskim IT sustavima Croatia Airlinesa posredovanjem SAP NetWeaver infrastrukture. Kako je i bilo planirano, rad u SAP sustavu počeo je 1. srpnja 2009. godine, implementacija svih *interfacea* završena je do kraja 2009. godine, a sam projekt nastaviti će se nakon toga uvođenjem SAP BI sustava i implementacijom SAP SEM informacijskog sustava za planiranje.

Ulaganje u **ostalu opremu** u visini od 5,2 mln kn najvećim dijelom odnosi se na ulaganja u računalnu opremu od 4,3 mln kn.

Maintenance rezerve (ulaganja u buduće radove održavanja zrakoplova i motora) iznose oko 18,6 mln kn.

U 2009. godini ostvarena su i **financijska ulaganja u zrakoplove** u iznosu od 15 mln kn, od čega se 11,1 mln kn odnosi na predisporučno financiranje zrakoplova Airbus, kojima će se proširiti flota srednjeg doleta u idućemu srednjoročnom razdoblju. Iznos od 3,9 mln kn financijskog ulaganja odnosi se na polog za treći i četvrti zrakoplov Q400.

Ostala financijska ulaganja ostvarena su sa 0,85 mln kn, a odnose se na pologe za stambene kredite djelatnika.

Kretanje novčanog tijeka

cash flow (000 kn)	2009.	2008.	Indeks	
Stanje sredstava, početak razdoblja	69.918	77.841	90	Kao rezultat recesije i smanjenja opsega prometa, razina tijeka novca (priljeva i odljeva) u 2009. godini smanjila se za 12pp u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje priljeva iz poslovanja kao posljedicu smanjenja prometa i prihoda prati i smanjenje mogućnosti plaćanja obveza u uobičajenim rokovima. Tijekom godine realizirana su kreditna zaduženja u visini od 138 mln kn te zatvorene kreditne obveze u visini od 199 mln kn. Unutar toga u zadnjem su
priljev iz djelatnosti	1.399.861	1.632.192	86	
priljev od države	130.286	99.922	130	
prodaja imovine	604	124.728	0	
kredit	138.061	32.891	420	
financijski priljev	31.642	43.673	72	
Priljev ukupno	1.700.453	1.933.406	88	
obveze	1.425.442	1.675.692	85	
investicije	46.014	57.965	79	
kredit	198.854	163.715	121	
financijski odjev	32.922	43.956	75	
Odljev ukupno	1.703.232	1.941.329	88	
Neto promjena u razdoblju	-2.779	-7.923	35	
Stanje sredstava, kraj razdoblja	67.139	69.918	96	

kvartalu zatvoreni kratkoročni krediti prema PBZ-u u ukupnom iznosu od 8,6 mln eura dugoročnim kreditom kod iste banke, a ostatak sredstava po dugoročnom kreditu korišten je za podmirenje kratkoročnih tekućih obveza. Isto tako tijekom godine koristio se kratkoročni kredit za likvidnost (podignut u svibnju), koji se vratio u cijelosti do kraja godine. Potkraj godine Vlada republike Hrvatske, s osnove realiziranih jamstava, financirala je otplatu šestomjesečne rate po BLB kreditu za refinanciranje flote.

Ivan Mišetić
Glavni direktor

Na temelju Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08), ovime dajem slijedeću:

IZJAVU

Da su pojedinačni i konsolidirani financijski izvještaji izdavatelja Croatia Airlines d.d. za četvrti kvartal 2009. godine te za razdoblje 1.siječnja do 31.prosinca 2009.godine sastavljeni uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja, te daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju kao cjeline.

Da izvještaj posloводства Croatia Airlines d.d. sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja izdavatelja i društava uključenih u konsolidaciju, uz opis najznačajnijih rizika i neizvjesnosti kojima su izdavatelj i društva izloženi kao cjelina.

Ova Izjava daje se kao prilog tromjesečnih i godišnjih izvještaja izdavatelja Croatia Airlines d.d.

U Zagrebu, 30. travanj 2010.g.

Osoba odgovorna za sastavljanje
izvještaja izdavatelja:

Glavni direktor
dr. sci. Ivan Mišetić

